

MEDIESEKRETARIATET

R A P P O R T F R A A R B E J D S -
G R U P P E N V E D R Ø R E N D E D E N
F R E M T I D I G E L O K A L R A D I O -
O G T V - O R D N I N G

MEDIESEKRETARIATET

VOGNMAGERGADE 10
1120 KØBENHAVN K
TELEFON 33 18 68 55
FAX 33 18 68 69
jf@mediesekretariat.dk
www.mediesekretariat.dk

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse.....	2
1. Indledning med oplysninger om gruppens arbejde m.v.	5
2. Sammenfatning og anbefalinger.....	9
Anbefalinger som vedrører både lokal radio og -tv	9
Tilskudsordningen.....	10
Radioscenarier.....	10
Tv-scenarier.....	12
Udtalelser fra Arbejdsgruppens medlemmer	13
3. Status og perspektiv	19
Radio	19
Fjernsyn	22
Græsrodde, kommercielle og det lokale.....	25
4. Målsætninger for radio- og tv-politik?.....	27
Frekvensfordeling	29
5. Overvejelser om rammer for scenarier.....	31
De frekvensmæssige muligheder på radio-området.....	31
Om replanlægning på radio-området	32
Delvis replanlægning.....	33
Total Replanlægning	33
Replanlægning i scenarierne.....	34
De frekvensmæssige muligheder på tv-området.....	35
Optimering af frekvensressourcer på tv-området	35
Digital radio og tv	36
Digital radio.....	36
Digital tv	37
Internet, mobiltelefoner og mellembølgefrekvenser.....	37
Ejerskabsbegrænsninger.....	38
6. Tilskudsmuligheder	40
Tilskud – ikke tilskud?	40
Tilskudsformål	42
1. Eksisterende ordning.....	44
2. Flereårigt statstilskud til enkelte stationer	45
3. Tilskud følger tilladelsen	46
4. Flerårigt basistilskud (Forslag fra Bård Hornekær).....	47
5. Forslag fra Stig Hartvig.....	49
6. Kontraktmodel (krone-til-krone).....	50
7. Kommunalt tilskud.....	51
8. Intet tilskud.....	51
7. Scenarier: Metode	53
1. Målsætning/formål	53
2. Frekvenser og områder (distribution)	53
3. Krav til tilladelsehaveren eller programvirksomheden	53
4. Administration.....	53

5. Finansiering og økonomi	53
8. Radioscenarier	55
Radio-scenario 1 – Nuværende ordning.....	56
Uddybning af den nuværende ordning	56
Fordele og ulemper ved nuværende ordning	57
Fordele	57
Ulemper	58
Gennemførelse af radio-scenario 1.....	59
Ændringsforslag til radio-scenario 1 fra de ikke-kommercielle stationers repræsentanter i Arbejdsgruppen.....	59
Radio-scenario 2 - To lag i ét plan	61
Uddybende om To lag i ét plan.....	61
Fordele og ulemper ved To lag i et plan	63
Fordele	63
Ulemper	63
Gennemførelse af radio-scenario 2.....	64
Radio-scenario 3 – to-lags-struktur	65
Forslag fra Bent Helvang og Peter A. Petersen, repræsentanter for de kommercielle interesseorganisationer.....	65
Uddybende om to-lagsstruktur	66
Fordele og ulemper ved to-lags-strukturen	68
Fordele	68
Ulemper	68
Gennemførelse af radio-scenario 3.....	68
Radio-scenario 4 – Mangfoldighed	70
Stig Hartvigs forslag	70
Uddybende om mangfoldigheds-scenariet	71
Fordele og ulemper ved mangfoldighedsscenariet	75
Fordele	75
Ulemper	75
Gennemførelse af radio-scenario 4.....	75
Radio-scenario 5 - Lokalradio som DAB.....	76
Baggrund	76
DAB-scenario	76
Uddybning af DAB-scenario	77
Fordele og ulemper ved DAB-scenariet	78
Gennemførelse af radio-scenario 5.....	78
9. Tv-scenarier	79
Tv-scenario 1 – Den nuværende ordning	80
Uddybning af den nuværende ordning	80
Fordele og ulemper ved den nuværende ordning.....	82
Fordele	82
Ulemper	82
Gennemførelse af scenario 1	82

Ændringsforslag til tv-scenario 1 fra de ikke-kommercielle stationers repræsentanter i Arbejdsgruppen.....	82
Gennemførelse af ændringsforslag til tv-scenario 1.....	84
Tv-scenario 2 - forslag fra Bent Helvang og Peter A. Petersen.....	85
Uddybende om Bent Helvang og Peter A. Petersens forslag.....	86
Fordele og Ulemper ved Bent Helvangs og Peter A. Petersens forslag.....	87
Fordele.....	87
Ulemper.....	87
Gennemførelse af tv-scenario 2.....	88
Tv-scenario 3 – Digital terrestrisk tv (DTT)	90
Baggrund	90
DTT-Scenario.....	90
Uddybning af DTT-scenario	90
Fordele og ulemper ved DTT-scenario	91
Skemaoversigt over forslag til scenarier	93
Tidsplan.....	97
Bilagsliste.....	101

1. Indledning med oplysninger om gruppens arbejde m.v.

Arbejdsgruppen vedrørende den fremtidige lokalradio- og -tv-ordning blev nedsat af kulturministeren den 9. december 2002.

Arbejdsgruppens medlemmer er:

- Direktør Poul Bache, Kunststyrelsen, formand
- Landsdommer H. H. Brydesholt, fg. formand for Radio- og tv-nævnet
- Bent Helvang, formand for KOMM – Foreningen af Kommercielle Lokalradio- og TV-stationer, som radio-repræsentant for interesseorganisationerne for de kommercielle lokalradio- og -tv-stationer
- Bård Hornekær, formand for Sæmslutningen af Lokale Radio- og TV-stationer i Danmark (SLRTV), som radio-repræsentant for interesseorganisationerne for de ikke-kommercielle lokalradio- og -tv-stationer (suppleant Kenneth Wenzel, næstformand for Danske Uddannelsesmedier)
- Chefkonsulent Mogens Karbo, Kommunernes Landsforening
- Peter A. Petersen, formand for Danmarks Lokal TV Forening (DLTV), som tv-repræsentant for interesseorganisationerne for de kommercielle lokalradio- og -tv-stationer
- Kontorchef Sune Rahn, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling
- Mogens Videbæk, forretningsfører for Den Kristne Producent Komite (KPK), som tv-repræsentant for interesseorganisationer for de ikke-kommercielle lokalradio- og -tv-stationer (suppleant Kenneth Wenzel, næstformand for Danske Uddannelsesmedier)

Endvidere er akademiingeniør Jarl Risum, IT- og Telestyrelsen, tilførdnet gruppen som frekvensteknisk sagkyndig. Stig Hartvig Nielsen er fra 9. maj 2003 tilknyttet gruppen som sagkyndig på lokalradio/tv-området.

Kenneth Wenzel har deltaget i et enkelt møde som suppleant for Mogens Videbæk.

Fra Kulturministeriet har fuldmægtig Dorthe Hald Andersen deltaget i Arbejdsgruppens møder og kontorchef Lars M. Banke har deltaget i møderne fra 20. august 2003.

Medie- og Tilskudssekretariatet har fungeret som sekretariat for Arbejdsgruppen. Direktør Erik Nordahl Svendsen har deltaget i alle møder. Kontorfuldmægtig Jannie Nielsen og specialkonsulent Henrik Birch har deltaget i nogle møder. Specialkonsulent Jette Fievé har været sekretær for Arbejdsgruppen i hele perioden.

Arbejdsgruppen har afholdt 9 møder.

Arbejdsgruppen har endvidere holdt møder med repræsentanter for følgende nævn:

Lokalradio- og tv-nævnet for Fakse-Rønnede Kommune

Lokalradio- og Tv-nævnet for Lolland-Falster

Århus-egnens Lokalradio- og tv-nævn

Det Nordjyske Fællesnævn for Lokalradio

Radio- og Fjernsynsnævnet for Pandrup Kommune

Det Fælles Fjernsynsnævn for Københavnsområdet

Herudover har Arbejdsgruppen mødtes med advokat Bjarke Vejby som organisationernes ekspert og repræsentant på rettighedsområdet.

Referater af møderne med nævnene og advokat Bjarke Vejby vedlægges som bilag 2 og 3 til denne rapport.

Endelig har nogle af Arbejdsgruppens medlemmer og tilforordnede holdt et særligt møde om frekvensplanlægning, hvori deltog vicedirektør Michael Henneberg, IT- og Telestyrelsen og direktør Steven Hamelink og manager networkplanning Henk Milius fra Broadcast Partneres, Holland. (Der foreligger ikke referat fra dette møde.)

Arbejdsgruppens kommissorium er:

”Arbejdsgruppen skal kortlægge den eksisterende tilstand på lokalradio- og tv-området og skal med udgangspunkt heri og de i forlængelse af medieaftalen kommende nye regler for lokalradio- og -tv-virksomhed fremkomme med forslag til, hvordan en fremtidig lokalradio- og -tv-ordning bedst sikrer både kommercielle lokale radio- og tv-stationer og ikke-kommercielle græsrodsstationer i en længere årrække.

Arbejdsgruppen skal fremkomme med forslag til alternative modeller (”scenarier”) til en fremtidig ordning, som skal danne baggrund for aftalepartiernes efterfølgende politiske stillingtagen. Det forudsættes således, at hovedvægten i modelbeskrivelserne lægges på de overordnede principper og ikke på en detailredegørelse for de enkelte modeller.

Det skal herunder overvejes om der bør etableres:

- et særskilt regelsæt for lokalradio og et for lokal-tv,
- et særskilt regelsæt for kommercielle lokalradio- og -tv-stationer og et andet regelsæt for græsrods-radio/tv samt om der bør være et regelsæt for program-

virksomhed ved hjælp af radioanlæg og et andet for programvirksomhed ved hjælp af fællesantenneanlæg, eller

- et regelsæt indeholdende kombinationer af fælles og særskilte regler for radio og tv, herunder kommercielle lokalradio- og -tv-stationer og græsrodsradio/tv.

Arbejdsgruppen skal overveje tidshorisonten for gennemførelsen af arbejdsgruppens forslag, herunder behovet for overgangsordninger og lignende.

Som led i arbejdet skal arbejdsgruppen endvidere overveje, hvilke forskellige typer tilladelser, der er behov for på henholdsvis radio- og tv-området, og på hvilke måder tilladelserne mest hensigtsmæssigt kan fordeles (det vil sige ”først-til-mølle”, skønhedskonkurrence eller auktion) og af hvilke myndigheder. Arbejdsgruppen skal vurdere fordele og ulemper ved den nuværende decentrale nævnsstruktur, herunder fordele og ulemper ved at centralisere tildelingen af tilladelser.

Endvidere skal arbejdsgruppen overveje om arbejdsgruppens forslag giver anledning til ændringer i hovedlinjerne i den nuværende tilskudsordning, som er evalueret i rapporten ”Mangfoldighed og kvalitet – Evaluering af tilskudsordningen for lokalradio og -tv”, der blev offentliggjort i juni 2002.

Herudover skal det overvejes om græsrods-tv-stationerne alene bør anvende andre distributionsformer end jordbaseret udsendelse ved hjælp af radioanlæg, eksempelvis ved hjælp af fællesantenneanlæg.

Det skal overvejes, om der bør indføres en to-lags-struktur (efter sendestyrke) for lokalradio. De frekvensmæssige konsekvenser heraf skal i givet fald indgå i arbejdsgruppens rapport.

Arbejdsgruppen skal fremsætte sine forslag til en nyordning i lyset af den teknologiske udvikling, dvs. indførelsen af jordbaseret, digitalt tv i Danmark og mulighederne for tilvejebringelse af regionalt baserede DAB-sendemuligheder i det såkaldte L-bånd.

De frekvensmæssige rammer er uændrede i forhold til i dag. Såfremt det måtte blive besluttet at gå videre med en replanlægning af frekvensanvendelsen på FM-båndet svarende til i Holland, vil arbejdsgruppen blive anmodet om en særskilt redegørelse for konsekvenserne heraf for den fremtidige lokalradioordning. Det forudsættes, at det igangværende arbejde i IT- og Telestyrelsen vedrørende mulighederne for øgning af sendestyrken på lokalradio- og -tv-området indgår i arbejdsgruppens arbejde.

Arbejdsgruppen bør i sit arbejde inddrage de første erfaringer efter liberaliseringen af lokalradio- og -tv-området pr. 1. januar 2003 – herunder relationerne mellem de landsdækkende radiosendemuligheder og lokalradioer, som deltager i networking-

samarbejde – samt erfaringer med organiseringen af lokalradio og -tv i f.eks. Norge, Sverige og Holland.

Arbejdsgruppen kan inddrage andre forhold i arbejdet, såfremt det skønnes relevant.

Arbejdsgruppen kan indhente ekspertudtalelser fra medieforskere m.fl. samt arrangere høringer og lignende som led i gruppens arbejde.”

For så vidt angår kortlægningen af den eksisterende tilstand på lokalradio- og -tv-området afgav Arbejdsgruppen en statusrapport den 4. august 2003. Statusrapporten med bilag er vedlagt som bilag 1 til denne rapport. Endvidere vedlægges som bilag 4 en undersøgelse af ikke-kommercielle radiostationers lyttertal foretaget af Gallup i 2. kvartal 2003 og som bilag 5 et notat om udviklingen på radiomarkedet siden 1. januar 2003.

Endelig vedlægges som bilag de scenarieforslag, som Arbejdsgruppens enkelte medlemmer har forelagt for gruppen.

2. Sammenfatning og anbefalinger

På baggrund af den status over lokalradio og -tv, som Arbejdsgruppen har foretaget, konstateres det, at de kommercielle kræfter, som liberaliseringerne har givet plads for, er ved at sprænge grundlaget for den ordning, som oprindeligt var indrettet på ikke-kommercielle græsrodsmedier. Samtidigt slås det fast, at det værdifulde ved lokalradio og -tv anses for at være de lokale programmer, og at en professionel kvalitet kun kan sikres ved kommerciel virksomhed. Derfor er perspektivet for Arbejdsgruppen at overveje, hvordan kommercielle lokale medier gennem tilladelserne kan fastholdes på at levere lokale programmer, og hvordan de kulturelt betydningsfulde græsrodsstationer kan udvikles til at opnå bredere kontakt med lokalsamfundet.

Arbejdsgruppen har grundigt gennemgået fire mulige formål for lokal radio og tv, nemlig velfærds/public service formålet, lokalsamfundsformålet, public access formålet og markedsformålet. Især de tre sidste mål vil i forskellige blandingsforhold indgå i alle realistiske scenarier, ligesom de anvendes til at analysere mulige tilskudsordninger. Arbejdsgruppen åbner for, at kommunerne i den ene eller anden form kommer til at spille en større rolle for de ikke-kommercielle stationers forhold og tilskud. Mogens Karbo bemærker hertil, at kommunerne allerede i dag via kommunalfuldmagtsreglerne fuldstændigt frit kan støtte ikke-kommercielle stationer.

Som baggrund for at opstille scenarierne redegør Arbejdsgruppen særligt for de frekvensmæssige begrænsninger og muligheder. Den såkaldte replanlægning af FM-båndet, som er foretaget i Holland, diskuteres, og Arbejdsgruppen understreger, at dens mandat ikke går videre end en replanlægning, der omfatter de frekvensressourcer, som i dag er afsat til lokal radio. For lokal-tv introduceres tilsvarende mulighederne for en optimering af sendemulighederne. På begge områder skønner IT- og Telestyrelsen umiddelbart, at der findes positive muligheder for at gå videre, men understreger, at det kræver præcise politiske forudsætninger og prøveplanlægninger inden de reelle frekvensmæssige gevinster og omkostninger kan fastslås.

Anbefalinger som vedrører både lokal radio og -tv

Arbejdsgruppen finder, at kommerialiseringen af lokalradio (og tv) stiller krav til administrationen af ordningen, som det kan være vanskeligt for små nævn at indfri. Arbejdsgruppen (med undtagelse af Bård Hornekær og Mogens Karbo) anbefaler på denne baggrund, at alle nævn omfatter et antal kommuner.

Alle arbejdsgruppens medlemmer finder, at det er vigtigt, at den lokale indflydelse på anvendelsen af frekvenserne til lokalradio og -tv bevares. Derfor er der i de scenarier, som er foreslået som alternativer til den gældende ordning, opretholdt

lokale (eller i nogle tilfælde regionale) radio- og tv-nævn, der træffer beslutning om programtilladelser.

Stig Hartvig, der som ekspert har deltaget i gruppens arbejde, anbefaler dog, at programtilladelserne for lokalradio administreres af et centralt landsdækkende nævn. Scenario 4, der er forslået af Stig Hartvig, beskriver derfor en sådan løsning.

Tilskudsordningen

Arbejdsgruppen finder, at den gældende tilskudsordning opfordrer til kassetænkning og opsplitning i mange små stationer, og i øvrigt er tung af administrere.

Arbejdsgruppen finder derfor, at tilskudsordningen bør ændres med henblik på at eliminere de nævnte ulemper. Der er i afsnittet om mulige tilskudsordninger peget på en tilskudsmodel, der knytter tilskud til selve de lokale nævns tildeling af tilladelser til ansøgere, hvis programmer vil svare til en – inden for lovens overordnede rammer - lokalt opstillet mediepolitik. Såfremt der ikke er tilstrækkelige ansøgere af denne type kan den ledige sendetid gives til andre ansøgere, men i så fald uden tilskud.. Denne model kan arbejdsgruppen (med undtagelse af Bård Hornekær og Mogens Karbo, der begge peger på Bård Hornekærs forslag til en ny tilskudsmodel) anbefale, at der arbejdes videre med som grundlag for en ny ordning.

Radioscenarier

Arbejdsgruppen har beskrevet 5 forskellige scenarier for lokalradio.

Radioscenario 1: Den nuværende ordning

Vi har som det første scenario beskrevet den nuværende ordning og peget på de fordele og ulemper, som ordningen indebærer. Fordelene ved den nuværende ordning er:

Stor lokal indflydelse på områdets størrelse

Mulighed for kommercielle og/eller græsrodsradioer efter lokal prioritering

Lokalt tilsyn, tæt på stationerne

Fleksibilitet og modulopbygning

Græsrodsradioerne er sikret basistilskud

Vi har peget på følgende ulemper ved den nuværende ordning:

Behov for større områder, der svarer til medievirkeligheden

Ingen sikkerhed for både kommerciel radio og græsrodsradio i et lokalområde

Manglende adskillelse af kommerciel radio og græsrodsradio på senderne

Tilskudsordningen belønner ”kassetænkning” og mange, små stationer

Kommercialiseringen øger behovet for juridisk kompetence hos nævnene

Repræsentanterne for de ikke-kommercielle stationer har foreslået, at principperne for den gældende ordning opretholdes. Endvidere foreslås det, at den eksisterende tilskudsordning enten justeres og tilføres yderligere midler eller at der gennemføres en ændring af ordningen med tilhørende tilstrækkelige midler.

Radioscenario 2: ”To lag i ét plan” (sekretariatets forslag)

Dette scenario er et forsøg på at beskrive en ordning, der forsøger at afhjælpe nogle af ulemperne ved den gældende ordning uden at bryde med principperne bag den nuværende frekvensplanlægning, der er baseret på udelukkende at anvende sendemuligheder på 160 W. Selvom de foreslåede større områder kan dækkes af et noget mindre antal 160 W-sendere, fordi ikke enhver kommune skal sikres en sender, kan Arbejdsgruppen ikke anbefale dette scenario, da forudsætningen om en grænse på 160 W lægger så store bindinger på frekvensanvendelsen, at mulighederne for ændringer er begrænsede. Dertil kommer, at scenario 2 vil medføre, at der ikke vil være frekvenser til et betydeligt antal af de eksisterende kommercielle og ikke-kommercielle radiostationer. Hvis man ønsker at gennemføre en ændring af den gældende ordning for at mindske de ulemper, der knytter sig til den, bør man vælge at gennemføre en hel eller delvis replanlægning.

Radioscenario 3: To-lags-struktur og delvis replanlægning (Forslag fra KOMM og DLTV)

Dette scenario beskriver en ny lokalradio-ordning baseret på en delvis replanlægning af frekvenserne i FM-båndet efter hollandsk model. Herved menes en replanlægning der ikke berører frekvenser, der anvendes til andre formål end lokalradio. Scenariet bygger på en såkaldt to-lags-struktur, d.v.s. at frekvenserne opdeles i et antal relativt stærke frekvenser, der reserveres til kommercielt brug og et antal mindre stærke frekvenser til ikke-kommerciel brug. Frekvenserne administreres af lokale nævn, men i væsentligt større nævnsområder, der er centralt fastlagt ud fra en vurdering af befolkningstal samt lokale forhold i øvrigt. Frekvenser til kommercielle lokalradioer tildeles efter en skønhedskonkurrence på grundlag af krav om lokalt indhold i udsendelserne. Det er sigtet med scenariet at sikre sendemuligheder i samme omgang som i dag til såvel kommercielle som til ikke-kommercielle radioer. Udfra de oplysninger arbejdsgruppen har modtaget fra det hollandske firma, der har forestået replanlægningen i Holland, vurderes, at de direkte omkostninger ved en sådan delvis replanlægning er relativt beskedne. En foreløbig vurdering fra IT- og Telestyrelsen peger på at scenariet teknisk er realistisk, men IT- og Telestyrelsen kan ikke på det foreliggende grundlag vurdere, om det forudsatte mål for replanlægning kan opnås.

Radioscenario 4 : To-lags-struktur og fuld replanlægning (Stig Hartvigs forslag)

Dette scenario beskriver som det forgående scenario en to-lags-struktur, men her baseret på en fuld replanlægning af FM-båndet efter hollandsk model, dvs. en replanlægning der omfatter samtlige FM-frekvenser. I dette scenario administreres sendetilladelse af et landsdækkende nævn.

Scenariet peger på, at den fulde replanlægning kan give en bedre udnyttelse af de samlede frekvensressourcer end en delvis replanlægning. Heroverfor står, at en fuld replanlægning sandsynligvis vil indebære betydeligt større samlede omkostninger for stationerne, og den vil tage længere tid at gennemføre end en delvis replanlægning, og især at den fulde replanlægning indebærer en kompliceret poli-

tisk problematik. Bl.a. vil den fulde replanlægning involvere de frekvenser til FM5 og FM6, som der for nylig er holdt auktion over.

Arbejdsgruppens medlemmer finder i øvrigt, at scenariet ligger uden for arbejdsgruppens kommissorium.

Radioscenario 5: Digital radio

Dette scenario beskriver hvorledes digital radio (DAB) kan anvendes til "lokal" radio på regionalt niveau. Dette scenario kan kombineres med ethvert af de øvrige scenarier.

Tv-scenarier

Tv-scenario 1: den nuværende ordning

I scenario 1 beskrives den nuværende ordning. Fordelene er især muligheden for erhvervsmæssig drift af lokal-tv med lokalt indhold og retten til networking, og for græsrods-tv et sikkert basistilskud for ikke-kommercielle stationer.

Ulemperne er dårlige vilkår for græsrodsstationerne, der skal sende om formiddagen, og som kun kan overleve med økonomisk tilskud. Men tilskudsordningen er vanskelig at styre, idet basistilskuddet har karakter af et lovbundet tilskud, hvor visse objektive forholds opfyldelse medfører ret til basistilskud til maksimalt 3 timer pr. uge, hvilket er et incitament til tilskudstænkning og kunstig opsplitting af stationer.

Repræsentanterne for de ikke-kommercielle stationer har i tilslutning til dette scenario foreslået, at principperne for den gældende ordning opretholdes, men at der afsættes en tv-kanal til ikke-kommerciel tv foruden den eksisterende i København og Esbjerg også i Århus, Odense og Aalborg. Såfremt dette ikke betyder ringere vilkår for de øvrige lokal-tv-stationer kan Bent Helvang og Peter A. Petersen tilslutte sig forslaget. Endvidere foreslås det, at den eksisterende tilskudsordning enten justeres og tilføres yderligere midler eller at der gennemføres en ændring af ordningen med tilhørende tilstrækkelige midler.

Tv-scenario 2: Optimering af kommercielle frekvenser

I dette scenario foreslås, at der gennemføres en optimering af frekvensressourcerne. I model 1 benyttes kun de frekvenser, som i dag er til rådighed for lokal-tv. Forslaget indebærer tillige en mindre ombytning af de få lokal-tv-frekvenser, som medbenyttes af DR2 og vil have den fordel, at behovet for at overdrage DR2's frekvenser til lokal-tv udsættes til 31. december 2004. I model 2, der beskrives som den optimale model, indgår ombytning af ledige analoge frekvenser, herunder hærens, og i mindre omfang frekvenser, der er reserveret til senere anvendelse til digitalt tv. I begge modeller tages hensyn til eksisterende lokal-tv-stationer. Det foreslås, at græsrodsvinduerne på de kommercielle kanaler opretholdes, og at der evt. indføres græsrods-tv-kanaler (à la Kanal København) i de fire største provinsbyer, samt at græsrod-tv derudover tilbydes adgang til kabelnettet i de større byer

på must carry-lignende vilkår. Lokal tv-frekvenserne administreres af en række regionale tv-nævn og med en særordning i hovedstadsregionen.

Optimeringen forventes at betyde en forbedring af de kommercielle stationernes sendeforhold og penetration, og dermed af stationernes økonomiske grundlag. IT- og Telestyrelsen har vurderet at dette scenario kan gennemføres, men at det indbærer politisk stillingtagen til en række forudsætninger for anvendelsen af frekvenser til lokal-tv. IT- og Telestyrelsen har ikke haft tidsmæssig mulighed for at vurdere konsekvenserne af model 1 og 2 inden for scenarierne.

Arbejdsgruppen (med undtagelse af Bent Helvang) vil gøre opmærksom på, at hvis de frekvenser, der er reserveret til digital tv, tages i anvendelse til analog lokal-tv, vil det betyde en sandsynligvis væsentlig udskydelse af tidspunktet for anvendelsen af de digitale sendemuligheder, der er planlagt ud over det første multipleks. (Et multipleks er en "digital frekvens", der kan rumme 3-5 (normalt 4) tv-kanaler.) Det er Bent Helvangs opfattelse, at digitaliseringen vil kunne fremskyndes, hvis lokal-tv inden 2006 får plads i mux 1.

Endelig har Arbejdsgruppen drøftet de økonomiske og tekniske problemer i forbindelse med at sende græsrods-tv i kabelnettene. Gruppens medlemmer finder at disse spørgsmål bør undersøges yderligere, før der kan tages stilling til, om det er realistisk at give græsrods-tv must carry-vilkår i kablerne i de større byer.

Tv-scenario 3: Digitalt (lokal) tv

Dette scenario forudsætter, at der træffes beslutning om ibrugtagning af mindst ét digitalt multipleks ud over multipleks 1. Scenariet foreslår, at der inden for de to første multipleks afsættes en kanal til kommerciel lokal-tv og en kanal til ikke-kommerciel lokal tv. Herved vil de kommercielle lokalstationer kunne dække regioner over hele landet, og de ikke-kommercielle stationer vil kunne komme ud i kablerne. Græsrodsvinduerne vil derfor kunne ophæves. Scenariet forudsætter at lokal-tv-stationerne kan finansiere deres anvendelse af et digitalt sendenet. For græsrodsstationerne evt. gennem en tilskudsordning.

Repræsentanterne for de kommercielle stationer kan ikke tilslutte sig, at det digitale sendenet inden for de nærmeste år udbygges, hvis dette sker på bekostning af den optimering af de analoge lokal-tv-frekvenser, som er foreslået i tv-scenario 2.

Arbejdsgruppens medlemmer anbefaler, at der snarest muligt træffes politisk beslutning om at give lokal-tv plads i det kommende digitale sendenet, hvilket evt. kan være i det regionaliserede mux 1 når mux 2 tages i brug, idet DR hermed vil kunne flyttes til mux 2.

Udtalelser fra Arbejdsgruppens medlemmer

De enkelte medlemmer af Arbejdsgruppen har herudover følgende udtalelser og anbefalinger:

H. H. Brydensholt bemærker, at administrative grunde taler stærkt for en ændring af tilskudsordningen, og at han støtter en omlægning i overensstemmelse med en i arbejdsgruppen skitseret ordning, der knytter tilskud til det lokale nævns tildeling af tilladelser til ansøgere, hvis programmer vil svare til en – inden for lovens overordnede rammer – lokalt opstillet mediepolitik. I øvrigt finder han ikke at burde udtale sig om, hvilke af de opstillede scenarier der bør foretrækkes. Det er en udpræget politisk vurdering. Rapporten illustrerer hvilke værdier, der fremmes gennem de forskellige modeller. Der er i visse tilfælde tale om generelle værdier uden nogen lokal tilknytning – som når der tales om en landsdækkende kanal til idébaserede radioprogrammer, eller der kræves en vis del dansksprogede tv-programmer – eller også interesser der netop er knyttet til det pågældende lokalområde – som når der i en sendetilladelse stilles krav om en vis del lokalt stof. Om et lokalnævnsområde skal fastlægges ved lokale forhandlinger, som det efter den nugældende ordning sker ved dannelse af fællesnævn, eller om nævnsområderne skal fastsættes centralt ud fra hensynet til det kommercielt bæredygtige, afhænger også af en værdipræget vurdering. En anden sondring går på, om frekvenser skal anvendes kommercielt eller tjene ikke-kommercielle interesser. Her tyder erfaringerne på at der på grund af omkostningerne reelt er flere valgmuligheder på radioend på tv-siden.

Det er værd at bemærke, at erfaringerne viser at der specielt på radiosiden er gode muligheder for at lokale nævn gennem en bevidst programpolitik i forhold til kommercielle tilladelseshavere kan sikre et betydeligt lokalt islæt i udsendelserne, og at reklamer m.v. derved også får et lokalt præg. Det er altså muligt, hvis det ønskes, at kombinere kommercielle interesser og lokalsamfundsmæssige hensyn.

Bent Helvang anfører, at de høje KODA- og Gramex-afgifter og det forhold at der opkræves i henhold til indbyggere har bevirket, at DR, TV 2, TvDanmark, Talpa, lokalradioerne og KOMM har foreslået, at der etableres et paradigmeskift, hvorefter beregning af afgifter til KODA/Gramex sker på grundlag af de faktiske lytter/seertal i stedet for indbyggere. Det er ikke hensigten med forslaget, at den nuværende betaling til musikere og andre kunstnere skal reduceres. Forslaget indebærer dog, at afgifterne alene vil stige såfremt lytningen/seningen reelt øges.

Baggrunden herfor er at den nuværende opkrævningsform vil betyde at landsdækkende analoge og digitale medier på trods af en meget lav lytning skal betale afgifter for samtlige husstande. Det er mediernes klare opfattelse, at dette forhold vil bremse udviklingen af nye medier herunder digital radio og tv, idet disse formentlig ikke er i stand til at betale de ca. 20 millioner årligt, som er taksten for landsdækkende radio uanset lytter tilslutningen. I den senere tid er flere Internet radioer lukket med baggrund i den nuværende struktur.

Bent Helvang er endvidere af den opfattelse, at en optimering af lokalradio og – tv's frekvenser er et must for at sikre overlevelse, samt at græsrodderne bør have

den ekstra mulighed, der ligger i at være must carry på kabler der har flere end 5000 tilsluttede.

Bent Helvang understreger endelig for så vidt angår DTT, at hvis lokal-tv skal aflevere sine analoge frekvenser før dækningen på DTT (Mux 1) er kommet op på samme niveau, som lokal-tv's nuværende dækning, vil det betyde en lukning af de lokale tv-stationer.

Bård Hornekær er uenig i indledningens udsagn ”Samtidig slås det fast, at det værdifulde ved lokalradio og-tv anses for at være de lokale programmer, og at en professionel kvalitet kun kan sikres ved kommerciel virksomhed.”

Bård Hornekær er af den opfattelse, at dette udsagn sættes i perspektiv af den sag der pt. er på Samsø, hvor det lokale nævn indstiller Sky Radio til sendetidskarakterne, fordi radioen ikke lever op til de aftalte public service forpligtelser.

Helt enkelt må konklusionen være, at en kommerciel professionel kvalitet ikke i sig selv sikrer, at den lokale radiostation opfylder det behov for lokal information og debat, der er intentionen med de lokale medier.

Det vil derfor være rimeligt at stille krav til de kommercielle lokalradioer om, at de opfylder en lokal public service-forpligtelse, hvis de som radioer, der indgår i et netværk, skal fritages for de afgifter, de næsten landsdækkende kommercielle radioer skal betale.

I denne sammenhæng skal nævnes, at en lang række græsrodsradioer i stor udstrækning sender lokal information og debat, samtidig med at de har den demokratiske funktion, at de imødekommer mindretalsgruppers behov og inddrager borgerne i produktionen.

En væsentlig forudsætning for, at de lokale græsrodsmedier fortsat kan løfte opgaven, er at de får et tilstrækkeligt tilskud, så de er i stand til at sikre den public service og public access, det tidligere medieførlig gav økonomisk mulighed for. Kort sagt er forudsætningen for at fortsætte den positive udvikling, der er beskrevet i medieforskerne Per Jauert og Ole Prehns rapport ”Mangfoldighed og kvalitet”, at der gives et tilstrækkeligt stort tilskud til græsrodsstationerne.

Sammenfattende må konklusionen være, at det er de kommunale/de lokale nævn, der fortsat skal have kompetencen og sanktionsmulighederne til at opnå at den lokalt vedtagne mediepolitik rent faktisk føres ud i livet af de lokale stationer.

Det er derfor, at vi, i enighed med Kommunernes Landsforening, anbefaler radio-scenarion 1, fordi den sikrer stor lokal indflydelse og lokalt engagement samt muligheden for en lokal mediepolitik.

Samtidig sikres, at tilsynet med stationerne udøves af personer, der rent faktisk kan aflytte dem.

Mogens Karbo kan støtte radio-scenarion 1 (med nedenstående modifikationer). Han lægger i den forbindelse vægt på, at den nuværende ordning sikrer stor lokal indflydelse samt sikrer muligheden for en lokal mediepolitik. Samtidig sikres, at tilsynet med stationerne udøves af personer, der rent faktisk kan aflytte dem.

Ordningen har vist sig at være uhyre fleksibel, idet den har givet muligheder for både kommercielle og ikke-kommercielle radiostationer, bl.a. ved at en del kommuner har besluttet at danne større nævnsområder.

Mogens Karbo er enig i kritikken af den centrale tilskudsordning og foreslår en tillempet udgave af Bård Hornekærs forslag til tilskudsordning: Når det lokale nævn/kommunalbestyrelsen har afgjort, hvilke ikke-kommercielle stationer, der skal have tilladelse, fordeles nævnets/kommunalbestyrelsens andel af tilskudsmidlerne med et ens beløb pr. sendetime. Er der herudover ledige sendemuligheder, kan andre stationer få adgang til dem, men uden tilskud.

Endvidere bør det sikres, at kommunerne/de lokale nævn får reel kompetence og sanktionsmuligheder til at opnå, at den lokalt vedtagne mediepolitik rent faktisk føres ud i livet af stationerne.

Med hensyn til de lokale nævn foreslår Mogens Karbo, at det gøres frivilligt for kommunerne, om de ønsker at nedsætte nævn, eller om nævnets nuværende opgaver i stedet varetages af det almindelige kommunale system (typisk Børne- og kulturudvalget og kommunalbestyrelsen).

Mogens Karbo mener generelt, at så længe de æterbårne frekvenser er et knapt gode, bør lovgivningen prioritere muligheden for lokal radio, baseret på nuværende (og kommende) kommunegrænser. Med dette udgangspunkt, er det faktum, at kommercielle interesser ønsker at tjene penge på at lave radio i Danmark, ikke i sig selv et relevant argument for at ændre den nuværende ordning. Mogens Karbo kan støtte tv-scenarion 1, idet han dog beklager, at vilkårene for de ikke-kommercielle stationer er blevet forringet gennem en række lovændringer.

Mogens Karbo kan i øvrigt tilslutte sig Bent Helvangs udtalelse om KODA og Gramex.

Bård Hornekær tilslutter sig Mogens Karbo's anbefalinger.

Sune Rahn bemærker, at han ikke finder at burde udtale sig om, hvilke af de opstillede scenarier der bør foretrækkes, eller om tilskudsordningen bør ændres.

For så vidt angår spørgsmålet om replanlægning bemærker Sune Rahn, at udviklingen peger på, at der kan opnås en mere effektiv udnyttelse af frekvensressourcerne, særligt til lokalradio, end den nuværende plan med en sendemulighed i hver kommune giver grundlag for. Dette peger på, at det vil være formålstjenligt at undersøge muligheden for en replanlægning nærmere, herunder om udbyttet vil stå mål med omkostningerne i bred forstand. Det vil være afgørende for gennemførelse af en sådan replanlægning uden forsinkelser, at der er fastsat klare politiske prioriteringer for opgaven, herunder at der til brug for den politiske beslutningsproces foreligger et mere detaljeret estimat over de samlede omkostninger ved en replanlægning i Danmark end arbejdsgruppen har haft mulighed for at udarbejde.

Mogens Videbæk er som Bård Hornekær uenig i udsagnet om, at professional kvalitet kun kan opnås ved kommerciel virksomhed, idet han finder udtalelsen for bombastisk. I nogle ikke-kommercielle radio- og tv-stationer er der blevet uddannet dygtige mediefolk som leverer en teknisk og journalistisk fuld tilfredsstillende professional kvalitet, men det er også klart at mange ikke-kommercielle sttioner ikke magter dette på grund af de økonomiske forhold.

Endvidere mener Mogens Videbæk, at idébaserede radiostationer bør sikres mulighed for at komme til orde på lyttervenlige frekvenser i storbyer og – hvor der er behov herfor – evt. på svagere frekvenser ude i landet.

Såfremt en replanlægning på radio-området medfører, at der vil kunne stilles en ”landsdækkende” frekvens til rådighed for idébaseret lokalradio, kan Mogens Videbæk tilslutte sig en replanlægning.

Mogens Videbæk udtaler endvidere, at baggrunden for ønsket om en ekstra kanal i de 3 storbyer uden for Hovedstaden og Esbjerg hvor denne kanal allerede findes, er bl.a. den situation der har udviklet sig på lokal-tv området.

- I dag henlægges ikke-kommerciel tv til de marginale tider kl. 9-12
- I dag betaler de ikke-kommercielle tv-stationer i f.eks. Århus-området kr. 382.000 til de kommercielle for afvikling m.m. For dette beløb afvikles 21 timers meget marginal sendetid
- I København betales kr. 450.000, ifølge budgettet faldende til 350.000 i 2005, men man modtager 168 timers sendetid pr. uge

Kabel-tv med begrænset kabeladgang vil usynliggørelse ikke-kommerciel tv med deraf følgende kvalitetsforringelse, der til sidst vil minde om ”hjemme video”.

KODA/Gramex udgør et særligt problem i forbindelse med kabelfødt tv, idet KODA/Gramex ikke skelner mellem æterbåren og kabelfødt tv. Det betyder at kabelfødt tv skal betale fuld KODA/Gramex, selv om kun få tusinde husstande har mulighed for at se det, samt at kabelfødt tv ikke må sende i nabo-nabokommune m.m., hvilket den æterbårne må.

Det er Mogens Videbæks opfattelse, at den nuværende ordnings kassetænkning kan hindres, hvis organisationerne har sæde i såvel de lokale som centrale radio- og tv-nævn. Mogens Videbæk forventer at digital-radio og -tv giver mulighed for lokal digital ikke kommerciel radio og tv.

Stig Hartvig, der har været tilknyttet Arbejdsgruppen som sagkyndig på lokalradio/tv-området udtaler:

Mangfoldighed er til syvende og sidst det, der driver et sundt marked. Derfor er det påtrængende at det gennemregulerede og restriktive lokalradio-område gives friere forhold, så der bliver så få restriktioner som muligt. Lytterne og aktørerne skal sikres så mange radiokanaler som muligt.

Det skal først og fremmest ske ved en nedlæggelse af lokalradionævnene, der mange steder virker stærkt begrænsende for især de kommercielle stationers eksistensbetingelser, og ved en gennemførelse af en fuldstændig frekvensreplanlægning, der gør op med årtiers dårlig udnyttelse af frekvens-ressourcerne og i stedet giver plads til et antal nye landsdækkende radiokanaler (6 nye kommercielle kanaler, 2 nye kanaler til DR og 1 ny landsdækkende græsrodsradio). En fuldstændig frekvensreplanlægning medfører tillige, at modtage-kvaliteten generelt bliver bedre for lytterne.

Samtidigt skal der sikres reelle eksistensbetingelser for rigtige lokale, kommercielle stationer ved at kun disse "lokale lokal-stationer" kan sende lokale reklamer. De "semi-nationale" networking stationer, der nu sender både nationale og lokale reklamer (i vinduer), henvises til alene at sende nationalt.

Der skal sikres et solidt grundlag for brede, ikke-kommercielle græsrodsradioer med Public Access, gennem en tilskudsordning på 60 mio. kr. årligt, der bl.a. finansieres af licensmidlerne og tipsmidlerne. Idébaseret lokalradio skal ikke nyde offentlig støtte.

Endeligt er det afgørende, at vederlaget til KODA og Gramex bringes ned på niveau med resten af Europa.

3. Status og perspektiv

Arbejdsgruppen har kortlagt og analyseret de nuværende forhold for lokalradio og -tv. Analysen peger på udviklingstendenser, herunder hvad liberaliseringerne efter 1. januar 2003 har sat i gang, og identificerer problemer for både de kommercielle og ikke-kommercielle lokale medier. Hermed optrækkes de perspektiver, kommende scenarier skal ses indenfor.

Radio

Det lokale radiolandskab i Danmark fungerer fortsat på det grundlag, der blev lagt i 1980'erne, nemlig som en lovgivning, der oprindeligt var indrettet med henblik på at tilgodese græsrodsradioer. Der er tale om en decentral ordning, hvor hver kommune er garanteret mindst en sendemulighed, retten til at oprette sit eget lokale nævn og udstede tilladelser efter ganske frie retningslinjer. Selvom ordningen tog udgangspunkt i græsrodsradioer, voksede der andre radioer frem, og fra 1988 fik disse tilladelse til at sende reklamer, uden at der dog lovgivningsmæssigt blev foretaget ændringer, der tillod egentlig kommerciel radiodrift.

Siden 1997 tilgodeses imidlertid begge de to formål, som nu rummes inden for ordningen, nemlig kommerciel radiovirksomhed og græsrodsradioer. Dog måtte de reklamebærende lokalradioer og græsrodsradioerne nogle steder fortsat dele sendetid med hinanden, ligesom de bl.a. var underlagt ejerskabsrestriktioner. Selvom sendestyrken blev øget til 160 Watt, var der stadig tale om en meget lav generel sendestyrke for kommerciel lokalradio. Endvidere har alle lokalradioer været og er fortsat tynget af vederlag til KODA og Gramex, der angiveligt er blandt de højeste i verden.

Fra 1997 blev adgangen til at oprette større nævnsområder friere, og en vis networking (nyheds- og aktualitetsudsendelser samt udsendelser i tidsrummet mellem kl. 23 og kl. 6) blev tilladt. Disse tiltag har generelt styrket mulighederne for at drive radio kommercielt, men eksempelvis udgør radioreklame i Danmark kun 2 pct. af den samlede reklameomsætning, hvilket er meget lavt sammenlignet med andre lande i den vestlige verden. Dette skyldes nok til dels, at radioreklame i Danmark indtil nu udelukkende har været tilladt i lokalradio. Græsrodsstationerne har siden 1997 nydt godt af en udvidet tilskudsordning, som dog er nedskåret på det sidste. Fra 1991 til 1993 var der intet statstilskud til lokale radioer. I perioden 1994-1996 blev der hvert år af tipsmidlerne afsat 7,5 mio. kr. til ikke-kommercielle lokalradioer. I 1997-2000 var der årligt afsat 50 mio. kr. på finansloven til ikke-kommerciel radio og tv. Tilskudsformålene svarede til de nuværende basis-, program- og uddannelsestilskud. I 2003 er bevillingen til de samme formål samt til medieskoletjenestevirksomhed på 34,4 mio. kr., hvoraf der til ikke-kommerciel radio i basis-, program- og uddannelsestilskud er ydet i alt ca. 15,5 mio. kr.

Systemets fleksibilitet fremgår af nogle få tal. De 275 kommuner har valgt at danne 95 nævn (hvoraf 51 kun dækker én kommune), som udsteder tilladelser til ra-

dio, og de ca. 375 sendere formeres i 166 sendeflader (se definition m.v. i statusrapporten, s. 23), hvorpå findes 298 radiostationer, af hvilke 176 er græsrodde, 108 er kommercielle og 14 uoplyste. Denne struktur er ikke forudbestemt i lovgivningen, men fremstået ved et kompliceret samspil mellem nævnenes lokale politik og stationernes ønsker, inden for de rammer frekvensressourcerne lægger.

Selvom sondringen mellem kommercielle og græsrodde byder sig til som den indlysende måde at inddele stationerne på, fanger den måske ikke den kulturpolitiske vigtigste dimension, nemlig radioernes lokale betydning, som går på tværs af dette skel. Det fremgår af talrige udsagn fra de lokale nævn, at lokale programmer, nyheder og andet, er det primære ønske eller krav til radioerne. I den forbindelse må det fremhæves at "det lokale" omfatter temmelig forskellige interesser og programmer i storbyerne og i mindre samfund, på den måde at storbyerne typisk rummer flere minoritetsgrupper (f.eks. religiøse, etniske, ungdomskulturelle) som del af sin lokale kultur. Lokale nyheder fremhæves dog generelt som det centrale.

Radiolandskabet må derfor begribes og vurderes ud fra i hvert fald disse to dimensioner:

Fire radiotyper	Ikke-kommerciel	Kommerciel
Lokal tilknytning	Græsrodsradio (lokalradioer med lokalt indhold eller brede "paraplyradioer" og idébaseret lokalradio)	Journalistisk tyngde i lokalsamfundet (publicistisk lokalradio)
Mindre lokal tilknytning	Interessegrupper med mindre lokal tilknytning	Musik og underholdning uden særlig meget lokalt præg

I denne rapport dækker betegnelsen "græsrodsradio" herefter alle ikke-kommercielle lokalradioer. Betegnelsen omfatter således lokalradio med lokalt indhold og idébaseret lokalradio, der anses for at være en græsrodsradio med et særligt idégrundlag, der ikke behøver at have lokal forankring. Betegnelsen dækker også "paraplyradio", der er radiostationer med egne (udelte) frekvenser, hvor lokale græsrodde og grupper, der ønsker at sende radio baseret på lokale forhold eller særlige idégrundlag, får mulighed for at komme til orde. En paraplyradio er således en organisatorisk ramme om en mangfoldighed af ikke-kommercielle, lokale radioproducenter.

Erfaringen viser, at alle fire typer radio har kunnet leve inden for den gældende lovgivning, om end ikke lige godt. De konkurrerer indbyrdes om frekvenserne og sendetiden, og deres skæbne bestemmes af både nævnenes politik, af de økonomiske vilkår og i den umiddelbare fremtid af nyligt vedtagne ændringer i lovgivningen, dels generelle liberaliseringer m.h.t. etablering og networking, dels understregning af det lokale indhold i tilskudsordningen. En sammenblanding af græs-

rodsradio og kommerciel radio på samme frekvens anses at være uheldig for begge parter, idet det medfører en ikke ubetydelig udskiftning af lytterne.

I Arbejdsgruppens scenarier er der især lagt vægt på radioer med lokal tilknytning, dvs. de øverste kasser i skemaet, bl.a. ud fra en betragtning om, at radiotyperne i de nederste kasser er tilgodeset med etableringen af den femte og den sjette FM-radiokanal.

For de ikke-kommercielle stationer er det helt afgørende, om de lokale nævn giver dem sendetid (hvilket krævet om alsidighed sikrer et langt stykke) og om der findes økonomiske tilskud. Stramningerne af tilskudskriterierne vil gøre det vanskeligere for især de ikke-kommercielle, der ikke har en klar basis i lokalsamfundet, at klare sig. Ligeledes synes udviklingen i betaling til KODA og Gramex at modsvare de øgede tilskud fra staten gennem de senere år. Udgifterne til KODA og Gramex udgør en meget stor del af lokalradioernes samlede udgifter ikke mindst set i relation til lyttertallet. En undersøgelse af græsroddernes lyttertal har vist, at de er alarmerende lave (se bilag 4). Selvom græsrodsradio har andre måder at måle deres succes på, må kontakt til et vist antal lyttere dog være den nødvendige betingelse for at det giver mening at sende, og også at give tilskud til radioerne. Fremtidige scenarier må derfor aktivt overveje, hvordan græsrodsradioerne kan komme i bredere kontakt med deres lokale samfund.

For de kommercielle stationers udviklingsmuligheder er markedets volumen og konkurrenceforholdene naturligvis det afgørende sammen med nævnenes politik og størrelsen af vederlag til KODA og Gramex. Omsætningen på radioreklamer udgjorde i 1994 165 mio. kr. i løbende priser stigende til 222 mio. kr. i 2002. Selvom en omsætning på over 220 mio. kr. er et betydeligt marked, er der over 100 stationer om at dele, mange steder på samme lokale marked, og snart kommer yderligere konkurrence fra FM 5 og FM 6 (som dog også forventes at udvide markedet). Af den samlede annonceomsætning har radioreklamer ligget fast på en andel på 2 %. Det kan her konstateres, at nævnstrukturen ikke er fulgt med de store kommercielle stationers strategier, hvilket særligt tydeligt viser sig, hvor mindre nævn giver tilladelser til kommercielle stationer, som retter sig til nærliggende storbyer. Det er i den forbindelse meget afgørende for hvilken slags kommerciel radio, et større område får, hvorvidt nævnene stiller krav om et vist lokalt indhold, og det sker bestemt ikke altid. Imidlertid ville krav om lokalt indhold kun dække det i sammenhængen irrelevante, lille udstedelsesområde og ikke det egentlige, store område eller marked.

Alt tyder på, at en kommercielt levedygtig radio kræver et marked på omkring 100.000 indbyggere, hvis den skal eksistere som en publicistisk lokalradio med et vist antal ansatte medarbejdere, herunder journalister. Der er dog flere eksempler på, at kommercielle radioer kan overleve med et marked på helt ned til 20.000 indbyggere, hvilket dog normalt forudsætter, at de ikke har nogen videre lønudgifter, men typisk arbejder med frivillige af forskellig karakter. En sådan radio kan

ikke forventes at give en professionel lokal nyhedsdækning, medmindre radioen eksempelvis samarbejder i et medienetværk eller et mediehus.

Udviklingen af kommercielle radioer har taget yderligere fart i løbet af 2003, særligt efter auktionerne over FM 5 og FM 6 d. 18. juni. Kædedannelserne blev markante, da SBS i juli købte Clear Channels kæder, ligesom flere dagblade især inden for Berlingske-koncernen er gået ind i radiomarkedet gennem opkøb (se bilag 5). Det står endnu tilbage at se, hvordan de to nye radiokanaler (Sky og Talpa) vil gå i samarbejde med lokale radioer, men begge har ladet forstå, at det vil ske. Konsolidering og koncentration er således klare tendenser.

Selv om der er fordele ved de lokale nævns uddeling af og tilsyn med de lokale tilladelser, kan der også anlægges et modsatrettet synspunkt, hvorefter nævnenes lokalt vedtagne mediepolitik for nogle kan virke som en uhensigtsmæssig styring af de radioer der i forbindelse med tilladelse til at sende i lokalområdet får pålagt vilkår.

Det kan hævdes, at udviklingen er ved at løbe fra ordningens grundlag (de garanterede lokale frekvenser, de suveræne lokale (kommunale) nævn og en svækket statslig tilskudsordning), fordi liberaliseringerne introducerer så stærke kommercielle kræfter, at systemet ikke længere er en stabil ramme om fleksible lokale muligheder. Den igangværende udvikling, hvor stærke kommercielle interesser overtager lokale stationer kan gå ud over netop de lokale elementer i både græsrodderne og de kommercielle, journalistiske radioer.

Groft sagt er der to måder at finansiere en radiostation på: Ved offentlige tilskud – og de kan kun finansiere meget små, relativt uprofessionelle græsrodsstationer – eller ved kommercielle indtægter. Det sidste kræver professionalisme og åbenbart et væsentligt større dækningsområde, end de kommuner loven oprindeligt lagde op til. Det er i Arbejdsgruppen anført, at det yderligere er nødvendigt at en kommerciel lokalradio råder over et to-format-system, dvs. at man i samme område disponerer over to forskellige sendenet til samtidig udsendelse af forskellige programmer rettet mod forskellige aldersgrupper.

Når målet er at fastholde gode levevilkår for både lokale kommercielle og græsrodsradioer, er der for at imødegå en ikke-forudset udvikling brug for forandring af strukturen.

Fjernsyn

Hvor radiolandskabet, som beskrevet, er selvgroet, uden at lovgivningen har haft forskellige typer af tilladelser for kommercielle og ikke-kommercielle stationer, er forholdene helt modsatte for lokal-tv. Efter 1997 blev networking ikke bare tilladt, men nærmest forudsat for lokal-tv. Lokale tv-stationer kunne få monopol på områdets reklameindtægter og ret til at sende ikke-lokale programmer i et network-samarbejde imod pligten til at sende lokale nyheder, at give plads til græsrodder i

”vinduer” og at betale en koncessionsafgift. Selvom tilladelserne fortsat er udstedt af de lokale tv-nævn, fungerer den networkede kanal, kendt som TvDanmark (siden år 2000 TvDanmark 2), reelt som en national tv-kanal domineret af udenlandske serier og film, med lokale redaktioner. Med udgangspunkt i økonomien, den fælles sendetid og seertiden kan man, en smule provokerende, sige, at Danmark har én lokal tv-kanal.

Men ved siden af TvDanmark-systemet findes stadig mulighed for fritstående lokale tv-stationer, både i æteren og som kabel-tv. I København har de frie stationer deres egen sendemulighed under fællesnavnet Kanal København. Generelt er de frie stationer ligesom vindues-stationerne helt afhængige af offentlige tilskud for at kunne eksistere. I 2003 udgør basis-, program- og uddannelsestilskud til lokal-tv i alt ca. 17,6 mio. kr., hvoraf ca. 6,5 mio. kr. er givet til stationerne på Kanal København. De ikke-kommercielle stationer på Kanal København ses samlet af 134.000 seere om ugen (i mindst 15 minutter) eller 7,8 pct. af HT-områdets indbyggere. De kommercielle dele af Kanal København, som udgør en mindre del af sendefloden, har flere seere, nemlig 220.000 eller 12,7 pct. af indbyggerne. (Se endvidere bilag 6).

Lokal-tv er meget mere krævende økonomisk og på anden måde end lokalradio, og det kan belyses med nogle få tal. At lokal-tv ikke når ud i alle dele af landet fremgår allerede af, at 75 kommuner slet ikke har eller indgår i tv-nævn.

Overblik over lokal-tv

Antal	Ætersendte			Kabel		I alt
	Networking	Vinduer	Selvstændige	Kabelstationer	Infokanaler	
Nævn	13	6	5	10	17	45
Sendere	24*	-	ca. 8	-	-	ca. 32
Stationer	13	30	70**	31	79	223

*iflg. TvDanmarks webside, ** heraf 45 på Kanal København

Af de 61 nævn, som er indrettet på at udstede tv-tilladelser har kun 45 gjort det, og heraf kun 18 steder til ætersendt lokal-tv (de 13 steder til TvDanmark-stationer), mens 27 nævn kun har udstedt tilladelser til kabel-tv, og af de 27 er igen kun 10 til egentlige kabel-tv-stationer, mens de 17 kun har tilladt rene info-kanaler. Siden 1. januar 2003 skal de 27 nævn med kun kabel-tv blot modtage en registrering, ikke udstede en tilladelse. Hvis vi siger, at Danmark har 223 lokale tv-stationer, når revl og krat tælles med, er det faktisk mere vild- end vejledende.

Lokal-tv har ikke på samme måde som lokalradio været begrænset af frekvensressourcerne i forhold til efterspørgselen. De ca. 50 planlagte tv-sendemuligheder, som dækker alle byer med over 30.000 indbyggere, har således langt fra været efterspurgt alle steder, hvilket fremgår af, at 13 sendere midlertidigt er overladt DR

2, og kun på Kanal København er der reelt oplevet mangel på sendetid til interesserede. Foruden de for tiden 24 TvDanmark-frekvenser findes kun ca. 8 lokale tv-frekvenser i brug, inkl. Kanal København. Kablerne skaber plads til de resterende 110 stationer.

Ønsket fra de lokale nævn om at lokal-tv skal være lokalt er lige så varmt som for radio, men af gode grunde langt vanskeligere at opfylde, fordi de kommercielle muligheder er utilstrækkelige. Derfor sætter lovgivningen krav om lokalt indhold i TvDanmark-stationerne og via tilskud søges det stimuleret andre steder. Et overblik tager sig sådan ud:

Lokal-tv	Ikke-kommerciel	Kommerciel
Lokal tilknytning	”Vinduer” Kanal København Enkelte selvstændige Kabelstationer Infokanaler	Dele af Kanal København Enkelte selvstændige Nogle kabelstationer Lokale nyheder på Tv-Danmark-stationer*
Mindre lokal tilknytning	Muligvis nogle af de selvstændige stationer, eller i vinduerne.	TvDanmark 2 (ikke-lokal egenproduktion*, serier, film m.v.) Dele af Kanal København

*Egenproduktionen på TvDanmark 2 udgør 35-40 pct. i prime time

Den afgørende forskel til radiotyperne er, at der ikke for alvor er basis for kommercielt lokal-tv med professionel journalistisk virksomhed uden for et nationalt netværk. Det kan dog med nogen ret hævdes, at selvstændige kommercielle stationer, der indgår i et lokalt medienetværk, kan udøve professionel journalistisk, lokal-tv-virksomhed gennem udnyttelse af synergieffekten med de øvrige medier. Det er heller ikke udelukket, at de nævnte, andre typer (dele af Kanal København, enkelte selvstændige stationer og nogle kabelstationer) kan have værdifuld kulturel og lokal betydning, men der er ikke en konkurrence på tilladelsesområdet, som det er tilfældet for radio.

Hvor udviklingen for lokalradio er præget af en markedsudvikling i kommerciel retning, som gør nævnsstrukturen problematisk, har liberaliseringerne for lokal-tv bestået i konkrete ændringer af reglerne, netop fordi kommercielt lokal-tv har været særligt defineret i lovgivningen. Således blev koncessionsafgiften afskaffet allerede med virkning fra 1. januar 2002 (hvilket har medført nedskæringer i tilskudsmulighederne for ikke-kommercielle stationer), og med loven der trådte i kraft den 1. januar 2003 er kravene til lokalt nyhedsstof lempet, ligesom de for netværket ”generende” græsrodsvinduer er flyttet fra eftermiddag og aften til formiddagstimerne. Endelig er tilsynsopgaven med networking-stationerne, inkl. deres lokale nyheder, overført fra de lokale nævn til Radio- og tv-nævnet, således at

de lokale nævn kun har indflydelse ved udstedelse af tilladelsen og dens vilkår, hvilket på sin vis også kan opfattes som en liberalisering.

I relation til udviklingen for lokal-tv har repræsentanterne for KOMM i Arbejdsgruppen oplyst, at SBS har anvendt et trecifret millionbeløb på etableringen af TvDanmark, ligesom også de lokale stationer har haft store etableringsomkostninger. Den omtalte koncessionsafgift medførte, at syv TvDanmark-stationer lukkede, medens nye stationer er opstået efter afgiftens bortfald.

Til sammenligning har repræsentanterne for de ikke-kommercielle interesseorganisationer oplyst, at der lokalt er ydet en økonomiske opbakning til græsrods-tv på et tocifret millionbeløb.

Status for lokal-tv er dog meget forskellig for det kommercielle netværk og for græsrodderne, hvad enten det er vinduer eller selvstændige, herunder Kanal København. Eftersom græsrods-tv er endnu mere afhængigt af offentlige tilskud end græsrodsradio, er de lukninger, som allerede er meddelt efter at satserne for basistilskud til lokal-tv er halveret og tilskudsrammen er faldende, næppe de sidste nedlæggelser vi ser. Det er dog også kendt, at nogle hidtil ikke-kommercielle tv-stationer overvejer at opgive det halverede årlige basistilskud på 78.000 kr. og prøve om reklamer kan give flere indtægter. Den mulighed findes ikke for "vinduerne", som ikke må sende reklamer, og hertil kommer, at de i forvejen lave seertal til "vinduerne" klart er faldet efter flytningen til formiddagstimerne. Generelt er udsigterne for græsrods-tv således mørke og formentlig helt afhængige af offentlige tilskud. Arbejdsgruppen skal imidlertid også overveje, om alternative distributionsformer for græsrods-tv (kabel) kan lette deres muligheder for at komme ud til seerne.

Derimod bør TvDanmark-stationerne kunne regne med at gå imod lysere tider, hvor udviklingen meget mere bestemmes af tv-reklamemarkedets svingninger og konkurrenceforhold end af begrænsninger i lovgivningen. Must carry-reglerne for lokal-tv er hidtil blevet anset for et aktiv, fordi det støtter gennemslaget af reklamerne. Men udviklingen for især mindre, nationale tv-kanaler går generelt i retning af, at abonnementsindtægter er mindst lige så vigtige som reklameindtægterne, og abonnement er ikke foreneligt med must carry. Det giver anledning til overvejelser i forbindelse med scenarierne, idet repræsentanterne for KOMM i Arbejdsgruppen dog har oplyst, at de kommercielle lokal-tv-stationer ikke er interesserede i at must carry-forpligtelsen bortfalder. Samtidigt må det erkendes, at muligheden for egentlig journalistisk lokal-tv kun kan sikres gennem de krav, der stilles til TvDanmark-stationerne som modydelse for 24 timers-adgangen til frekvenserne og det lokale reklamemonopol.

Græsrodder, kommercielle og det lokale

Selvom forholdene for radio og tv er vidt forskellige, præges begge lokale mediers udvikling af, at vilkårene er forbedret for de kommercielle, men skærpede for

græsrodderne. Ud fra det generelle formål om, at lokale sendemuligheder og tilskud til lokale medier skal resultere i lokalt indhold og aktivitet, fører kommercialiseringen til, at den professionelle, lokale radio kan blive truet af ikke-lokal kommerciel radio, og det kan formentlig kun afbalanceres gennem krav i sendetilladelse og forbedrede sendeforhold, mens det lokale, professionelle element i tv må fastholdes gennem lovgivningens krav til TvDanmark-stationerne.

Foruden de professionelle er græsrodderne som helhed et vigtigt element i de lokale mediers rolle i lokalsamfundet, som stort set kun kan fastholdes gennem offentlige tilskud. Scenarierne må som mål have, at græsrodderne når effektivt ud til flere lyttere og seere, også således at de offentlige tilskud kommer til større nytte. En generel mulighed for at styrke græsrodderne er at overveje, om det lokale samfund – det vil sige kommunerne – kan påtage sig et ansvar for udviklingen. I den forbindelse kan peges på de relativt få, men vigtige åbne værksteder med kommunale tilskud, der foruden selve udsendelserne resulterer i uddannelse af nye potentielle medarbejdere til de professionelle, kommercielle stationer. Man skal således være sig for at bedømme græsrodderne og de kommercielle uafhængigt af hinanden. De er om ikke forbundne kar, så dog at ligne med fødekæder.

Som det er fremgået, er lokalradio og -tv et område, der er præget af meget forskellige målsætninger. Inden Arbejdsgruppen udkaster scenarier for fremtidige ordninger er det derfor på sin plads at formulere de principper eller formål, der kan være tale om. Det sker i næste afsnit.

4. Målsætninger for radio- og tv-politik?

Udformningen af en politik for (lokal)radio og -tv henter sit grundlag i overvejelser om, hvilken rolle mediet skal spille i samfundet. Derved adskiller dette politikområde sig ikke fra de fleste andre, men det særlige skyldes, at der findes naturligt begrænsede frekvensressourcer, som skærper den nødvendige prioritering.

Arbejdsgruppen har valgt at tale om fire formål inden for mediepolitikken: Velfærds- eller public service-formålet, lokalsamfundsformålet, public access-formålet og markedsformålet. Det kan være nyttigt at fremstille de fire formål i ren form, selvom målene for næsten enhver tænkelig ordning i praksis vil være inspireret af hensyn fra flere af formålene.

Nedenstående formål kan bruges på såvel radio- som tv-området, men af hensyn til overblik og forståelse omhandler skemaerne alene radio, der også udgør den mest komplekse ordning.

Fire formål for lokalradio

	Velfærd/ Public Service	Lokal-samfund	Public Access	Markedet
Udgangspunkt i	Staten	Lokale samfund	Individer og grupper	Markedet
Publikums rolle	Borger	Borger	Menneske	Kunde
Formålet med radio	Oplysning Social integration	Oplysning Social integration Lokal identitet	Ytringsfrihed Adgang til medierne	Erhvervsvirksomhed Forbrug Underholdning
Reguleringens formål	Sikre centralt bestemte krav	Realisere lokal mediepolitik	Åbne for lokalt og/ eller ideelt engagement	Overvåge konkurrencen
Administration	Statslig eller lokal	Lokal	Statslig eller lokal	Statslig (Konkurrencemyndighederne)
Evt. tilskud	Fra staten og/eller kommunen	Fra kommunen og/eller staten via kommunen	Fra staten og/eller kommunen Frivillige	Ingen

Nuværende radioordning i Danmark

Nationalt	DR (4 kanaler) FM 5	Ingen (pr. definition)	Ingen (for tiden)	FM 5 FM 6
Regionalt	DR (9 regioner)	Ingen (pr. definition)	Ingen (for tiden)	100 stationer, mest i netværk, uden tilskud
Lokalt	175 stationer med statstilskud			

Public service- eller velfærdsformålet drejer sig om, at medierne anvendes til at opfylde politisk fastsatte målsætninger om at sikre alle borgerne bl.a. oplysning gennem radioen. Redskaberne er centralt fastsatte krav i tilladelser samt økonomisk støtte til virksomheden og især til oplysende programmer via tilskud. Det antages dels, at det lokale marked er for lille til at sikre produktionen af den ønskede oplysende radio, dels at borgerne/lytterne ikke med sikkerhed vælger det 'nyttige' i tilstrækkeligt omfang (såkaldte merit goder). DR er som public service-radio det grundlæggende eksempel på radio efter velfærdsformålet. Men DR udsender af bl.a. ressourcemæssige grunde kun nationale og regionale radiokanaler, så public service i lokalsamfundet må sikres ad anden vej, hvis man ønsker det.

Administrationen kan være forankret centralt eller lokalt, ligesom evt. offentlige tilskud kan komme fra staten eller kommunen.

Dette formål er – bortset fra at den centrale tilskudsordning på sin vis er forankret heri, fordi den er fastsat fra centralt hold – ikke et formål, der lægges meget vægt på i de foreslåede scenarier. Dette gælder særligt, fordi de centralt fastsatte kriterier og betingelser i deres indhold snarere har et lokalt sigte (se nedenfor) end et velfærdsformål.

Lokalsamfundsformålet minder om velfærdsformålet ved at anskue publikum som borgere og ved at være uden kommercielt sigte, men har kun få eller ingen statslige krav. Ideen er, at lokale personer og grupper gennem deres engagement i både styringen (de lokale nævns mediepolitik) og driften (de lokale radioer) styrker lytterne (borgerne) som medlemmer af deres lokale samfund. Konsekvensen er naturligvis, at der kan blive betydelige lokale forskelle.

Public access er et formål, der understøtter ytringsfrihed. Mediet er åbent for menneskers brug ud fra forskellige identiteter ud over "borgeren" som f.eks. ideelle, religiøse, kulturelle, etniske, kønsbestemte eller kunstneriske interesser, der ikke primært har lokalt udspring. Kommercielle indtægter er hverken udelukkede efter lokalsamfundsformålet eller public access, men vil kun være et middel, ikke et mål i sig selv.

De nuværende ca. 175 "græsrodstilladelser" har præg af både velfærds-, lokalsamfunds- og public access-formålene. Kombinationerne kan føre til såvel brede, sammensatte radioer og åbne båndværksteder, som til stationer der mere entydigt baseres på en bestemt idé.

Markedsformålet går ud på at stille frekvenser til rådighed for at drive forretning, dvs. at tilfredsstille lytternes behov med omkostninger, der er lavere end de reklameindtægter, som virksomheden indbringer. Som regel betyder det flest mulige lyttere (af de yngre voksne) med mest mulig musik, der er det billigste programindhold. Selv efter en ren markedsmålsætning må frekvensressourcernes geografiske spredning afgøres politisk, men derefter er det konkurrencemyndighederne,

der i alt væsentligt kan holde øje med, at en dominerende stilling ikke misbruges på markedet.

De ca. 100 kommercielle lokalradioer er selvfølgelig grundlæggende skabt ud fra markedsformålet, men præges i forskellig grad af både public service og lokalsamfundsmål (f.eks. krav fra de lokale nævn om lokale programmer) og public access (f.eks. samarbejde med lokale græsrodde). På nationalt plan bliver FM 5 en kommerciel radio, men med ganske tunge public service-krav om nyheder, mens FM 6 er rendyrket kommerciel. Det vil være nødvendigt at medtænke eksistensen af disse to nye kanaler i scenarier for fremtidens lokalradio.

Frekvensfordeling

En radiopolitik starter med nogle mediepolitiske målsætninger, der fører til en frekvensplan og fortsætter med at fastlægge metoder til at afgøre, hvem der får adgang til at bruge frekvensplanens sendemuligheder.

På forhånd er der ikke et teknisk givet svar på, hvordan en frekvensplan skal fordele de knappe ressourcer på geografiske niveauer. Det beror på politiske valg hvor store dele af FM-båndet, der skal afsættes til f.eks. nationale, regionale og lokale formål. Disse valg kan også belyses ud fra de fire formål, der desuden kan vejlede om, hvordan sendemulighederne tildeles aktørerne:

Frekvensplan og fordeling af tilladelser: Fire formål

	Velfærd/Public service	Lokalsamfund	Public access	Markedet
Geografiske niveauer og hensyn (frekvensplan)	Centralt prioriteret og fastlagt i tre niveauer (nationalt, regionalt, lokalt)	Sikret minimum f.eks.en sender i hver kommune; kan evt. sammenlægges nedefra	Frekvenser eller vinduer til græsrodde, uanset geografisk niveau	Koordinerede frekvenser kan kombineres ved fri handel
Metode til fordeling på aktører	Skønhedskonkurrence eller auktion, afhængigt af krav og vilkår	Skønhedskonkurrence i forhold til lokal mediepolitik	Åbne (fælles) sendeflader eller egne tilladelser	'Først til mølle' eller auktion (ingen krav)

Velfærdsformålet indebærer først og fremmest, at der afsættes frekvensressourcer til egentlig public service (DR, nationalt og regionalt). Lokalt vil formålet sikre frekvenser på et niveau, der er relevant for den samfundsmæssige oplysning, for tiden kommunen. Programtilladelserne fordeles enten direkte politisk (ved lov) eller typisk ved skønhedskonkurrencer, når der er involveret skøn. Auktioner kan accepteres, når der ikke indgår skøn.

Lokalsamfundsmålet indebærer, at frekvensplanen er så fleksibel som muligt, så dækningsområdet kan udvides (eller indskrænkes) ved lokale beslutninger. Formålet om mindst en frekvens pr. kommune som modulsystem udtrykker direkte det-

te formål. Tilladelserne fordeles efter en lokal fastsat mediepolitik inden for lovens rammer ved skønhedskonkurrencer.

Markedet ønsker, at frekvensplanen prioriterer de kommercielt mest givtige niveauer og flest mulige kanaler (replanlægning). Det vil som regel være det nationale niveau, enten som sammenhængende frekvenssæt eller ved fri ret til networking mellem alle geografiske niveauer. Frekvenserne skal sælges på markedet ved auktion uden bindinger til, om de skal anvendes lokalt, regionalt eller nationalt.

5. Overvejelser om rammer for scenarier

Det fremgår af kommissoriet, at det er Arbejdsgruppens hovedopgave at ”fremkomme med forslag til alternative modeller (”scenarier”) til en fremtidig ordning, som skal danne baggrund for aftalepartiernes efterfølgende politiske stillingtagen. Det forudsættes således, at hovedvægten i modelbeskrivelserne lægges på de overordnede formål og ikke på detailredegørelser for de enkelte modeller”.

Når målet ifølge kommissoriet er at sikre ”både kommercielle lokale radio- og tv-stationer og ikke-kommercielle græsrodsstationer i en længere årrække”, kan det være relevant i større eller mindre grad at inddrage alle de fire gennemgåede formål, men ingen af dem i ren form. Scenarierne tager derfor udgangspunkt i kombinationer af formålene, hvor der hentes elementer med forskellig vægt fra de forskellige typer, idet der dog, som det også fremgår af afsnit 3, i mindre grad lægges vægt på public service/velfærdsformålet end de øvrige formål.

En fremtidig ordning må opfattes som en helt ny ordning, og derfor tages der ikke som udgangspunkt hensyn til, om nuværende tilladelseshavere kan regne med fortsat at opnå tilladelse.

De frekvensmæssige muligheder på radio-området

I forbindelse med udarbejdelse af frekvensplanerne for den femte og sjette FM-radiokanal blev en række lokalradiofrekvenser inddraget, idet man dog så vidt muligt fandt erstatningsfrekvenser for de inddragede frekvenser. Som følge af denne udnyttelse af de lokale frekvenser, men også fordi der i visse områder, især i større byer, er stor interesse for at kunne udnytte frekvenser til lokalradioformål må det konstateres, at lokalradio-sendemuligheder i henhold til den eksisterende frekvensplan i realiteten er opbrugt, bortset fra sekundære, svagere sendemuligheder, der ikke er systematisk kortlagt. Der er stadig ledige 160 W-sendemuligheder, men primært i områder, hvor interessen for at udnytte dem traditionelt er begrænset. Det drejer sig eksempelvis om tyndt befolkede områder i Vestjylland. I områder, der i markedshenseende må betragtes som mere interessante, er der som udgangspunkt ikke ledige 160 W-sendemuligheder til rådighed.

Det fremgår af kommissoriet, at ”de frekvensmæssige rammer er uændrede i forhold til i dag. Såfremt det måtte blive besluttet at gå videre med en replanlægning af frekvensanvendelsen på FM-båndet svarende til Holland, vil arbejdsgruppen blive anmodet om en særskilt redegørelse for konsekvenserne heraf for den fremtidige lokalradioordning.” Det er imidlertid efterfølgende politisk udmeldt, at fortsat debat om replanlægning netop er udsat i afventning på Arbejdsgruppens scenarier.

Arbejdsgruppen har derfor besluttet både at formulere scenarier inden for den nuværende frekvensplan og scenarier, som kræver en replanlægning.

Om replanlægning på radio-området

Planlægning af radiofrekvenser på FM-båndet foretages i alle europæiske lande – bortset fra Holland og den flamske del af Belgien – efter tekniske rammer fastlagt af den Internationale Telekommunikations Union (ITU) i Geneve i 1984. Disse rammer er fastlagt efter omfattende praktiske forsøg, og rammerne er de senere år yderligere udbygget med beregningsprogrammer, der tager højde for topografien, og som derved muliggør en mere præcis beregning af sendernes rækkevidde. Til grund for de af ITU fastlagte rammer ligger bl.a. forud definerede krav til kvaliteten af FM-udsendelserne i det område, senderen skal dække (forstyrrelsesfrihed) og en række forudsætninger om modtageudstyret (udvendigt anbragt retningsantenne, rimeligt god modtager, mono- eller stereomodtagelse).

I Holland har man siden midten af 1990'erne arbejdet med nye metoder til frekvensplanlægning med henblik på at tilvejebringe nye sendemuligheder på FM-båndet. Disse undersøgelser førte i 1996-97 til en replanlægning af FM-båndet baseret på forslag fra den hollandske forsknings- og konsulentorganisation TNO. Planen blev dog ikke gennemført i praksis. I 1999 blev der igen foretaget en replanlægning af FM-båndet baseret på nye tekniske principper foreslået af det hollandske firma Broadcast Partners. Firmaet udfører frekvensplanlægning og er endvidere sendetoperator og leverandør af sendeudrustning til hovedparten af de kommercielle radiostationer i Holland.

Planlægningsmetoden benævnes Zero Base planlægning og omfatter en række metoder, der tilsammen muliggør en mere intensiv frekvensudnyttelse i et givet geografisk område. Afhængig af rammerne for replanlægningen forudsætter brugen af Zero Base planlægningen, at de berørte radiostationer eksempelvis accepterer frekvensændringer af eksisterende sendere og ændring af sender- og antenneudrustninger. Efter en politisk beslutning om valg af replanlægningsscenario i 2000 blev den ny frekvensplan taget i brug i Holland løbet af 2003.

Stig Hartvig har over for Arbejdsgruppen anført, at frekvensplanlægningsprincipperne for Geneve 1984 forekommer konservative og utidssvarende. Frekvensbehovet er helt anderledes i dag end i 1984, og der er sket en stor udvikling i de teknologiske muligheder for en mere effektiv frekvensplanlægning bl.a. ved anvendelse af SFN (Single Frequency Networks – hvor samme frekvens genanvendes i kæder) og (N)SFN (Near Single Frequency Networks), samt ved anvendelse af nye topografiske planlægningsredskaber. Samtidig er kvaliteten af radiomodtagerne blevet forbedret og den typiske lyttesituation ændret til primært transportabel modtagning (fx på bilradio og transistorradio).*

Som en del af det danske medieforlig for 2002-2006 blev det besluttet, at mulighederne for en replanlægning i Danmark af FM-båndet efter hollandsk model

* IT- og Telestyrelsen oplyser, at styrelsen er uenig i Stig Hartvigs betragtninger, der har været fremført, men ikke drøftet i Arbejdsgruppen.

skulle undersøges. Første fase af denne undersøgelse blev udført af KPMG, der afleverede en rapport om forløbet af replanlægningen i Holland i januar 2003. Rapporten er offentliggjort og har været gennem en offentlig høringsproces.

Det fremgår af KPMGs rapport til Kulturministeriet ”Konsulentundersøgelse vedrørende replanlægning af frekvensanvendelse i FM-båndet i Holland”, at erfaringerne fra Holland viser, at den tekniske del af processen – inklusive den internationale koordinering af frekvenser – er relativt overskuelig og konkret. Den viser også, at det var muligt i Holland at opnå flere frekvenser og en bedre demografisk dækning, uden at det i teorien er gået væsentligt ud over modtagekvaliteten. Der manglede dog i januar 2003 endnu praktiske erfaringer vedrørende modtagekvaliteten. Efter det oplyste fra Broadcast Partners er gennemførelsen i løbet af sommeren 2003 generelt sket uden væsentlige problemer for den enkelte lytter og med bedre kvalitet for modtagelsen.

Erfaringerne viser endvidere, at den politiske håndtering af processen kan være meget kontroversiel og konfliktfyldt, når der ikke foreligger et klart defineret politisk grundlag forinden igangsættelsen. Endelig viser erfaringerne, at der er relativt mange faser i processen, herunder den politiske beslutningsproces, udbud, teknisk planlægning, nabolandskoordinering, lovændring og implementering.

Delvis replanlægning

Broadcast Partners, der som ovenfor anført har deltaget i den hollandske replanlægning, har over for Arbejdsgruppen oplyst, at en delvis replanlægning i Danmark, hvor kun de lokale radiofrekvenser inddrages, vil kunne gennemføres på 13 måneder – inklusive nabolandskoordinering. Broadcast Partners har endvidere oplyst, at udgifterne forbundet med den tekniske planlægning anslås til at være 1-2 mio. kr.

Broadcast Partners tids- og udgiftsskøn for den delvise replanlægning er baseret på en dansk replanlægning efter hollandsk model på grundlag af et forslag fra KOMM, hvori indgår alle sendemuligheder, der i dag er reserveret til eller anvendes af lokalradioer. For så vidt angår den nærmere beskrivelse af forudsætningerne for den delvise replanlægning henvises til radio-scenarior 3.

Det er bl.a. forudsat, at det nuværende kvalitetsniveau på alle FM-frekvenser skal bevares, og at der ikke sker en udbygning af den sjette FM-radiokanal med SFN og (N)SFN, samt at nabolandsmodtagning af radio (fra Sverige og Tyskland) skal beskyttes som hidtil, og at hensynet til beredskabsmeddelelser til befolkningen skal tilgodeses som hidtil.

Total Replanlægning

Efter Broadcast Partners oplysninger vil den tekniske del af en total replanlægning, hvor alle radiofrekvenser – nationale, regionale og lokale – inddrages ligele-

des kunne gennemføres på 13 måneder og udgifterne hertil vil ikke overstige 2 mio. kr.

IT- og Telestyrelsen har ikke umiddelbart mulighed for at udføre en replanlægning efter hollandsk model, men er parat til at bistå et eksternt konsulentfirma med de nødvendige oplysninger til brug for firmaets beregninger og planlægning. IT- og Telestyrelsen er endvidere parat til at kontrollere de udførte beregninger og i samarbejde med konsulentfirmaet at foretage koordination af planen over for de berørte nabolande.

Udover udgifter til den tekniske planlægning, som Broadcast Partners har anslået til mellem 1 og 2 mio. kr., vil der således være udgifter forbundet med IT- og Telestyrelsens bistand til kontrolberegninger og koordinering med nabolandene. Endelig vil nogle af de involverede radioer få udgifter i forbindelse med frekvensændringer, eksempelvis til nye sendere, nye antenner og flytning af senderpositioner.

Replanlægning i scenarierne

Det er ikke muligt forinden aflevering af Arbejdsgruppens endelige rapport at foretage en undersøgelse af de tekniske muligheder for at gennemføre hvert enkelt af de opstillede scenarier. Arbejdsgruppen har derfor valgt at markere, om de enkelte scenarier er implementeringsscenarier, dvs. at de inden for de eksisterende ressourcer og uden større ændringer, vil kunne gennemføres, eller undersøgelses-scenarier, der først vil kunne gennemføres efter en nærmere undersøgelse af de frekvensmæssige muligheder. I sidstnævnte tilfælde vil det så vidt muligt være anført, om scenariet efter IT- og Telestyrelsens umiddelbare skøn vil kunne gennemføres inden for de forudsætninger, som omtales straks nedenfor.

Den faktiske gennemførelse af et undersøgelses-scenarier beror på den efterfølgende tekniske planlægning på grundlag af politisk fastsatte forudsætninger. Forinden en teknisk planlægning sættes i gang, skal der opstilles en præcis og detaljeret liste over forudsætninger og kriterier for planlægningen. IT- og Telestyrelsen har generelt peget på, at de frekvensmæssige muligheder for en replanlægning og dens konsekvenser for de øvrige brugere af FM-båndet bl.a. vil afhænge af følgende forhold:

- om det nuværende kvalitetsniveau på FM skal bevares
- om DR's P1 – P4 og FM5 og FM6 må berøres og i givet fald hvordan
- om FM6 som forudsat skal udbygges med SFN og (N)SFN-sendere og i givet fald i hvilket omfang
- om der skal tilvejebringes yderligere (næsten) landsdækkende FM-sendemuligheder
- om nabolandsmodtagning af radio (fra Sverige og Tyskland) skal beskyttes som hidtil
- hvordan hensynet til beredskabsmeddelelser til befolkningen skal tilgodeses

Det tilkommer ikke Arbejdsgruppen at tage stilling til disse spørgsmål, men gruppen er gået ud fra, at en evt. replanlægning inden for lokalradioområdet skal ske ud fra følgende forudsætninger, medmindre andet er anført i de enkelte scenarieforslag:

- at det nuværende kvalitetsniveau på FM skal bevares
- at DR's P1 – P4 og FM5 og FM6 ikke må berøres
- at FM6 ikke udbygges med SFN og (N)SFN-sendere
- at der ikke skal tilvejebringes yderligere (næsten) landsdækkende FM-sendemuligheder
- at nabolandsmodtagning af radio (fra Sverige og Tyskland) skal beskyttes som hidtil
- at hensynet til beredskabsmeddelelser til befolkningen skal tilgodeses som hidtil

eller med andre ord, at Arbejdsgruppens forslag om replanlægning i overensstemmelse med gruppens kommissorium som udgangspunkt kun vil omfatte de frekvensressourcer, der nu er afsat til lokal radio. Mulighederne for at øge frekvensressourcerne til lokalradio vil imidlertid alt andet lige være større, hvis man politisk beslutter at ændre en eller flere af ovenstående forudsætninger.

De frekvensmæssige muligheder på tv-området

Der er generelt disponeret over alle ressourcer til jordbaseret analog tv. En række sendemuligheder, der ifølge frekvensplanen er allokert til lokal-tv, men ikke er udnyttet hertil, er indtil 2. marts 2004 overgivet til DR med henblik på udsendelse af DR 2. Andre analoge frekvenser er reserveret til at kunne indgå i sendenet til digital tv i henhold til politisk beslutning om, at IT- og Telestyrelsen skal tilvejebringe mulighed for etablering af fire digitale sendenet (multipleks). For at sikre mulighed for gennemførelse af forhandling om koordinering af frekvenser til det fjerde sendenet (de tre første multipleks er på plads) er det nødvendigt, at undlade at ibrugtage ledige analoge ressourcer før forhandlingerne er afsluttet. Til den tid vil der være overblik over hvilke frekvenser, der ikke skal indgå i de digitale sendenet, eller benyttes som erstatningsfrekvenser for nuværende ibrugtagne analoge frekvenser, der skal inddrages ved ibrugtagningen af det digitale sendenet.

Optimering af frekvensressourcer på tv-området

Det vil være muligt at optimere anvendelsen af frekvensressourcerne til lokal-tv ved at udnytte dels de frekvenser, der midlertidigt anvendes af DR til udsendelse af DR2, dels de frekvenser, der er reserveret til det digitale sendenet. Derved vil det kunne være muligt at skabe nogle nye sendemuligheder til lokal-tv og/eller at forbedre eksisterende sendemuligheder. Omkostningen ved en sådan optimering vil være, at mulighederne for at modtage DR2 over det analoge sendenet indskrænkes, og at gennemførelsen af DTT i praksis udsættes i en længere årrække.

En overgang til DTT vil endvidere blive vanskeliggjort af den manglende mulighed for at paralleludsende de pågældende tv-programmer analogt/digitalt i en passende overgangsperiode.

Repræsentanterne for KOMM i Arbejdsgruppen har imidlertid i tv-scenarier 2 opstillet 2 modeller for en optimering af frekvensressourcer for lokal-tv.

Digital radio og tv

Ifølge kommissoriet skal Arbejdsgruppen fremsætte sine forslag til en nyordning i lyset af den teknologiske udvikling, dvs. indførelsen af jordbaseret, digitalt tv (DTT=Digital Terrestrial Television) i Danmark og mulighederne for tilvejebringelse af regionalt baserede digital radio-sendemuligheder (DAB=Digital Audio Broadcasting) i det såkaldte L-bånd. De muligheder som henholdsvis DAB og DTT vil tilvejebringe, vil sandsynligvis få stor betydning også for lokalradio- og tv.

Digital radio

Det fremgår bl.a. af en redegørelse om DAB, som den daværende Telestyrelse (nu IT- og Telestyrelsen) udarbejdede i 2001 på foranledning af Kulturministeriet,

- at for de mellemstore og store lokalradioers vedkommende er der allerede inden for de nærmeste år udsigt til, at der kan stilles frekvensblokke til rådighed for en række DAB-sendemuligheder på amts- og evt. landsdækkende plan.
- at først på det tidspunkt, hvor der frigøres en passende stor del af frekvensspektret til yderligere DAB-udsendelsesvirksomhed, er der baggrund for forhandlinger med nabolandene om DAB til lokalradioformål. Disse forhandlinger kan kun forventes at føre til et positivt resultat, såfremt der i nabolandene er et tilsvarende behov.
- at der fortsat ikke sker en generel markedsføring af DAB-modtagere i den danske radiofaghandel. Under hensyn til det meget lille antal DAB-modtagere, der i dag eksisterer i Danmark, er der efter Telestyrelsens opfattelse grund til at antage, at der vil forløbe en længere årrække, før antallet af DAB-modtagere bliver så stort, at behovet for en løsning af DAB-spørgsmålet for de mindre lokalradioers vedkommende bliver påtrængende.

Ingen kan med sikkerhed sige, hvornår DAB for alvor slår igennem hos forbrugerne, og slet ikke hvornår det sker i en grad, så FM-sendingerne kan ophøre. Det antages imidlertid her, at også selvom DAB-radioen vinder udbredelse, vil der i en periode stadig være en så betydelig FM-lytning, at det er meningsfyldt at tænke i nye FM-scenarier, selvom de f.eks. først kan realiseres fuldt ud fra 2008.

Parallelt med udviklingen af DAB er der sket en tilsvarende udvikling af et digitalt udsendelsessystem til lang-, mellem- og kortbølge benævnt DRM (Digital Radio Mondiale). Systemet indebærer en markant kvalitetsforbedring af lyd kvaliteten sammenlignet med den hidtil benyttede udsendelsesform. De første seriefremstillede modtagere til dette system ventes på markedet i 2004. Der vil bl.a. være mu-

lighed for at anvende DRM for lokalradioer, der måtte ønske at sende på mellem-bølge, og der vil ligeledes være mulighed for at sende DRM over de 5 danske mellem-bølgefrequenser, der planlægges udbudt i 2004, samt for at sende DRM på kortbølge. I lighed med DAB er det usikkert, hvornår DRM-modtagere opnår almindelig udbredelse.

Digital tv

I 1998 blev der truffet politisk beslutning om at anmode IT- og Telestyrelsen om at sikre frekvenser til fire sendenet (multipleks) til digital tv. På nuværende tidspunkt har IT- og Telestyrelsen planlagt de tre første multipleks, medens den fjerde er under planlægning.

For DDT's vedkommende er den første multipleks, der i henhold til politisk beslutning herom nu tages i brug af DR og TV 2, regionaliseret, således at det er muligt, at udsende TV 2's regionale programmer digitalt. Der er endnu ikke taget politisk stilling til om, og i givet fald på hvilke vilkår, lokal-tv – såvel kommercielt som ikke-kommercielt – skal have adgang til DTT.

Arbejdsgruppen lægger vægt på, at der snarest muligt træffes politisk beslutning om, at lokal-tv får plads i det digitale sendenet. Det foreslås, at lokal-tv skaffes plads i den første multipleks, der er regionaliseret og derfor egner sig til lokal-tv. Dette kan evt. ske samtidig med ibrugtagning af den anden multipleks, hvor der kan blive plads i den første multipleks ved at lade DR flytte til den anden multipleks.

Forholdene for DTT er anderledes end for DAB, idet digitalt tv ud over den første multipleks skal sendes delvist på de frekvenser, som i dag anvendes til bl.a. lokal-tv. Det er derfor ikke muligt både at opretholde sendemulighederne for lokal-tv på de nuværende frekvenser (bl.a. i København) og samtidig skaffe plads til lokal-tv via DTT. For tre af de fire digitale tv-sendenets vedkommende er der imidlertid fundet erstatningsfrekvenser til de berørte lokal-tv-stationer. Der pågår dog en diskussion med tv-stationerne om erstatningsfrekvensernes egnethed.

Internet, mobiltelefoner og mellembølgefrequenser

Radio og tv på Internettet og mobiltelefoner frembyder interessante og nyskabende supplementter til den sædvanlige lytning til FM-radio m.v., men de nye tiltag vil antagelig ikke være egnede til at afløse det vanlige forbrug af medierne.

Der er truffet beslutning om et samlet udbud af de mellembølgefrequenser, som er allokeret til radioanvendelse. Der vil formentlig kunne findes flere mellembølgesendemuligheder, herunder også til lokalradio, og Arbejdsgruppen finder derfor, at lokalradio bør have adgang til at benytte mellembølgefrequenser, idet man dog vurderer, at mellembølgefrequenser kun vil få marginal betydning for lokalradio på grund af de relativt høje investeringsomkostninger, der er forbundet hermed

samt det forhold, at valg af mellembølger til radiolytning ikke indgår i lytternes vaner.

Ejerskabsbegrænsninger

Arbejdsgruppen mener, at det er vigtigt at sikre mangfoldighed i det samlede medieudbud, og finder det derfor nødvendigt at overveje om visse ejerskabsbegrænsninger på radiomarkedet bør indgå i scenarierne. Det er også almindeligt, f.eks. i England og USA, at begrænse muligheden for ”cross-media-ownership”, dvs. regulere ejerforholdene mellem trykte og elektroniske medier inden for samme lokalsamfund. Dilemmaet er imidlertid, at krydsejerskab anses for at være en forudsætning for økonomisk bæredygtig, professionel lokalradio og -tv. Derfor må sådanne hensyn vejes imod de synergifordele, danske medievirksomheder er i færd med at opbygge på tværs af platforme. Arbejdsgruppen mener umiddelbart, at de lokale markeder i Danmark er så små, at synergi- og skalafordelene forskertses, hvis krydsejerskab bliver lagt hindringer i vejen. Under alle omstændigheder falder spørgsmålet om krydsejerskab uden for Arbejdsgruppens kommissorium.

I bemærkningerne til den nye Communication Bill (juni 2003) understregede den britiske regering: ”Det er væsentligt for samfundet at opretholde en balance mellem forskellige synspunkter i medierne (en ’pluralitet’ af stemmer i debatten). Konkurrencelovgivningen kan tage sig af sager om koncentration og misbrug af markedsposition, men vil ikke tilstrækkeligt garantere denne pluralitet eller en mangfoldighed i indholdet. Derfor er der nogle klare gevinster at opnå ved at fastholde regulering af området”.

Publicistisk uafhængighed mellem medierne, der som regel anses for et gode i sig selv, sikres således ikke ved konkurrencelovgivningens økonomiske fokus, men kræver særlig regulering eller ejerskabsbegrænsninger. Krav til mediernes indhold kan fungere som en supplerende regulering af det frie marked, men kan ikke erstatte den uafhængighed, som kun forskelligt ejerskab sikrer.

Danmark har ikke generelle regler på dette område, måske fordi liberaliseringerne af radio- og fjernsynsloven er så nye, at konsekvenserne endnu ikke er gennemlyste. Dog gælder den regel, at FM 5 og FM 6 ikke kunne vindes af den samme ejer, jf. § 4, stk. 1, i bekendtgørelse om Radio- og tv-nævnets udbud af den femte og den sjette jordbaserede FM-radiokanal.

Inden for radiomarkedet findes ud over DR nu to ”næsten landsdækkende” kanaler, FM 5 og FM 6. På lokalradio-området er tendensen, som også præger Arbejdsgruppens scenarier, en deling mellem på den ene side kommercielle radioer i networkingbaserede kæder, som også er ”næsten landsdækkende”, og selvstændige lokale kommercielle stationer (ofte kaldet ”lokalt-lokale”), og på den anden side ikke-kommercielle radioer med mulige offentlige tilskud.

Målet for en ejerskabsregulering kunne f.eks. være at sikre mindst to forskellige ejere af tilladelser (nationale eller lokale) med teknisk dækning af et givet lokalområde (ud over DR og græsrodsradioerne). Det kunne f.eks. betyde, at ejeren af FM 5 (med 88 % dækning) og af FM 6 (med 37 % dækning) ville få forskellig adgang til at erhverve tilladelser i lokalområderne, afhængigt af om de i forvejen dækker området. Ligeledes ville samme ejer ikke kunne få begge tilladelser i et lokalområde med kun to kommercielle frekvenser. Imod en sådan konstruktion er anført, at det vil være vanskeligt for kommerciel lokal-radio at overleve uden et såkaldt to format-system, dvs. at den samme tilladelsehaver har rådighed over to frekvenser eller sendeflader i hvert lokalt område, således at forskellige lyttergrupper kan tilgodeses.

Arbejdsgruppen ønsker lokalradio og -tv med mangfoldighed, men skal samtidig sikre en lokalradio og -tv-ordning, som giver lige og ikke-diskriminerende konkurrenceforhold for de kommercielle stationer. Fremtidens kommercielle lokalradioer vil skulle konkurrere med de mere eller mindre landsdækkende radioer på FM 5 og FM 6, som skal betale en koncessionsafgift. Af konkurrencemæssige grunde kunne det derfor hævdes, at også de kommercielle lokalradioer skal betale en koncessionsafgift, med mindre lokalradioerne pålægges andre forpligtelser, som kan siges at opveje den konkurrencefordel, der ligger i ikke at skulle betale koncessionsafgift, men et krav om at sende lokalt stof i et nærmere bestemt omfang kan være en sådan forpligtelse. Hvis ejerne af FM 5 og FM 6 yderligere har adgang til at søge kommercielle lokalradio-tilladelser på lige fod med andre, vil der være en rimelig konkurrencesituation, også selv om lokalstationerne ikke skal betale afgift. Derfor har arbejdsgruppen (hovedsageligt) forslået scenarier, hvor lokalstationerne ikke skal betale koncessionsafgift og hvor der ikke er ejerskabsbegrænsninger, der forhindrer de landsdækkende kommercielle stationer i at engagere sig i kommerciel lokalradio.

6. Tilskudsmuligheder

Tilskud – ikke tilskud?

I 2003 er der ydet tilskud til ikke-kommerciel lokalradio og -tv som anført i nedenstående tabel.

Tilskud til ikke-kommerciel radio- og tv-virksomhed 2003 (mio. kr.)

	Radio	Tv	Organisationer*	I alt
Basistilskud	10,5	12,0		22,5
Programtilskud	4,2	5,2		9,4
Uddannelsestilskud	0,8	0,4	0,5	1,7
Medieskoletilskud	0,3	0,4		0,7
I alt	15,8	18,0	0,5	34,3

*Uddannelsestilskud kan udover til de ikke-kommercielle stationer ydes til organisationerne

Økonomisk tilskud fra det offentlige til de ikke-kommercielle radio- og tv-stationer opfattes ofte som en forudsætning for disse stationers eksistens, men i lande som vi traditionelt sammenligner os med, er det ikke en selvfølge, at der ydes tilskud.

Der har i den danske lokalradio- og -tv-historie været perioder, hvor tilskud til de ikke-kommercielle stationer har været fraværende eller af begrænset størrelse, hvilket ikke førte til lukning af alle græsrodsstationerne. Det er i den forbindelse dog vigtigt at være opmærksom på, at andre forhold kan spille ind. I perioder har ledige i aktivering eksempelvis været gratis eller billig arbejdskraft for lokale stationer. Stationerne har på denne måde indirekte modtaget tilskud til virksomheden, og har til gengæld uddannet medarbejdere, der har kunnet indgå i en "fødekæde" som arbejdskraft på de mere professionelle stationer. I perioder har det været meget populært at finansiere lokale medier gennem overskud fra Bingo-spil og lignende, arrangeret af de enkelte stationers støtteforeninger. Det er usikkert om sådanne tiltag i fremtiden ville kunne tiltrække et tilstrækkeligt antal interesserede og dermed overskud til støtte af stationerne.

I andre henseender har lokale græsrodsstationer for grupper af borgere, der ikke traditionelt deltager i lokalsamfundets aktiviteter, været ståsted og udgangspunkt for deres sociale integration gennem mulighed for at komme til orde, styrket selv-værd og lokal identitet.

Ønsket om (mange) lyttere og seere er altså ikke det eneste formål, der kan opstilles for tilskud til lokalradio og -tv. Der er ganske vist ikke noget i vejen for at anskue spørgsmålet på denne traditionelle vis, men i givet fald bør tilskudsordningen målrettes formålet. Det kan nemlig ikke afvises, at eksistensen af den hidtidige tilskudsordning, tværtimod har været årsag til manglende incitament for stationer-

ne til at skaffe sig flere lyttere/seere, fordi lytter/seertal ikke har været et kriterium for opnåelse af tilskud.

I Per Jauert og Ole Prehns evaluering af tilskudsordningen for lokalradio og -tv, Mangfoldighed og kvalitet, fra april 2002, fremsættes en række forslag til ændring af tilskudsordningen, idet der dog ikke er tale om ændring af de generelle principper og strukturer i ordningen, der vurderes som velfungerende og et stort aktiv i den samlede danske mediepolitik.

Forskerne foreslår bl.a., at bevillingskriterierne gøres til genstand for en kritisk vurdering med henblik på at ændre disse. Bevillingskriterierne blev ændret med virkning fra 1. januar 2003.

I relation til programtilskuddet foreslås det, at tilskudsordningen opererer inden for f.eks. treårs-horisonter, således at stationerne søger om bevilling for et år til definerede programformål. Efter det første år afreporteres forløbet gennem en devaluering, som kan foretages af stationen selv eller via ekstern bistand, og denne evaluering, som skal designes tilpas finmasket og metodisk, vil dernæst være grundlaget for, om Nævnet kan videreføre bevillingen i endnu to år. Efter perioden på tre år foretages en slutevaluering.

Endvidere anbefales det, at de lokale nævns opgaver præciseres og udbygges, sådan at de også skal omfatte rådgivning af stationerne forud for behandling af ansøgningerne, og at alle indstillingerne fra nævnene skal være på et argumenteret grundlag, hvor både indstillinger og afslag begrundes.

Det anbefales også – på baggrund af meget store forskelle i timepriser for specielt tv, at prissættelserne gøres til genstand for en behandling, evt. med henblik på at fastsætte et maksimum, ligesom det pålægges både de lokale og det centrale nævn i højere grad at vurdere forholdene på den enkelte station – specielt i de tilfælde, hvor der på den ene eller anden måde findes aftaler om entreprisproduktioner. Radio- og tv-nævnet har ved fordeling af programtilskud i 2003 behandlet prissættelserne.

Endelig er det Per Jauert og Ole Prehns opfattelse, at en decentralisering af tilskudsforvaltningen ikke kan anbefales. Det anføres, at en sådan decentralisering måske nok er en logisk følge af ordningens i øvrigt lokale forankring, men at logik og operationalitet ikke altid følges ad. Man kan frygte, at en decentralisering vil have en konserverende effekt på området, at der skal reserveres puljer til at imødegå en sådan effekt, at den nødvendige ankeinstans vil blive brugt og misbrugt i stort omfang, og at der vil skulle etableres ikke ubetydelig clearingstrafik mellem de lokale og det centrale nævn. Summen af alt dette er af alt overvejende negativ karakter, som slet ikke står mål med de gevinster, der vil kunne opnås.

Arbejdsgruppen finder, at Per Jauert og Ole Prehns rapport overser det meget væsentlige problem, at den eksisterende ordning med basistilskud fører til kasse-tænkning og risiko for opsplittning alene på grund af det maksimale tilskud til 15 timer (for radio) og 3 timer (for tv) pr. uge. Endvidere finder arbejdsgruppen, at forskernes forslag om tilsyn og kontrol med programtilskud vil kræve en forøget administration, som det vil være vanskeligt at begrunde med en stærkt reduceret tilskudsbevilling.

Tilskudsformål

I de endelige scenario-forslag er tilskudsparameteret fleksibelt, idet det vil være muligt at vælge en af flere former til de enkelte scenarier. Valg af tilskudsparameter hører dog sammen med de formål, man ønsker at tilgodese gennem det foreslåede scenario. Eksempelvis hører der til markedsformålet ingen tilskud og til lokalsamfundsformålet vil naturligt høre et kommunalt tilskud, som særligt tilgodeser lokale programmer, der styrker lokal identitet.

	Velfærd/public service	Lokalsamfund	Public access	Markedet
Hensyn	Oplysning Social integration	Oplysning Social integration Lokal identitet	Ytringsfrihed Adgang til medierne	Erhvervsvirksomhed Forbrug Underholdning
Tilskudsform	Statstilskud og eller lokalt tilskud	Lokalt tilskud evt. statstilskud kanaliseret via lokale myndighed	Lokalt tilskud eller statstilskud	Intet tilskud
Tilskudsbetingelser	Afgøres som udgangspunkt centralt	Afgøres lokalt. Centralt kan der opstilles rammebetingelser, hvis statstilskud	Afgøres lokalt eller centralt	Intet tilskud

Under *markedsformålet* er der intet offentligt tilskud.

Under *velfærd/public service* gives tilskud til programmer eller medier, der oplyser borgerne og fremmer social integration. Der er som udgangspunkt tale om statstilskud, men forbundet med et lokalt ønske om at fremme hensynene kan der også være tale om lokalt tilskud. Formen for tilskuddet kan variere og tilgodese såvel radio som tv eller blot et af medierne, og der kan vælges mellem basis- og programtilskud, evt. i kombinationer. Alle former for tilskud kan – hvis hensigten hermed er oplysning og social integration – høre hjemme under dette formål. Inden for centralt definerede rammer for indhold af programmer kan statstilskud

uddeles af lokal myndighed, hvorved der skabes en ”bro” til lokalsamfundsformålet.

I *lokalsamfundsformålet* ydes offentligt tilskud ud fra særskilt fastsatte lokale kriterier til virksomhed/programmer, der oplyser borgerne, styrker den lokale identitet og fremmer social integration. Tilskuddet kan både komme – i sin rene form – direkte fra det lokale samfund (kommunen) eller fra staten via kommunen i form af bloktilskud, krone-til-krone-tilskud eller evt. et årligt fast tilskud, der enten inden for et samlet maksimumsbeløb fast tildeles hver kommune, eller efter andre kriterier, såsom tidligere års tilskud (aktiviteten i lokalsamfundet) eller antal indbyggere. Alle former for tilskud kan ydes, også indirekte i form af, at kommunen stiller lokaler, produktionsudstyr, sender og andet til rådighed. Kommuner kan dog kun yde tilskud til almennyttige organisationer. Hvis der ydes statstilskud, kan der centralt fastsættes krav i form af begrænsning af tilskudsmodtagere (ikke-kommerciel lokalradio og/eller lokal-tv) og efterfølgende dokumentation for opfyldelse af betingelser i form af regnskaber og rapporter etc.

Under *public access-formålet* ydes tilskud for at fremme adgangen til at udøve lokal radiovirksomhed – ytringsfrihed. I det omfang, der er stor interesse for adgangen – og der er tale om forskellige grupper – vil mangfoldighedshensynet endvidere blive tilgodeset. Et markant eksempel på tilskud der fremmer public acces er driften af åbne kommunale medieværksteder.

Forskellige forslag til tilskudsordninger

Tilskudsordning	Modtagere	Form	Særligt	Myndighed	Tilsyn
1. Eksisterende	Ikke-kommercielle tilladelseshavere	Basistilskud Programtilskud Uddannelsestilskud	Kriterier og maksimumsbeløb for den enkelte tilladelseshaver	Radio- og tv-nævnet	Lokale nævn, Radio- og tv-nævnet
2. Flereårigt statstilskud	Ikke-kommercielle tilladelseshavere	Kun ét radio henholdsvis tv-tilskud pr. lokale område (kommune). Størrelse afhænger af bevillingens størrelse og antallet af stationer	Maximumsgrænse Samlet eller pr. tilladelseshaver. flerårige tilskud	Radio- og tv-nævnet	Radio- og tv-nævnet og/eller lokalt
3. Tilskud følger tilladelsen	Ikke-kommercielle tilladelseshavere	Basistilskud ydes til stationer, der efter en skønhedskonkurrence af de lokale (regionale) nævn får en tilladelse, der er knyttet tilskud til	Tilskud til rådighed for de lokale områder efter antal ikke-kommercielle sendemuligheder i området. Tilskudsstørrelse efter nærmere regler om antal udsendestimer og maksimal støtte pr. time. Tilskud af samme varighed som	De lokale nævn/ Radio- og tv-nævnet	De lokale nævn

			tilladelsen		
4. Flerårigt basistilskud (Forslag fra Bård Hornekær)	Ikke-kommercielle tilladelseshavere	Basistilskud ydes til stationer, der opfylder en række kriterier for indhold af deres programvirksomhed	Fast timepris og tilskud til det antal timer, det lokale nævn har givet tilladelse til. Tilskud gives for en treårig periode	Det lokale nævn, fordi tilskud knyttes til tilladelsen. Radio- og tv-nævnet yder tilskud til uddannelsesvirksomhed og medieskoler	Det lokale nævn/Radio- og tv-nævnet f.s.v.a. uddannelsestilskud og medieskoletilskud
5. Forslag fra Stig Hartvig	Kun tilskud til ikke-kommercielle Public Access-radioer. Intet tilskud til rene idé-baserede radioer.	Basistilskud ydes kun til én radio pr. område (dog 5 i København og 2 i Århus), der efter en skønhedskonkurrence af det centrale nævn får en tilladelse. Størrelse afhænger af bevillingens størrelse og antallet af stationer.	Krav om mindst 18 timers daglig sendetid. Evt. flerårige tilskud – af samme varighed som sendetilladelsen. Evt. stilles der gratis faciliteter (f.eks. sender og studier) til rådighed.	Radio- og tv-nævnet	Radio- og tv-nævnet
6. Kontraktmod- (krone-til-krone)	Ikke-kommercielle tilladelseshavere, der modtager tilskud fra kommunen	Alle former for tilskud	Samlet maksimumsgrænse. Evt. flerårige tilskud	Lokal evt. Radio- og tv-nævnet	Lokalt evt. Radio- og tv-nævnet
7. Kommunalt tilskud	Ikke-kommercielle tilladelseshavere	Alle former efter nærmere bestemmelse	-	Lokal	Lokalt
8. Intet tilskud	-	-	-	-	-

1. Eksisterende ordning

Uddybning

Ikke-kommercielle tilladelseshavere har ret til basistilskud, der for radio udgør 100 kr. pr. udsendt time, dog maksimalt 15 timer pr. uge og for tv 500 kr. pr. udsendt time, dog maksimalt 3 timer pr. uge. For både radio og tv udgør basistilskuddet således for tiden maksimalt 78.000 kr. om året. Programtilskud ydes af Radio- og tv-nævnet efter konkret ansøgning. Tilskud kan ydes til programmer og programrækker, der indholdsmæssigt tager deres udgangspunkt i det lokale område, og omhandler det lokale områdes historie, kultur, dagligdag, samfundsliv m.v.

Udover basistilskud og programtilskud yder Radio- og tv-nævnet tilskud til uddannelsesaktiviteter, der primært skal anvendes til uddannelse af frivillige medarbejdere på de lokale radio- og tv-stationer. Der ydes herudover tilskud til medieskoletjenestevirksomhed. Til de to sidstnævnte formål er der årligt afsat 2,5 mio. kr.

Arbejdssgruppen finder, at den gældende ordning med faste basistilskud giver incitament til at lave flere små radiostationer frem for at samle ressourcerne i større stationer, samtidig med at den giver det samme tilskud til alle stationer, uanset kvalitet og lokal opbakning.

Fordele og ulemper

	Fordele	Ulemper
1. Mediepolitiske hensyn	Tilskud til hele landet, dvs. mulighed for lokale medier også i tyndt befolkede områder. Tilskud til stationer med små målgrupper. Og tilskud til uddannelse af medarbejderne	Manglende lokal indflydelse på tilskuddene. Der er ikke stort råderum for Radio- og tv-nævnet og de lokale nævn i deres prioritering, fordi basistilskud er automatisk. Også tilskud til stationer, der har få lyttere/seere
2. Brugerhensyn	Sikkerhed for basistilskud. Herudover mulighed for programtilskud til konkrete projekter, hvilket kan styrke kreativitet	Risiko for tilskudstækning f.s.v.a. basistilskud og kunstig opsplitting. I praksis har stationerne haft svært ved at holde basis og programtilskud adskilt
3. Administrative hensyn	Enkelhed ved objektive kriterier (basistilskud), Central fordeling med kun én ansøgning	Tilsyn med tilskud hos myndighed, der ikke yder tilskud er ikke incitament til effektivitet

2. Flereårigt statstilskud til enkelte stationer

Uddybende

Tilskud ydes kun til én lokalradio henholdsvis -tv-station pr. kommune/lokale område. Hvis der gennemføres en ordning med større lokalradio-områder, vil der stadig kunne ydes tilskud til radioer, der kun dækker en del af det større område, evt. blot en kommune. Der skal indføres en særordning for København og Århus, der giver mulighed for tilskud til to eller flere radioer pr. område. Størrelsen af tilskuddet afhænger af den samlede bevillings størrelse samt af antallet af stationer, idet det tilstræbes, at tilskuddet til den enkelte station har en størrelse, der muliggør driften af en ikke-kommerciel lokalradio. Radio- og tv-nævnet træffer afgørelse om tilskuddet og skal yde tilskuddet til den programflade (ikke nødvendigvis én tilladelsehaver) der har det mest alsidige lokale indhold. Tilskud ydes for flere år ad gangen for at sikre stationen økonomisk. Evt. kan der herudover ydes tilskud

til uddannelse til medarbejdere, evt. gennem samlede tilskud til organisationer og/eller skoler, der udøver kursusvirksomhed for alle lokale medier.

Tilskud til kabel-tv-stationer gradueres efter, hvor mange husstande, der er tilsluttet det/de anlæg, stationen spredes i. Begrundelsen er, at kabel-tv-stationer principielt kan spredes til måske 25 husstande, og derved står udbyttet ikke i forhold til tilskuddets størrelse.

Fordele og ulemper

	Fordele	Ulemper
1. Mediepolitiske hensyn	Lokale programmer, mangfoldighed og adgangen til medier fremmes, dvs. lokalsamfund og public acces. Støtten koncentrerer om færre modtagere. Graduering af kabel-tv-stationers tilskud efter antal husstande	Manglende lokal indflydelse på tilskuddene. Begrænset til enkelt flade pr. område. Ikke støtte til lokal medievirksomhed herudover, uanset kvalifikationer
2. Brugerhensyn	Relativ sikkerhed for tilskud til alsidige stationer. Mulighed for planlægning ved flerårs tilskud	Ikke mange muligheder for tilskud udover de alsidige stationer. Nye stationer vil ikke kunne få tilskud, hvis der er givet flerårs tilskud i området
3. Administrative hensyn	Relativ enkel administration, reduceret tilsynsbehov bl.a. fordi der er færre modtagere	Central administration har ikke stort kendskab til lokale stationer

3. Tilskud følger tilladelsen

Uddybende

Forslaget forudsætter et scenario, hvor der sker en opdeling af frekvenserne, sådan at nogle frekvenser reserveres til kommerciel radio/tv, mens andre reserveres til ikke-kommerciel radio/tv. Da der er tale om en tilskudsordning, der vil stille større krav til de lokale nævns administration, vil denne tilskudsordning også forudsætte større nævnsområder end i den nuværende ordning. Disse forudsætninger vil være opfyldt i de scenarier, som arbejdsgruppen har beskrevet som alternativer til den gældende ordning, både for radio og for tv.

Det forudsættes endvidere, at tilladelser til ikke-kommercielle formål tildeles af lokale (evt. regionale) nævn efter en skønhedskonkurrence. Der fastsættes i lovgivningen nogle krav til de ikke-kommercielle stationers programindhold, og

skønhedskonkurrencen sker på grundlag af en vurdering af opfyldelsen af disse krav. Er der flere stationer, der opfylder kravene, end der er sendemuligheder, går tilladelserne til de stationer, der efter nævnets vurdering opfylder kravene bedst.

De stationer, der ved skønhedskonkurrencen får en tilladelse, får også et tilskud. Er der efter skønhedskonkurrencen ledige sendemuligheder, kan andre stationer få adgang til dem, men uden tilskud.

Tilskuddene finansieres af staten, evt. af staten og kommunerne. Den tilskudsbevilling, der er til rådighed, fordeles til de lokale nævn i forhold til antallet af ikke-kommercielle frekvenser i nævnsområderne. Nævnets tilskud til den enkelte station gives i princippet for samme periode som programtilladelsen under forudsætning af, at stationen løbende opfylder de betingelser, der er knyttet til tilladelsen. I modsat fald kan tilskuddet bortfalde. Størrelsen af tilskuddet til den enkelte station fastsættes af nævnet efter retningslinier fastlagt i lovgivningen, herunder krav om et antal sendetimer over et vist minimum og (evt.) en maksimal timepris.

Fordele og ulemper

	Fordele	Ulemper
1. Mediepolitiske hensyn	Lokal afgørelse og dermed engagement. Fremmer kriterier, som loven fastsætter, der skal lægges vægt på, idet tilskud ydes til stationer, der efter en skønhedskonkurrence, anses for bedst at kunne opfylde krav	Kan begrænse alsidigheden, idet der gives tilskud til færre stationer, afhænger dog noget af de opstillede kriterier. Der skal fastsættes maksimumsbeløb enten samlet eller for de enkelte tilskud
2. Brugerhensyn	Sikkerhed for tilskud til de stationer, der har en tilladelse med tilknyttet tilskud. Langtidsplanlægning mulig på grund af flerårige tilskud	Ikke tilskud til særlige/særligt dyre programmer. Måske kan færre stationer opnå tilskud
3. Administrative hensyn	Forenklet administration. Lokalt tilsyn	Ikke samlet ekspertise i relation til tilskudsadministration

4. Flerårigt basistilskud (Forslag fra Bård Hornekær)

Uddybende

De kriterier, tilladelseshaverne skal leve op til for at opnå tilskud er:

1. indhold af lokal information og debat i programvirksomheden, f.eks. nyheds- og aktualitetsprogrammer

2. programmer, der imødekommer mindretalsgrupper eller mediesvage grupper behov
3. programmer, der inddrager borgerne i produktionen

Stationer, der ikke lever op til mindst et af kriterierne har ikke ret til tilskud, men kan få tilladelse, hvis der er ledig sendetid til rådighed på en lokal frekvens.

Det lokale nævn træffer i forbindelse med udstedelse af tilladelse beslutning om, hvorvidt radioen i henhold til sin ansøgning vil kunne leve op til kriterierne og hermed om radioen som udgangspunkt er berettiget til tilskud. Forudsætninger for opnåelse af en tilladelse, hvortil der er knyttet basistilskud skal fremgå af tilladelsen. Det lokale nævn fører tilsyn med virksomheden og kan fratage en radio tilskuddet, hvis den ikke lever op til kravene.

Baggrunden for forslaget er, at forslagsstilleren er af den overbevisning, at den nuværende støtteordning, der sætter en grænse for det tildelte basistilskud til den enkelte station kan fremme kassetænkning, hvor den enkelte station splittes op i flere tilladelser, der hver for sig kan opnå maksimal støtte. Derfor stilles der bl.a. forslag om en støtteordning baseret på en fast timepris.

Radio- og tv-nævnet yder herudover uddannelses tilskud til uddannelsesaktiviteter, der primært skal anvendes til uddannelse af frivillige medarbejdere på ikke-kommercielle lokale radio- og tv-stationer og tilskud til medieskolevirksomhed.

Fordele og ulemper

	Fordele	Ulemper
1. Mediepolitiske hensyn	Fremmer lokal information og debat samt public access og radio for mindretal og mediesvage grupper. Lokal afgørelse	Nødvendig med grænse for tilskud. Enten på størrelsen af basistilskud, på det enkelte områdes udstedelse af tilladelser med tilknyttet tilskud eller på det samlede tilskudsbeløb
2. Brugerhensyn	Sikkerhed for tilskud til de stationer, der har en tilladelse med tilknyttet tilskud. Langtidsplanlægning mulig på grund af flerårige tilskud	Ikke tilskud til særlige/særligt dyre programmer. Måske kan færre stationer opnå tilskud
3. Administrative hensyn	Forenklet administration. Lokalt tilsyn	Ikke samlet ekspertise i relation til tilskudsadministration

5. Forslag fra Stig Hartvig

Uddybende

Tilskud ydes kun til én lokalradio pr. kommune/lokale område og udelukkende til lokalradioer, der drives som åbne/brede Public Access radioer. Det er afgørende med en lang, samlet sendetid for at tiltrække lyttere til frekvensen, da små radioer med spredt sendetid erfaringsmæssig stort set ingen lyttere har. Det giver kun mening at give tilskud til radioer, der kan præstere et vist lyttertal, og det vurderes derfor, at der skal sendes en samlet programflade på mindst 18 timer dagligt.

I København skal der dog gives tilskud til fem genreopdelte lokalradioer og i Århus tilskud til to lokalradioer, med hver deres profil.

I København og omegn kan der dog gives et mindre tilskud til bydelsradioer. Disse bør rimeligvis pålægges en kortere daglig minimumssendetid.

Der udbetales ingen form for offentlig støtte til idébaserede radioer.

Størrelsen af tilskuddet til den enkelte radio afhænger af den samlede bevillingsstørrelse samt af antallet af stationer, idet det tilstræbes, at tilskuddet til den enkelte station har en størrelse, der muliggør driften af en ikke-kommerciel lokalradio på et fornuftigt niveau. Udgangspunktet kunne være, at tilskuddet dækker omkostninger i forbindelse med drift af senderanlæg, teknisk udstyr og husleje – samt løn til 1-2 medarbejdere.

Det vurderes, at der vil være behov for tilskud i størrelsesordenen 60 mio. kr. årligt til ikke-kommerciel lokalradio. Dette beløb er ”pebernødder” i forhold til vigtigheden af at sikre det lokale demokrati og ytringsmulighed for bl.a. grupperinger i samfundet, der normalt ikke kommer til orde i den offentlige debat. Beløbet på 60 mio. kr. kan sammenlignes med det årlige statstilskud på godt 3 mia. kr. til DR – og det årlige statstilskud til dagspressen på langt over 500 mio. kr.

De 60 mio. kr. findes fra tre forskellige ”pengekasser”. Tipsmidlerne, Kulturministeriet og 1-2 pct. af licensmidlerne.

Radio- og tv-nævnet træffer afgørelse om tilskuddet og skal yde tilskuddet til én tilladelseshaver pr. område. Nævnet skal påse, at der ikke sker misbrug af midlerne. Tilskud ydes for flere år ad gangen (f.eks. sendetilladelsesperioden eller halvdelen af denne) for at sikre stationen økonomisk arbejdsro. Udbetalingerne af støttebeløb sker halvårligt.

Evt. kan der herudover ydes tilskud til organisationer og/eller skoler, der udøver kursusvirksomhed for alle lokale medier.

Fordele og ulemper

	Fordele	Ulemper
1. Mediepolitiske hensyn	Lokale programmer, mangfoldighed og adgangen til medier fremmes, dvs. lokalsamfund og public acces. Støtten koncentrerer om færre modtagere. Pengene spildes ikke på radioer uden lyttere, men gives til store og brede stationer.	Manglende lokal indflydelse på tilskuddene.
2. Brugerhensyn	Relativ sikkerhed for tilskud til alsidige stationer. Mulighed for planlægning ved flereårige tilskud	Ikke mange muligheder for tilskud udover de alsidige stationer. Nye stationer vil ikke kunne få tilskud, hvis der er givet flerårs tilskud. Høje KODA/Gramex afgifter ved lang sendetid.
3. Administrative hensyn	Relativ enkel administration, reduceret tilsynsbehov bl.a. fordi der er færre modtagere	Central administration har ikke stort kendskab til lokale stationer

6. Kontraktmodel (krone-til-krone)

Uddybende

Udgangspunktet er lokalsamfundsformålet, idet det afgørende er, hvor stort et tilskud en kommune vil yde i tilskud til lokalradio og -tv – om noget overhovedet. Hvis kommunen yder økonomisk tilskud til de lokale ikke-kommercielle medier, efter nærmere af staten fastsatte hensyn, vil de kunne få et tilsvarende statstilskud. Der skal dog sættes en maksimumsgrænse for det samlede statstilskud. Mest hensigtsmæssigt sættes denne grænse ved at sammenholde de samlede – tilskudsudløsende – kommunale tilskud med finanslovsbevillingen. Hvis de samlede kommunale tilskud overstiger finanslovsbevillingen, nedsættes de enkelte ”krone-til-krone-tilskud” til kommunerne forholdsmæssigt.

Fordele og ulemper

	Fordele	Ulemper
1. Mediepolitiske hensyn	Det lokale samfund bestemmer selv omfanget af engagementet i de lokale	Risiko for kommunal kassetænkning

	medier. Fleksible muligheder for at forene lokal bestemmelse med centralt bestemte hensyn	
2. Brugerhensyn	Lokalt engagement belønnes. Mulighed for planlægning ved flerårs tilskud	Manglende armslængde i relation til lokalpolitikere
3. Administrative hensyn	Enkel administration	Decentral ekspertise nødvendig

7. Kommunalt tilskud

Uddybende

Med henblik på at fremme det lokale engagement og lokal integration – dvs. efter lokalsamfundsformålet – udarbejdes et sæt regler i rammeform for, hvorledes kommuner har mulighed for – men ikke pligt til – at yde økonomisk tilskud til ikke-kommercielle lokale radio- og tv-stationer. Bortset fra at kommunerne skal holde sig inden for reglerne om tilskud til ikke-kommercielle lokale radio- og tv-stationer, vil der ikke fra centralt hold skulle træffes afgørelser om dette.

En forudsætning om eller anbefaling af kommunale tilskud vil dog medføre krav om bloktilskudskompensation fra kommunerne.

Fordele og ulemper

	Fordele	Ulemper
1. Mediepolitiske hensyn	Lokale medieaktiviteter overlades til lokalsamfundet	Ikke mulighed for central påvirkning
2. Brugerhensyn	Enkelhed i de kommuner, der vælger at støtte de lokale medier. Tilskud helt afhængig af lokale dispositioner	Manglende armslængde i relation til lokalpolitikere
3. Administrative hensyn	Kun én instans	Decentral ekspertise er nødvendig

8. Intet tilskud

	Fordele	Ulemper
1. Mediepolitiske hensyn	Udgifter afholdes af udøverne og belaster ikke det offentlige	Ingen støtte af formålene, såsom ytringsfrihed, oplysning, social integration,

		stærkelse af identitet. Mediesvage grupper må klare sig selv
2. Brugerhensyn	Besparelser	Mindre mangfoldigt udbud for lytterne, færre muligheder for udøverne
3. Administrative hensyn	Ingen administration	-

7. Scenarier: Metode

Arbejdsgruppen har valgt at beskrive hvert scenario i fem henseender. De fem emner gælder både ved scenarier for radio og for tv.

1. Målsætning/formål

Inspirationen kan især hentes i de tre formål for lokalsamfundet, public access og markedet. (Se afsnit 4). Formålsbeskrivelsen vil afspejle, hvorfra hovedvægten i scenariet stammer.

2. Frekvenser og områder (distribution)

Er scenariet baseret på nuværende tekniske rammer og planlægningsmetoder eller forudsættes replanlægning inden for nye rammer og/eller med nye metoder?

Hvilke geografiske områder ønskes dækket med et frekvenssæt/én frekvens? Og hvordan skal de eksisterende frekvensressourcer fordeles mellem områderne?

Alternativer til ætersending: Hvordan vurderes mulighederne for græsrodde ved at sende radio via Internet eller kabel, og for at sende tv via kabel?

3. Krav til tilladelseshaveren eller programvirksomheden

Reguleringen af stationernes virksomhed kan enten ske ved krav til a) tilladelseshaveren eller til b) programvirksomheden, eller ved at kombinere begge metoder.

a) Er der krav til organisationen (Bopælskrav? Hovedformål? Enkeltpersoner?) Er der begrænsninger i ejerskab?

b) Er der forskellige slags tilladelser, f.eks. til kommerciel og ikke-kommerciel virksomhed? Har de i givet fald forskellige rettigheder med hensyn til f.eks. sendestyrker eller adgang til networking? Kan der stilles særlige krav til programvirksomheden (typisk om lokalstof eller om åbenhed) eller påbud om ingen reklamer som vilkår i programtilladelsen?

4. Administration

Hvem har kompetencen til at udstede tilladelserne? (lokale nævn og/eller Radio- og tv-nævnet?) Med hvilke metoder udbydes ledige frekvenser (først-til-mølle, skønhedskonkurrence, auktion)? Gælder samme udbudsmetode for alle tilladelser, hvis der er flere slags?

Det antages generelt, at tilsynet bør udøves af den myndighed, der udsteder tilladelsen. Hvis scenariet foreslår noget andet, begrundes det særligt.

5. Finansiering og økonomi

Det antages, at professionelle lokalradioer og -tv-stationer skal kunne bæres af kommercielle indtægter. Dette er særligt interessant for lokale medier, der stilles

publicistiske forventninger til. Desuden antages det, at ikke-kommercielle medier i det kendte omfang kun kan opretholdes ved offentlige tilskud.

Reklamer og sponsorering? Tilskud – fra stat og/eller kommune? Andre indtægter? Kan offentlige tilskud forenes med reklamer i et vist omfang?

Bør evt. offentlige tilskud gives som basistilskud, programtilskud eller som samlede, flerårige driftstilskud? Hvor mange stationer i et område bør kunne modtage tilskud?

Skal der betales koncessionsafgift for brug af nogle frekvenser?

8. Radioscenarier

Med udgangspunkt i to grundformer for lokalradio: græsrodsradio (herunder paraplyradio og idébaseret lokalradio) og kommerciel publicistisk radio har Arbejdsgruppen valgt at koncentrere sig om et relativt lille antal scenarier. Ethvert scenario har imidlertid så mange varianter, at mulige scenarier er utallige. I visse tilfælde, er angivet forslag til ændringer efter scenariet fra medlemmer af Arbejdsgruppen frem for at opstille nye scenarier, og derved reducere overblikket for læseren. Det er endvidere angivet, hvis et forslag hidrører fra enkelte medlemmer af Arbejdsgruppen.

Arbejdsgruppen har valgt at præsentere følgende fem radioscenarier:

Som det første scenario beskrives den eksisterende ordning, og i tilslutning dertil enkelte ændringer foreslået af repræsentanterne for de ikke-kommercielle organisationer.

Dernæst beskriver vi et scenario ”to lag i et plan” inden for rammerne af den nuværende frekvensplanlægning. Nogle frekvenser reserveres til kommerciel lokalradio, mens resten afsættes til ikke-kommercielle radioer. Formålet med dette scenario er at anvise løsninger på nogle af de problemer, som knytter sig til den eksisterende ordning uden at ændre frekvensplanen.

Disse to første scenarier vil som udgangspunkt kunne gennemføres uden en replanlægning af frekvenserne.

Dernæst præsenteres to scenarier, som begge forudsætter en replanlægning efter den hollandske model. Begge disse scenarier foreslår en to-lags-struktur, hvor et lag af frekvenser reserveres til kommerciel lokalradio, mens et andet frekvenslag forbeholdes ikke-kommerciel lokalradio. Det ene af disse scenarier bygger på forslag fra Peter A. Petersen og Bent Helvang og forudsætter kun en delvis replanlægning, mens det andet forslag fra Stig Hartvig baseres på en total replanlægning af FM-båndet efter den såkaldte hollandske model.

Endelig præsenteres et scenario for lokalradio i DAB, som i princippet kan kombineres med ethvert af de fire øvrige scenarier.

Radio-scenario 1 – Nuværende ordning

1. Målsætning	Markedsformål og lokalsamfundsformål samt evt. public access. Hensyn til markedet med lokalt indhold og lokal indflydelse med vægt på alsidighed
2. Frekvenser/områder	Mindst én 160 W-sender pr. kommune
3 a. Krav til tilladelseshaver	Lokal radio som hovedformål. Ingen ejerskabsbegrænsninger
3 b. Krav til programvirksomheden	Evt. vilkår i henhold til tilladelsen
4. Administration	Lokale nævn med kommunale sekretariater. Udgangspunkt er én kommune, mulighed for sammenlægning. Radio- og tv-nævnet er ankeinstans
5. Økonomi og finansiering	Tilskud til ikke-kommercielle stationer Reklamer og sponsorering Andet

Uddybning af den nuværende ordning

1. Målsætning

Ordningen var oprindeligt baseret på lokalsamfundsformålet kombineret med public access. Efterhånden har ordningen endvidere udviklet sig til i relativ høj grad at åbne sig for et markedsformål. Overordnet set er lokalsamfundet i den nuværende ordning tilgodeset ved udstedelse af tilladelser af lokale nævn, der har udgangspunkt i de enkelte kommuner, medens tilladelse til networking tilgodeser markedsformålet.

2. Frekvenser/områder

Som oven for nævnt tog ordningen sit udgangspunkt i kommunerne. Frekvensmæssigt er der derfor udmeldt – med ganske enkelte undtagelser – mindst én 160 W-sendemulighed i hver kommune. Langt de fleste kommuner har dog sluttet sig sammen med andre kommuner i fællesnævn, og har således udvidet det lokale område.

3 a. Krav til tilladelseshaver

Tilladelse udstedes til selskaber, foreninger eller lignende, der har lokalradio eller -fjernsyn som hovedformål.

3 b. Krav til programvirksomheden

De lokale nævn har evt. opstillet en lokal mediepolitik eller opstillet kriterier, som nævnet vil lægge vægt på, hvis der er flere ansøgere end der frekvensmæssigt er plads til. På baggrund af ansøgningerne afgør de lokale nævn, hvilke ansøgere tilladelse skal udstedes til. De lokale nævn har således mulighed for at stille særlige

krav i tilladelsen, herunder krav om, at programvirksomheden skal udøves i overensstemmelse med ansøgningen, hvor radioerne evt. har beskrevet planerne for programvirksomheden. Reklamer er tilladt efter reglerne herom. Networking er tilladt, hvis der er udstedt en networking-tilladelse.

4. Administration

Der er tale om en decentral ordning, hvor de lokale nævn udsteder tilladelser til lokal programvirksomhed. Nævnenes afgørelser kan indklages for Radio- og tv-nævnet. Oprindeligt udøvede de lokale nævn også tilsyn med alle stationers programvirksomhed, men efter den seneste lovændring udøver Radio- og tv-nævnet tilsyn med networking-stationernes programvirksomhed.

Der er udstedt ca. 25 networking-tilladelser.

5. Økonomi og finansiering

Alle radiostationer har mulighed for finansiering ved hjælp af reklamer og sponsorerede programmer i henhold til reglerne herom. Herudover eksisterer der en økonomisk støtteordning til ikke-kommercielle radiostationer. Forudsætningen for at opnå tilskud fra puljen er, at stationerne ikke har væsentlige reklame- og sponsorindtægter.

Fordele og ulemper ved nuværende ordning

Som det fremgik tidligere, kan det hævdes, at udviklingen er ved at løbe fra ordningens grundlag (de garanterede lokale frekvenser, de suveræne lokale nævn), og en svækket statslig tilskudsordning, idet liberaliseringerne har introduceret så stærke kommercielle kræfter, at systemet ikke længere er en stabil ramme om fleksible lokale muligheder. Udviklingen risikerer at føre til uforudsete virkninger, som let kan gå ud over netop de lokale elementer i både græsrodderne og de kommercielle, journalistiske radioer. Det er på denne baggrund, fordele og ulemper ved den nuværende ordning må vurderes.

Fordele

- Stor lokal indflydelse på områdets størrelse

Den høje grad af lokal autonomi, hvor de lokale myndigheder afgør sammensætningen og størrelsen af det lokale område, er en fordel set fra det enkelte lokalsamfunds synspunkt.

- Mulighed for kommercielle og/eller græsrodsradioer efter lokal prioritering

Det er fra det synspunkt endvidere en fordel, at de lokale nævn i udstrakt grad træffer afgørelse om, hvilke typer lokalradio, man vil prioritere, hvilket dog er mest relevant i områder, hvor der er "rift om" frekvenserne, og dermed giver nævnene valgmuligheder.

- Lokalt tilsyn, tæt på stationerne

De lokale nævn har mulighed for at lytte til radioerne og udføre tilsyn med, at de sender i overensstemmelse med ansøgningens løfter. Den lokale administration og heraf følgende forskellighed i administrationen i de forskellige kommuner anses også som en fordel, hvor den nødvendige egalitet sikres gennem ankemuligheder til Radio- og tv-nævnet og dette nævns mulighed for selv at tage sager op.

- Flexibilitet og modulopbygning

Der ligger en stor flexibilitet i frekvensplanens karakter af ”legoklods”-system, idet man alt efter de lokale ønsker og behov kan kæde 160 W-sendemuligheder sammen og ”skille dem ad”, hvilket er en fordel. Dette følger af kommunernes ret til at gå ind i eller ud af fællesnævn.

- Græsrodsradioerne er sikret basistilskud

Det er endelig en fordel for de ikke-kommercielle radioer, at de er sikret basistilskud, når blot de opfylder de objektive betingelser herfor.

Ulemper

- Behov for større områder, der svarer til medievirkeligheden

De kommercielle radioer har ofte behov for større nævns- og sendeområder, der ikke nødvendigvis sikres af interesserede kommuners frivillige medvirken. Det kan medføre, at der ikke tages tilstrækkeligt hensyn til stationernes økonomiske overlevelsesmuligheder.

- Ingen sikkerhed for både kommerciel radio og græsrodsradio i et lokalområde

Nævnenes frihed til at lægge sin egen mediepolitik kan medføre, at der i visse byer kun findes kommercielle radioer og i andre kun græsrodsradioer. Det er en ulempe for de lyttere, der savner den udelukkede type radio, og naturligvis også for de virksomheder, som evt. ikke får adgang til området.

- Manglende adskillelse af kommerciel radio og græsrodsradio på senderne

Nogle steder skal kommercielle radioer og græsrodsradioer indgå i sendesamvirker og dele sendetiden på samme sender. Det medfører for de kommercielle et brud i lytterflowet, som begrænser lyttertallet og dermed indtægterne.

- Tilskudsordningen belønner ”kassetænkning” og mange, små stationer

Det automatiske basistilskud, der maksimalt ydes for 15 timer om ugen belønner ”kassetænkning” og udgør dermed et incitament til kunstig opsplitning, idet to radioer, der hver sender 15 timer om ugen samlet vil være berettiget til 2 tilskud à for tiden 1500, i alt 3000 kr. pr. uge, medens en radio, der sender 30 timer om ugen kun vil være berettiget til et tilskud, dvs. 1500 kr. pr. uge.

- Kommercialiseringen øger behovet for juridisk kompetence hos nævnene

De stigende krav til administrationen p.gr.a. kommercielle stationer kan være svært for små nævn at imødekomme, idet de stærke kommercielle interesser der kommer på banen – ofte bistået af internationale advokatfirmaer, medfører en ulighed til de små nævns administrative kapacitet.

Gennemførelse af radio-scenarior 1

Den eksisterende ordning kan uden videre fortsætte frekvensmæssigt. Hvis der ønskes ændringer i tilskud eller administration, kan dette gennemføres relativt hurtigt.

Ændringsforslag til radio-scenarior 1 fra de ikke-kommercielle stationers repræsentanter i Arbejdsgruppen

(Forslagene vedlægges som bilag 7 og 8)

Bård Hornekær og Mogens Videbæk er grundlæggende tilhængere af at bevare den nuværende ordning. Deres ønsker om ændringer ligger så meget inden for den nuværende ordning, at det ikke er hensigtsmæssigt at opstille alternative scenarier.

Bård Hornekær støtter dog modellen for et flerårigt tilskud (tilskudsmodel 4), der knyttes til tilladelserne, hvor kriterierne for at opnå tilladelse indeholder krav om lokal information og debat, imødekommelse af mindretalsgruppers og mediesvage gruppers behov samt public access, idet han i den forbindelse lægger vægt på at stationerne skal arbejde på kvalitetsforbedringer gennem uddannelse af medarbejdere.

Tilskudsbevilling (Bård Hornekær og Mogens Videbæk)

Bård Hornekær lægger vægt på, at tilskudsbevillingen udgør en passende størrelse, der afspejler behovet og ikke nedsættes år for år. Mogens Videbæk lægger vægt på, at tilskuddene til lokalradio og -tv igen øges til mindst 50 mio. kr. om året plus 10 mio. kr. til uddannelse af stationernes frivillige og medieskolevirksomhed. De peger begge på, at forskerne Ole Prehn og Per Jauert allerede i 1995 skønnede, at 100 mio. kroner om året var nødvendigt, hvorfor Mogens Videbæk anfører, at det samlede tilskud bør øges til 100 mio. kr. om året, idet bevillingens størrelse dog også afhænger af adgangen til reklamer og sponsorering. Hvis der gives fuld adgang til sponsorering kan støtten stige langsommere, idet det afgørende er at der sikres den alsidighed og kvalitet, der lokalt anses for optimalt.

Forenkling af reglerne for tilskud (Mogens Videbæk)

Mogens Videbæk ønsker en afbureaukratisering af tilskudsordningen, evt. således at stationerne blot afgiver tro og love erklæringer om, at tilskuddet er brugt til det ansøgte formål.

- Fra ”kludetæppe” til ”regnbuer” (Mogens Videbæk)

Mogens Videbæk er enig i, at græsrodskanaler (på både radio og tv) ofte minder om kludetæpper med u hensigtsmæssige skift i udsendelsernes karakter til skade for lytterne (og seerne). De bør afløses af mere ensartede kanaler (som farverne i ”regnbuer”), hvor det er muligt. F.eks. kanaler med beslægtede idébaserede stationer. Der bør gives en tydelig henstilling til nævnene om at følge dette princip ved placeringen af stationerne. Videbæk ønsker desuden, at stationernes sendesamvirker får større kompetence til at fordele sendetiden mellem stationerne, også for at kunne udvikle ”regnbuer”.

- Regionale nævn (Mogens Videbæk)

Mogens Videbæk ønsker de lokale nævn afløst af omkring 35 større, regionale nævn for at øge kvaliteten i nævnenes arbejde og sikre hensyn til mindretal, som ikke altid kan gøre sig gældende i de lokale nævn.

Radio-scenario 2 - To lag i ét plan

1. Målsætning	Professionelle lokale publicistiske radioer i kommercielt tilstrækkeligt store områder, suppleret af paraplyradioer, hvor det er muligt.
2. Frekvenser og områder	25-35 "Radio-områder" med kommerciel basis i typisk 100.000 indbyggere defineres ud fra kommunerne eller handelsområder. Områderne fastlægges centralt. Det nødvendige antal 160 watt-sendere reserveres til at dække området (ét sendenet). Resterende sendemuligheder inden for frekvensplanen forbeholdes græsrodsradioer.
3. a) Krav til tilladelsehaver	Indehaveren af en tilladelse til et lokalt sendenet kan ikke opnå tilladelse til frekvenser til græsrodsradio hverken i det samme eller andre radioområder.
3. b) Krav til stationerne	Den kommercielle station har fortrinsret til det lokale sendenet og får ret til hele sendetiden samt ret til networking imod at sende mest muligt lokalstof. Frekvenser til græsrodsradio gives primært til paraplyradioer, sekundært til idébaserede radioer. Hvis der ikke er lokale sendemuligheder til græsrodsradio, kan pligt til åbenhed/public access indgå som vilkår i den kommercielle tilladelse, evt. for enkelte sendere i sendenet.
4. Administration	Den kommercielle tilladelse udstedes af et lokalt nævn, der dækker det pågældende område, efter udbud. Afgøres ved skønhedskonkurrence for at vurdere det lokale islæt. Det lokale nævn i radio-området kan udstede ikke-kommercielle tilladelse(r) til kommuner med en driftsaftale til paraplystationen. Ønsker kommunerne ikke at oprette en paraply-driftsaftale, udsteder nævnet græsrodstilladelser efter ansøgning.
5. Finansiering og økonomi	Paraplystationen kan modtage tilskud fra kommunen (driftsaftalen), evt. suppleret af statstilskud, hvis sådanne findes. Græsrodsstationer kan modtage evt. statstilskud efter ansøgning.

Uddybende om To lag i ét plan

1. Målsætning

Hovedsigtet er inden for den nuværende frekvensplan, men uden at hver kommune er sikret en frekvens, at skabe økonomisk grundlag for én professionel radio

med lokale publicistiske funktioner i hvert radioområde, jf. lokalsamfunds- og markedsformålet.

Græsrodsradio, som næppe kan få sendemulighed i alle områderne, foreslås baseret på kommunernes engagement i en bred paraplyradio, som har en flerårig driftsaftale med en eller flere af de kommuner, der indgår i radioområdet.

2. Frekvenser og områder

Princippet om, at hver kommune er tillagt en frekvens opgives med henblik på en mere effektiv udnyttelse af frekvensressourcerne. En kommerciel radio får én sammenhængende programtilladelse til de nødvendige frekvenser i hele radioområdet, der fastsættes centralt, og hvor der vil være mellem 50.000 og et par hundrede tusinde indbyggere. De økonomisk bæredygtige områder skal nærmere bestemmes ud fra kommunerne eller handelsområder (jf. bilag 9).

3 a. Krav til tilladelseshaver

Ingen særlige krav til kommercielle tilladelser. Men krav til ikke-kommercielle tilladelser, der primært gives til en eller flere kommuner med flerårig driftsaftale med en paraplyradio. En paraplyradio er en radio, der omfatter alle former for ikke-kommerciel radio, hvor lokale græsrodder og grupper, der sender radio baseret på særlige ideer, alle skal have mulighed for at komme til orde, dvs. mangfoldig radio med både public service og public access. Tilskud ydes alene til paraplyradioen. Driftsaftalens indhold i øvrigt er helt op til parterne, herunder mulighederne for at sende til hele eller dele af de ganske store radioområder.

3. b. Krav til programvirksomheden

Kravene er generelt så meget lokalstof som muligt evt. med lokalredaktioner tilpasset radioområdet. Hvis der ikke findes sendemuligheder til varetagelse af public access, kan den kommercielle radio blive pålagt at være åben herfor på nærmere betingelser, men hvis supplerende sendemuligheder findes, er den kommercielle station fritaget for pligt til public access, og skal til gengæld holde sig fra tilladelser til ikke-kommerciel virksomhed. Kravene, som udarbejdes af det lokale nævn ud fra frekvensforholdene i radioområdet skal fremgå af udbudsmaterialet. Ret til at indgå i (landsdækkende) netværk. Det forudses, at disse netværk vil blive konkurrenter til FM 5 og FM 6.

Det kan overvejes om paraplyradioerne – eller evt. græsrodsradioerne – i ledig sendetid må sende samme programmer som den kommercielle radio fra samme radioområde, hvorved der ikke opstår kommerciel konkurrence.

4. Administration

Tilladelse til den kommercielle virksomhed udstedes for 8 år af et lokalt nævn med repræsentanter for de kommuner, der indgår i radioområdet. Tilladelse til de ikke-kommercielle stationer gives ligeledes for 8 år, eller evt. for 4 år, hvis det er mere hensigtsmæssigt i forhold til en kommunal driftsaftale.

5. Finansiering og økonomi

Paraplyradioerne må ikke have reklamer, men gerne sponsorater fordi de professionelle radioer skal kunne opfylde deres lokalstofsforpligtelser. Tilskud ydes kun til paraplyradio med et flerårigt tilskud pr. område, jfr. driftsaftalen. Alle tilskudsmodeller kan anvendes, men model 3 om tilskud, der følger tilladelsen er særligt velegnet.

Fordele og ulemper ved To lag i et plan

Fordele

Professionel lokalradio etableres i et antal områder (25-35) samtidig med at en vis mangfoldighed (national, lokal kommerciel, lokal paraply) sikres i det samlede, private radioudbud. Kommunerne inviteres til at engagere sig, og mulighed for adgang – public access – til radioerne sikres.

Radioerne kan dække større områder – sendenet – med en tilladelse. Mulighed for græsrodsdriftsaftaler over flere år – til gavn for lytterne og med mulighed for yderligere lokal opdeling af paraplyradioerne. Ordningen medfører mindre administration for radioerne.

I administrationen af ordningen sker evt. en forenkling gennem nedlæggelse af de små lokale nævn og ekspertisen i forvaltningen af ordningen samles i større lokale nævn samtidig med at tilskudsordningen forenkles.

Frekvensmæssigt forventes en vis effektivisering, når ikke enhver kommune nødvendigvis skal have udmeldt en 160 Watt-sender, men radioområdet blot skal dækkes som en helhed (jf. som eksempel Lolland-Falsters mange ledige frekvenser). I langt de fleste større byer (eller nuværende nævnsområder) findes som bekendt allerede flere sendeflader. Kun 6 nævn er ifølge Arbejdsgruppens statusrapport ”tvunget” til at blande kommercielle og ikke-kommercielle stationer på samme sendeflade. Så det vil de fleste steder være muligt at indrette egne sendeflader til græsrodsradioer, især i de større byer, hvor behovet er størst.

Ulemper

Ordningen giver mindre frihed for græsrodsradioerne, der bliver afhængige af det kommunale engagement og i øvrigt mister deres selvstændighed. Der kan opstå mangel på frekvenser til græsrodsradioerne, og dermed væsentligt færre radioer end i dag, hvilket betyder at en række eksisterende radioer må lukke, såvel græs-rødder som små kommercielle radioer..

Ordningen indebærer manglende armslængde i relation til lokalpolitikere på græsrodsplan, samtidig med at der gennem en evt. nedlæggelse af de små lokale nævn bliver mindre lokal indflydelse.

Gennemførelse af radio-scenarior 2

Der er som udgangspunkt tale om et implementerings-scenarior, der af IT- og Telestyrelsen vurderes til frekvensmæssigt at kunne realiseres som beskrevet på baggrund af den allerede i dag eksisterende frekvensplan på lokalradioområdet.

Forinden endelige beslutning træffes om dette scenarior, forudsættes det, at det undersøges nærmere, hvor mange sendemuligheder der vil være til rådighed for de kommercielle stationer og hvor mange – evt. svagere sendemuligheder – der vil være til de ikke-kommercielle stationer.

Radio-scenario 3 – to-lags-struktur

Forslag fra Bent Helvang og Peter A. Petersen, repræsentanter for de kommercielle interesseorganisationer

(forslagene vedlægges som bilag 10 og 11)

1. Målsætning	Markedsmålsætning suppleret med public service kombineret med lokalsamfund, suppleret med public acces- og public service-målsætning	
	Kommerciel lokalradio	Græsrodsradio, herunder ”paraplyradio”, lokalt lokalradio og idé-baseret lokalradio
2. Frekvenser/områder	Der etableres 3-4 sendemuligheder i hvert område, baseret på 190 udelte frekvenser à 1 til 5 kW (delvis replanlægning). Hver tilladelsehaver får mindst to sendemuligheder i indtil 40 største byer med som udgangspunkt mindst 20.000 indbyggere eller i tilsvarende handelsområder. (Særlig ordning for København). Ny frekvensplan, fastlægges centralt	Mindst en græsrodsfrekvens à 30-160 W i de 35 til 40 største byer. Ny frekvensplan, fastlægges centralt
3 a. Krav til tilladelsehaver	Alle kan få tilladelse. Ingen ejerskabsbegrænsninger	Lokale foreninger med hjemsted i pågældende område. Rådighed over hele frekvens eller i sendesamvirke (nævn afgør fordeling af sendetid)
3 b. Krav til programvirksomheden	Lokale nyheder og aktualitetsudsendelser i mindst 10 % af sendetiden i primetime (kl. 8-18). Networking tilladt	Public access. Networking ikke tilladt
4. Administration	Peter A. Petersen foreslår lokale medienævn i	Lokale medienævn i 35-40 områder eller kom-

	de 35-40 områder. Bent Helvang foreslår 15-20 politisk valgte fællesnævn i områder af amtsstørrelse. Tilladelser udstedes for 8 år. Beautycontest. Tilladelsen har karakter af aftale, hvoraf kriterierne for tilladelsen fremgår. Ankemulighed til Radio- og tv-nævnet.	muner. Der kan udstedes flere tilladelser pr. frekvens, hvis lokalradioen/radioerne ønsker dette (hvis de ikke kan udfylde hele fladen), ellers én tilladelse pr. frekvens. Udstedes for 4 år. Ankemulighed til Radio- og tv-nævnet
5. Økonomi og finansiering	Alle former for indtægter. Reklame og sponsorering	Tilskud fra stat og/eller kommune, men ikke programtilskud i den nuværende form. Basistilskud som fast beløb pr. time. Evt. reklamer.

Uddybende om to-lagsstruktur

1. Målsætning

Markedsmålsætning med forbedrede forhold for kommercielle lokalradioer kombineret med public service og lokalsamfund med krav om lokale nyheder i primetime. Samtidig med at der skabes mulighed for en fornuftig forretning bliver det realistisk at stille krav om lokalt indhold. De lokale samfunds engagement fastholdes, hvorved der sikres lokalt indhold i lokalradio.

2. Frekvenser/områder

Bedre forhold for kommerciel radio, hvor 60 % af ca. 600 frekvenser benyttes af 100 kommercielle stationer, og enkelte stationer benytter op til 30 frekvenser, for at dække deres område. Forslaget skal hindre, at FM 5 og 6 trykker lokalradioernes udstråling, hvorfor lokalradioernes sendestyrke må hæves. Der er ofte dårlige modtageforhold i Københavnsområdet.

Ved at replanlægge de frekvenser, som i dag er til rådighed for lokal radio og uden at omfatte andre frekvenser (jf. **"Delvis replanlægning"** i afsnit 5 ovenfor) kan der iflg. KOMM etableres 190 udelte frekvenser à 1-5 kW i 80 meters højde. De fordeles sådan, at der er flest og stærkest sendere i større byområder:

- 4 sendemuligheder (3-5 kW) i hvert af de 10 mest befolkede områder
- 2 sendemuligheder (1-3 kW) i hver af ca. 25 byer med over 40.000 indbyggere
- 1 sendemulighed (1-3 kW) i de 100 byer med ca. 17.000-40.000 indbyggere
- 75 sendemuligheder (30-160 W, nogle få på 500 W), mest i større byer, til græsrodsradioer.

Som udgangspunkt skal der ikke etableres kommercielle sendemuligheder i byer med under 10.000 indbyggere, og der skal etableres kommercielle sendemuligheder i byer med over 20.000 indbyggere. Der tages dog hensyn til eksisterende radioer, der får lov til at fortsætte, uanset hvor få indbyggere i det lokale område.

Den centrale fastsættelse af lokalradioområder, der omfatter mere end en kommune, sker i en arbejdsgruppe med repræsentanter for Radio- og tv-nævnet, Kommunernes Landsforening samt interesseorganisationerne. Arbejdsgruppen udarbejder en plan for områder, der sendes til høring i kommunerne. Planen tilrettes på basis af høringssvarene og forelægges for kulturministeren, der træffer den endelige afgørelse.

Peter A. Petersen understreger i spørgsmålet om sendeområdernes størrelse, at det vigtigste er, at der er overensstemmelse mellem sendeområde og nævnsområde, således at lokalsamfundets repræsentanter samlet har et forhold til den/de radioer, de giver tilladelse til.

Bent Helvang lægger større vægt på, at nævnene skal være på størrelse med et amt for at kunne arbejde med professionel kapacitet.

Endvidere bør der gives lokalradio mulighed for at sende på DAB, idet lokalradio skal have et antal DAB frekvenser, svarende til antallet af de nuværende analoge frekvenser, stillet til rådighed senest når dækningen skønnes tilfredsstillende. DAB stilles til rådighed på samme vilkår som DR.

3 a. Krav til tilladelseshaver

Alle kan få tilladelse til lokal radio. Lokale foreninger med hjemsted i sendeområdet har adgang til at få tilladelse til græsrodsradio.

3. b. Krav til programvirksomheden

De kommercielle radioer skal sende lokale nyheder i mindst 10 % af primetime (f.eks. kl. 8-18). På græsrodsradio skal der være reel public access.

4. Administration

Tilladelse til kommerciel lokalradio udstedes af de 15-40 politisk valgte fællesnævn efter beautycontest. (Formand og sekretariat placeres i den største kommune i nævnsområdet). KOMM skal være repræsenteret i nævnene og også i Radio- og tv-nævnet. En tilladelse pr. frekvens eller pr. frekvenssæt. Tilladelse udstedes for 8 år med mulighed for fornyelse. Tilladelse til græsrodsradio udstedes af de 15-40 fællesnævn for 4 år med mulighed for fornyelse. Ankemulighed til Radio- og tv-nævnet.

Sanktionerne er i første omgang påtaler, dernæst bøder og kun ultimativt fratagelse af tilladelse.

5. Økonomi og finansiering

Fast tilskud pr. udsendelsestime til græsrodsradio, intet programtilskud, eller evt. efter model 4 om tilskud der følger tilladelsen. Evt. reklame. Kommerciel radio finansieres ved reklame og sponsorering m.v.

Fordele og ulemper ved to-lags-strukturen

Fordele

Realistisk mulighed for at stille krav til kommerciel radio om lokalt indhold. Frekvensopdelingen sikrer endvidere, at der skabes en enkel og gennemskuelig styring af området, uanset de tekniske muligheder der opstår på FM med evt. replanlægning og DAB i de kommende år.

For lytterne vil det give bedre radio, at de lokale nævn udsteder tilladelse på grundlag af beautycontest.

Administrativ forenkling ved reduktion af antallet af lokale nævn, samtidig med at de større enheder sikrer mulighed for kvalitet i det daglige arbejde, og en vis ensartethed i afgørelserne.

Ulemper

Færre områder, hvilket gør det vanskeligere for de enkelte stationer at få tilladelse. Mindre incitament til lokalt arbejde, når områderne er relativt store.

Færre muligheder for æterbåren græsrodsradio og for små kommercielle radioer.

Fastlæggelsen af radioområderne medfører, at det i begrænset omfang vil være muligt at udvise fleksibilitet, dvs. at når først områderne er fastlagt, vil det være vanskeligt at lave ændringer i såvel områder som nævn, fordi frekvensplanen vil have en helt anden rigid karakter end den nuværende.

Den klare adskillelse af kommercielle og ikke-kommercielle tilladelser er ligeledes mindre fleksibel end den nugældende ordning. Tilladelseshaverne kan efter den gældende ordning i princippet skifte fra kommerciel til ikke-kommerciel virksomhed og omvendt, uden at det kræver nye tilladelser.

Ulempe for græsrodsstationerne at alene KOMM skal have sæde i nævnene.

Gennemførelse af radio-scenarior 3

Der er tale om et undersøgelsesscenario. IT- og Telestyrelsen skønner at den delvise replanlægning kan gennemføres. Resultatet vil dog i høj grad afhænge af en

række supplerende forudsætninger, der ikke er tilstrækkeligt beskrevet i oplægget: Handelsområdernes præcise antal, beliggenhed og geografiske afgrænsning, den præcise beskrivelse af den "særlige ordning" for København (antal sendere, placering af disse), en angivelse af rækkefølgen for frekvensplanlægningen (geografisk og mht. sendestyrke), en præcisering af effektgrænserne og endelig præcisering af kriterierne for fordeling af det meget begrænsede antal lav-effektsendere, der vil være mulighed for at etablere, når de kraftige sendere er på plads.

IT- og Telestyrelsen henleder opmærksomheden på, at Broadcast Partners i materialet fra KOMM selv tager (ubestemte) forbehold for gennemførligheden. Udbyttet af scenariet kan i sidste ende først vurderes, efter der er foretaget en prøveplanlægning.

For så vidt angår forslaget om DAB henvises til radioscenario 5

Radio-scenarior 4 – Mangfoldighed

Stig Hartvigs forslag

(Forlaget vedlægges som bilag 12)

1. Målsætning	Markedsprincip med sikring af public acces. Få restriktioner. Mangfoldighed. Optimal udnyttelse af ressourcer. Sikring af egentlige <u>lokale</u> kommercielle radiostationer. Mediesvage sikres adgang til æteren	
	Lag 1 kommerciel <u>lokal</u> radio	Lag 2 græsrods/public-access radio
2. Frekvenser/områder	500 W–5 kW. 1-2-3 frekvenser pr. område efter indbyggertal; lidt flere i København. Områder fastlægges centralt	10 W-1 kW. Græsrodsradio, der dækker bydel, by eller kommune. Kommunale public access stationer, hvor der er behov/interesse. Fastlægges centralt efter lokale ønsker
3 a. Krav til tilladelseshaver	Kun én station pr. frekvens. Ejerskabsbegrænsninger	Brede/åbne radioer med public access. Kun én station pr. frekvens. Subsidiært idéradio
3 b. Krav til programvirksomheden	Der sendes kun lokalt eller i et vist omfang regionalt. Mindst 18 timers sendetid pr. døgn	Variert indhold. Mindst 18 timers sendetid pr. døgn Særlig ordning for København
4. Administration	Radio- og tv-nævn udbyder. ”Beauty Contest”. 8 års varighed med mulighed for forlængelse. 24 timer pr. døgn	Radio- og tv-nævnet
5. Økonomi og finansiering	Reklame og sponsoring. Ingen koncessionsafgift	Tilskud fra Kulturministeriet, tipsmidlerne og andel på 1-2 pct. af licensindtægterne, i alt 60 mio. kr. om året

Uddybende om mangfoldigheds-scenariet

Forslaget der som det eneste scenario forudsætter en Zero base replanlægning efter hollandsk model, hvor de forudsætninger, der er anført i afsnit 4 forlades, omfatter alle radiosendemuligheder, herunder de landsdækkende, regionale og lokale. Her er kun omtalt den del, der vedrører de lokale sendemuligheder.

Hovedsigtet er at sikre såvel gode betingelser for et antal nye landsdækkende radiokanaler, såvel som for de lokale radioer. Den nuværende ordning, hvor ”semi-nationale” netværk-stationer, som f.eks. Radio 2 og The Voice, sender et landsdækkende program over lokale frekvenser, men bryder programfladen for at sende lokale reklamer og lokale nyheder, forlades – og der laves i stedet et ”rent snit”, således at der fremover findes rene nationale kommercielle stationer, der udelukkende sender nationale reklamer - og så de rene lokale kommercielle stationer, der primært lever af den lokale reklameomsætning.

1. Målsætning

At der skal være så få restriktioner for drift af radio som muligt, og at så mange lyttere som muligt får så mange valgmuligheder som muligt. At frekvensressourcerne skal udnyttes så optimalt som muligt og at så mange forskellige aktører som muligt får så frie forhold at operere under som muligt. Jo flere kanaler – jo bedre. Endelig at der sikres så gode forhold som muligt for såvel ikke-kommercielle som for lokale kommercielle radiostationer, idet de frie markeds kræfter kombineres med sikring af ”mediesvage grupper” adgang til æteren.

2. Frekvenser og områder

Synspunktet om at frekvenser er en begrænset ressource er en sejlivet myte, der i store træk ikke holder stik.

Synspunktet i dette scenario er, at ”der altid kan findes en frekvens mere” – selv om den måske ikke er så god, som de frekvenser andre aktører har i samme område. Omvendt vil det også være naturligt at tage de mest attraktive frekvenser og ”frekvenssæt”, og lave en fordeling af disse ressourcer på den – for lytterne, aktørerne og almenvellet – mest fornuftige måde.

En sådan fordeling (= regulering) må dog ikke betyde, at der sættes begrænsninger op for anvendelse af de nye frekvenser, der måtte være knapt så attraktive. Knap så attraktive frekvenser kan f.eks. være på FM-båndet med lav sendestyrke eller skrappe retningsmæssige restriktioner, på mellembølge, på DAB, på DRM 26 MHz, G3/G4 mobiltelefoni eller helt andre nye/kommende fremføringsmåder og teknologier.

Lokale kommercielle radiostationer – lag 1

Princippet om ”hver kommune mindst én frekvens” forlades

Områderne for lokale kommercielle radioer fastlægges centralt ud fra objektive kriterier om, at et naturligt dækningsområde for en lokal, kommerciel radiostation er dén by – af en vis størrelse – der sendes fra – og dens naturlige opland, set ud fra kulturelle, arbejdsmæssige, handelsmæssige og geografiske forhold.

Ved en omlægning, der skal sikre bedre forhold for lokale radioer, skal der dog naturligvis tages hensyn til de eksisterende lokale radiostationer, der igennem mange år har opbygget radioer med større eller anderledes dækningsområder end det måtte forekomme naturligt.

De naturlige dækningsområder skal så vidt muligt dækkes med én frekvens, med mindre det åbenlyst er mere hensigtsmæssigt at anvende to eller måske tre frekvenser. Den nødvendige sendestyrke vil være mellem 500 Watt og 5 kW, der fra 80 meters højde giver en rækkevidde på mellem 20 og 33 km (54 dB μ V/m).

Antal af frekvenser i de enkelte markeder skal ses i forhold til indbyggertallene. Som udgangspunkt foreslås det, at der sikres flg. gode sendemuligheder for 500 W-5 kW stationer:

- 5 frekvenser i København
- 3 frekvenser i Århus, Odense og Aalborg
- 2 frekvenser i øvrige større byområder
- 1 frekvens i mellemstore byområder

Kommer der derudover ansøgninger om at måtte drive kommerciel lokal radio afvises disse ikke, men ansøgeren henvises til selv, at dokumentere, at der kan findes en frekvens. Resultatet vil normalt være en mindre dækning og/eller dårligere kvalitet

Lokale græsrods/public-access radiostationer – lag 2

De sendetekniske forhold for ikke-kommercielle lokalradioer skal være fleksibel og tilpasses de enkelte stationers ønsker og behov.

Der skal gives mulighed for etablering af en lokal public access radiostation i de kommuner, der ønsker det (dog to i Århus og fem i København), men der kan også gives tilladelse til radioer, der kun dækker en by eller en bydel.

Sendestyrken til ikke-kommercielle radioer foreslås mellem 10 Watt og 1 kW. Bydelsradioer i København: 10 Watt, mindre landkommuner: 10-100 W, større kommuner og lidt større byer: 50-250 W, storbyer 250-1.000 W). Rækkevidden vil være mellem et par km og op til omkring 20 km. (1 kW giver ved 40 meters højde over terræn en rækkevidde på 17 km og ved 80 meters højde over terræn en rækkevidde på 23 km).

Kommer der derudover ansøgninger om at måtte drive ikke-kommerciel lokal radio (idebaseret radio) afvises disse ikke, men ansøgeren henvises til selv, at doku-

mentere, at der kan findes en frekvens. Resultatet vil normalt være en mindre dækning og/eller dårligere kvalitet.”

3 a. Krav til tilladelseshaver

Lokale kommercielle radiostationer – lag 1

Der kan kun uddeles sendetilladelse til én radiostation pr. frekvens.

Der indføres ejerskabsbegrænsninger, så lokale såvel som nationale monopol-dannelser undgås, og så mangfoldigheden sikres.

Lokale græsrods/public access radiostationer – lag 2

Der kan kun uddeles sendetilladelse til én radiostation pr. frekvens.

Sendetilladelse udstedes til enten en kommune eller en privat forening el. lign., der skal være bred og åben.

Hvis der i et område ikke er ønsker om en public access radio – eller der i et område er ønske om en ekstra frekvens – kan frekvensen gives til en forening, der alene udøver idébaseret radiovirksomhed.

3 b. Krav til programvirksomheden

Lokale kommercielle radiostationer – lag 1

Der stilles ikke særskilte krav til indhold af programmerne hos de lokale kommercielle radiostationer udover at programmer skal være lokale, og altså ikke må omfatte programmer der sendes i network. Stationerne skal sende mindst 18 timer pr. døgn.

Det vil dog være hensigtsmæssigt, at der ud fra en helhedsbetragtning vil kunne gives tilladelse til regional networking i et omfang, således at det lokale fortsat vil være det primære.

Lokale græsrods/public access radiostationer – lag 2

Programmerne skal være lokale, og må ikke omfatte programmer, der sendes i network, og stationerne skal sende mindst 18 timer pr. døgn.

Programvirksomheden skal have karakter af lokal græsrodsradio, og må ikke fremstå som egentlig musikbaserede underholdningsprogrammer. I mindre områder, der er for små til at bære en egentlig kommerciel radiovirksomhed, bør denne begrænsning dog kunne administreres lempeligt.

Som udgangspunkt stilles der krav om, at radioerne skal opfylde public access formål, og altså stille sendetid til rådighed for lokale grupper, foreninger eller personer, der ønsker dette.

Lag 2 – særlig ordning for København

København-Frederiksberg udgør et særligt tilfælde, hvor der indføres en speciel ordning, for at sikre et blomstrende lokalradiomiljø inden for ikke-kommerciel radio.

Der gives mulighed for mindre bydels-radioer med public access forpligtelse (f.eks. én på Nørrebro, én på Christianshavn/Christiania, én på Vesterbro osv.), der tildeles en meget lav sendestyrke (måske omkring 10 W). Disse stationer sender på udelte frekvenser – med pligt til at sende mindst 9 timer dagligt.

Derudover får København 5 public access stationer:

- En ren borgerlig radio, der samler grupperinger der ligger til højre for midten
- En ren venstreorienteret radio, der samler grupper til venstre for midten
- En blandet public access station (med mindre fokus på politiske programmer)
- En ren fremmedsproget kanal, der skal rumme alle udsendelser på tyrkisk, somali, arabisk, serbokroatisk osv.
- En kristen/åndelig/religiøs kanal, hvor der laves public acces lokalradio for religiøse og andre åndelige grupperinger

4. Administration**Lokale kommercielle radiostationer – lag 1**

Tilladelse til lag 1 udstedes efter udbud, beautycontest, centralt af Radio- og tv-nævnet, hvis sammensætning udvides med repræsentanter fra brancheorganisationerne og fra branchekyndige personer, hvorved en ensartet, saglig og faglig vurdering sikres. Tilladelse gives for 24 timer pr. døgn og af 8 års varighed.

Lokale græsrods/public access radiostationer – lag 2

Tilladelse til lag 2 udstedes også af Radio- og tv-nævnet, men efter forudgående høring af den lokale kommune, hvorved såvel ensartet, objektiv faglighed og saglighed som lokal indsigt vil indgå i sagsbehandlingen. Tilladelsen gives for 8 år ad gangen.

I København udstedes sendetilladelserne af Radio- og tv-nævnet efter en beautycontest, hvor der lægges vægt på, at der er åbenhed og bredde inden for de fem felter.

5. Økonomi og finansiering**Lokale kommercielle radiostationer – lag 1**

Finansieres af reklameindslag og sponsorering. Modtager ingen offentlige tilskud og skal ikke betale nogen koncessionsafgift eller lignende.

Lokale græsrods/public access radiostationer – lag 2

- Der ydes tilskud til public access lokalradio efter de regler der er beskrevet i tilskudsmodel 5 som foreslået af Stig Hartvig.

Fordele og ulemper ved mangfoldighedsscenariet

Fordele

Mangfoldighed. Færre og stærkere frekvenser og optimal anvendelse af frekvensressourcerne. Ensartethed og faglig ekspertise i sagsbehandlingen. De nuværende, etablerede aktører tilgodeses ved frekvensplanlægningen. Aktørerne får konkurrence og kan ikke danne monopoler. Ejerskabsbegrænsninger sikrer mangfoldigheden. Mediesvage grupper sikres adgang via lokal public access station og undgår som redaktion heri at måtte oprette egen ressourcekrævende administration.

Lytterne får så mange forskellige tilbud som muligt. Forenkling, idet de lokale nævne nedlægges. Når de nuværende semi-landsdækkende kommercielle radioer fremover udelukkende finansieres ved national reklame sikres de egentlige lokale radioer indtægtsmuligheder fra lokale annoncører.

En samling af kræfterne i København på fem ”genre-opdelte” frekvenser vil være en stor fordel for lytterne, der vil vide, hvilken frekvens de kan stille ind på for at høre en bestemt slags radio. Død æter bliver et sjældnere fænomen, da der vil være tale om større enheder end i dag.

Ulemper

Lyttere i særligt befolkningstynede områder får ikke så mange radiokanaler som i befolkningstætte områder. Hvis det kun er Radio- og tv-nævnet, der udsteder tilladelse og fører tilsyn så risiko for manglende lokal indsigt. Manglende ankemulighed. Fortsat høje KODA-Gramex vederlag vil kunne mindske mangfoldigheden.

Gennemførelse af radio-scenarior 4

Der er tale om et undersøgelsesscenario. IT- og Telestyrelsen skønner, at scenariet kan gennemføres. En nærmere opgørelse af om udbyttet kommer til at svare til det i forslaget forudsatte resultat vil dog først kunne foretages, når rammerne er præciseret og der er udført en prøveplanlægning efter hollandsk forbillede på basis af disse rammer. Det bemærkes endvidere, at forslaget – som anført i indledningen – også forudsætter replanlægning af DR’s frekvenser og af FM5 og FM6. De nærmere rammer herfor er ikke angivet.

Radio-scenario 5 - Lokalradio som DAB

Baggrund

I henhold til tillægsaftale 3 af 14. marts 2000 til aftale af 10. maj 1996 om mediepolitikken 1997-2000 afgav en arbejdsgruppe i september 2001 en rapport om DAB-sendemulighederne til lokalradioformål og anbefalinger om brug af DAB til fremtidens lokalradiovirksomhed.

Konkret vurderede den daværende arbejdsgruppe:

- At Radio- og tv-nævnet skal fordele DAB-sendemulighederne, der som udgangspunkt er opdelt efter amtskommunerne. Ved fordelingen tilstræbes en opdeling mellem rene kommercielle og ikke-kommercielle kanaler.
- At det bør nærmere overvejes at fokusere på befolkningstætte områder i opstartsfasen.
- At tilsynet med DAB-radioerne lægges ud på lokalt niveau. Radio- og tv-nævnet udpeger et eksisterende lokalradionavn i hvert amt som det navn, der skal varetage tilsynet.
- At DAB-radioerne skal have mulighed for at få tilladelse til at samsende i flere af DAB-tilladelsesområderne, dvs. få en programtilladelse i mere end et amt.
- At det tilstræbes, at der stilles omkostningsfrie sendemuligheder til rådighed for de ikke-kommercielle radioer.
- At DAB-radioerne indtil videre ikke skal være berettiget til tilskud fra tilskudsordningen til ikke-kommercielle stationer.

Arbejdsgruppen forudsatte i sin rapport, at der ved gennemførelsen af DAB-aftalens fase 3, med etableringen af et sendenet i L-Båndet (omkring 1.500 MHz) stilles en amtsopdelt sendemulighed til rådighed for lokalradio. I rapporten antages det, at en sendestation indeholder mindst 5 sendemuligheder (radiokanaler).

DAB-scenario

1. Målsætning	Som hovedscenariet	
	Kommerciel lokalradio	Græsrodsradio, herunder "paraplyradio", lokalt lokalradio og idébaseret lokalradio
2. Frekvenser/områder	2 kanaler i den amtsopdelte sendestation	1 kanal i den amtsopdelte sendestation
3 a. Krav til tilladelsesh-	Som i hovedscenariet	Som i hovedscenariet

ver		
3 b. Krav til programvirksomheden	Som i hovedscenariet	Som i hovedscenariet
4. Administration	Tilladelse gives af Radio- og tv-nævnet. Tilsyn føres af et lokalt nævn, der hvis de lokale områder er mindre end amterne, udpeges af Radio- og tv-nævnet. Tilladelser udstedes i øvrigt som i hovedscenariet	Tilladelse og tilsyn som for de kommercielle stationer. I øvrigt som i hovedscenariet
5. Økonomi og finansiering	Som i hovedscenariet	Ikke tilskud, idet kanalen dog stilles gratis til rådighed

Uddybning af DAB-scenarier

DAB-scenariet kan frit kombineres med ethvert af de ovenstående, analoge (FM) scenarier.

1. Formål

Der tages udgangspunkt i den tænkte situation, at der allerede inden for relativt få år er en sådan udbredelse af DAB-radioer (evt. radioer, der kan modtage både DAB og FM), at det vil være relevant med lokalradio på DAB. Det foreslås endvidere at DAB lokalradio skal følge samme retningslinier som det valgte hovedscenarier for FM-radio.

2. Sendemuligheder/kanaler

Det foreslås, at der gives lokalradio adgang til DAB, således som den i 2001 nedsatte Arbejdsgruppe anbefalede det. Selvom de ovenstående FM-scenarier måske først kan gennemføres fuldt ud fra 2008, kan der blive brug for en længere dobbeltperiode med både FM og DAB. Denne periode vil blive lettet, hvis de kommercielle lokalradioer (på FM) får ret store, næsten regionale dækningsområder.

Den i 2001 nedsatte Arbejdsgruppe forudsatte, at der skulle stilles en sendemulighed/kanal til rådighed for lokalradio. Hvis der imidlertid ud af de 5-8 sendemuligheder på den amtsopdelte sendestation gives lokalradio adgang til mere end én sendemulighed vil det åbne mulighed for, at græsrodsradioerne kan sende på en kanal i de næsten regionale områder, samtidig med at de kommercielle radioer kan sikres mindst et dobbelt format på den amtsopdelte sendestation.

3 a og b. Krav til tilladelseshaver og programvirksomhed

Som i hovedscenariet.

4. Administration

På grund af størrelsen af områderne anbefales det, at tilladelse udstedes af Radio- og tv-nævnet, medens nævnet udpeger et nævn i det pågældende amt, der vil være ansvarlig for tilsyn med virksomheden. Hvis der i henhold til hovedscenariet er tale om nævn, der dækker områder svarende til amterne kan det overvejes at lade nævnet udstede tilladelse med ankemulighed til Radio- og tv-nævnet.

5. Økonomi og finansiering

Det anbefales, at der af puljen til ikke-kommerciel lokalradio og -tv afsættes midler til dækning af sendekomkostninger ved DAB, således, at DAB-sendemulighed stilles gratis til rådighed for de ikke-kommercielle lokalradioer.

Fordele og ulemper ved DAB-scenariet

Der henvises til fordele og ulemper under hovedscenariet, idet det dog anses for en ulempe i relation til den lokale forankring, hvis Radio- og tv-nævnet skal udstede tilladelse, ligesom det anses for en ulempe, at græsrodsstationerne ikke får tilskud til virksomheden.

Gennemførelse af radio-scenarior 5

Scenariet kan gennemføres, når DAB-aftalens fase 3 gennemføres, idet det ikke på nuværende tidspunkt kan oplyses, hvornår fase 3 kan gennemføres.

Ifølge rapporten om DAB til lokalradioformål antages det, at en sendestation minimum indeholder 5 sendemuligheder. Imidlertid udsender DR p.t. på en DAB-sendestation 8 kanaler. Selvom pladsen på sendestationen afhænger af om der udsendes tale- eller musikradio, antages det, at der fortsat vil være en række kanaler til rådighed for DR på den amtsopdelte sendestation selvom der gives tre kanaler til lokalradio.

Ifølge IT- og Telestyrelsens oplysninger kan DAB-radio i mindre områder end amter først gennemføres efter ITU-planlægningskonferencen i 2006, og kun med positivt resultat, hvis nabolandene har tilsvarende behov for DAB til lokalradioformål.

9. Tv-scenarier

Lokal-tv-strukturen er – bl.a. på grund af de meget færre sendemuligheder – noget mindre kompliceret end lokalradio-ordningen. Udviklingen er, i højere grad end på lokalradioområdet, gået hen mod markedsformålet, formentlig på grund af de relativt høje omkostninger, der er forbundet med at udøve fjernsynsvirksomhed.

Arbejdsgruppen har valgt at præsentere følgende tre tv-scenarier:

Den nuværende ordning, hvor ændringsforslag fra repræsentanter for de ikke-kommercielle interesseorganisationer, der hovedsagelig foretrækker en fortsættelse af den nuværende ordning, er tilføjet. Dernæst et scenario, der er foreslået af repræsentanter for de kommercielle interesseorganisationer, hvor der lægges op til en optimering af de eksisterende frekvenser og større nævnsområder samt mulighed for græsrodstv-stationer i kabel. Og endelig et scenario for digital lokal-tv, der i realiteten kan kombineres med de to øvrige scenarier.

Det skitserede DTT-scenario forelægges ud fra en forudsætning om, at lokal-tv bør sikres adgang til digital virksomhed relativt hurtigt.

Tv-scenario 1 – Den nuværende ordning

1. Målsætning	Markedsmålsætning med islæt af lokalsamfund og public access. Få krav til de kommercielle networking-stationer. Græsrodsstationerne som udgangspunkt henvist til at sende i vinduer i formiddagstimerne
2. Frekvenser/områder	En kanal til lokal-tv i større byer. I København 2 kanaler. Herudover kanaler i enkelte områder, hvor interesse og mulighed har været til stede
3 a. Krav til tilladelseshaver	Lokal tv som hovedformål. Ingen ejerskabsbegrænsninger
3 b. Krav til programvirksomheden	Networking-stationer: mindst ½ times lokalt producerede programmer pr. dag, væsentlig del herudover dansk-sproget eller for dansk publikum, samt sendetid til ikke-kommercielle stationer mellem kl. 9-12 hver dag. Græsrodsstationer i vinduer (kl. 9-12) ikke reklamer, evt. krav i tilladelsen. Almindelige tilladelser: kun evt. krav i tilladelsen
4. Administration	Udstedes af lokale nævn, der fører tilsyn. Radio- og tv-nævnet fører tilsyn med networking-stationer. Radio- og tv-nævnet ankeinstans
5. Økonomi og finansiering	Tilskud til ikke-kommercielle stationer Reklame – bortset fra græsrodsstationerne – og sponsorering Andet

Uddybning af den nuværende ordning

1. Målsætning

Ordningen var i sit udgangspunkt tænkt som lokalsamfundsmålsætning med public acces, dog således at der ikke var frekvensressourcer til rådighed i alle kommuner. Ordningen er blevet ændret hen imod en markedsmålsætning med islæt af lokalsamfund/public acces.

2. Frekvenser/områder

For lokal-tv har udgangspunktet for frekvensplanen været større byer (antal indbyggere). I København er der to sendemuligheder til lokal-tv. Sendernes styrke og rækkevidde er fastsat efter individuelle forhold/muligheder i de forskellige byer. Udover de større byer er der sendemuligheder enkelte andre steder, hvor der lokalt har været interesse herfor, og hvor der er frekvenser til rådighed. Eksempelvis Holeby og Samsø.

Der gælder en særlig midlertidig bestemmelse om, at DR i perioden 3. marts 1999 til 2. marts 2004 får rådighed over ledige lokal-tv-sendemuligheder til brug for DR22.

3 a. Krav til tilladelseshaver

Tilladelse udstedes til selskaber, foreninger eller lignende, der har lokal fjernsynsvirksomhed som hovedformål.

3 b. Krav til programvirksomheden

Selskaber eller lignende, der har lokal-tv som hovedformål har ret til at få en tilladelse, hvis der findes en ubenyttet sendemulighed i området og selskabet opfylder betingelserne om at sende dagligt mindst ½ times lokalt producerede nyheds- og aktualitetsprogrammer eller andre programmer med udgangspunkt i lokalsamfundet, idet programstof fra andre stationer i samme amtskommune eller i naboamtskommuner, der deltager i et fast samarbejdsforhold med foretagender om programvirksomheden, kan indgå i tidsopførelsen. Endvidere skal selskabet sørge for, at en væsentlig del af programmerne derudover er dansksprogede eller produceret for et dansk publikum. Endelig skal der afsættes sendetid til ikke-kommercielle stationer i op til 3 timer hver dag i tidsrummet mellem kl. 9-12. Græsrodsstationerne skal sende programmer i henhold til evt. vilkår i tilladelsen.

Hvis der ikke er udstedt en networking-tilladelse til lokal-tv og som følge heraf heller ikke tilladelse til ikke-kommerciel virksomhed i vinduer mellem kl. 9-12, kan der udstedes en "almindelig" (gammel) tilladelse til lokal-tv, hvor kravet til programvirksomheden evt. vil fremgå af tilladelsen. Den ene af de to sendemuligheder i København består af tilladelseshavere med "almindelige" tilladelser. Til gengæld er networkingstationen i København fritaget fra at stille sendetid til rådighed for græsrodsstationer. På Kanal København sendes både ikke-kommercielt og kommercielt tv.

4. Administration

Der er tale om en decentral ordning, hvor de lokale nævn udsteder tilladelse til lokal programvirksomhed. Nævnenes afgørelser kan indklages for Radio- og tv-nævnet. Oprindeligt udøvede de lokale nævn også tilsyn med alle stationers programvirksomhed, men efter den seneste lovændring udøver Radio- og tv-nævnet tilsyn med networking-stationernes programvirksomhed.

5. Økonomi og finansiering

Tv-stationerne har mulighed for finansiering ved hjælp af reklamer – bortset fra græsrodsstationerne, der sender i vinduer – og sponsorerede programmer i henhold til reglerne herom. Herudover eksisterer en økonomisk støtteordning for ikke-kommercielle tv-stationer. Forudsætningen for at opnå tilskud herfra er at stationerne ikke har væsentlige reklame- og sponsorindtægter.

Fordele og ulemper ved den nuværende ordning

Fordele

Mulighed for erhvervsmæssig drift med lokalt indhold. Udnyttelse af sendemulighederne, hvor der er flest seere. Gratis kommerciel tilladelse. Mulighed for (næsten) landsdækning gennem networking. Sikker basistilskud for ikke-kommercielle stationer. Mulighed for lokale hensyn. Sikring af nødvendig ensartethed gennem ankemuligheder til Radio- og tv-nævnet.

Ulemper

Dårlige vilkår for græsrodsstationerne, der kun kan overleve med økonomisk tilskud. Tilskudsordningen er vanskelig at styre, idet basistilskuddet har karakter af et lovbundet tilskud, hvor visse objektive forholds opfyldelse medfører ret til basistilskud, hvilket er et incitament til tilskudstænkning og kunstig opsplitning af stationer på grund af, at der maksimalt ydes støtte til 3 timers udsendelse pr. uge for en enkelt station.

Ordningen indeholder ikke store muligheder for fleksibilitet, og der er ikke mange muligheder for at få en networking-tilladelse. Græsrodsstationernes placering mellem kl. 9-12, betyder, at der stort set ikke er nogen seere, bortset fra stationer, der henvender sig til seere, der er hjemme om formiddagen.

Ordningen opleves af nogle kommuner som en administrativ belastning. Ordningens karakter af lokal selvforvaltning og deraf følgende manglende ensartethed kan opfattes som "uretfærdigt" af ansøgere og tilladelseshavere.

Gennemførelse af scenario 1

Der er ingen ændringer i forhold til den nuværende ordning.

Ændringsforslag til tv-scenario 1 fra de ikke-kommercielle stationers repræsentanter i Arbejdsgruppen

(Forslagene vedlægges som bilag 7 og 8)

Bård Hornekær og Mogens Videbæk er grundlæggende tilhængere af at bevare den nuværende ordning. Deres ønsker om ændringer ligger så meget inden for den nuværende ordning, at det ikke er hensigtsmæssigt at opstille alternative scenarier.

- Ekstra kanaler til ikke-kommerciel tv og små kommercielle stationer (Bård Hornekær og Mogens Videbæk)

Bård Hornekær og Mogens Videbæk foreslår, at der sikres en ekstra kanal til lokal-tv i Århus, Odense og Aalborg. Kanalerne tænkes anvendt i lighed med den ekstra kanal i København (Kanal København) og græsrodskanalen i Esbjerg. De kanaler, der er overladt til DR, bør efter 2. marts 2004 igen stilles til rådighed for lokal-tv med henblik på udsendelse af græsrods-tv.

Baggrunden for forslaget om de ekstra kanaler er et ønske om at sikre græsrodsstationerne bedre mulighed for at opnå tilladelse og mulighed for udsendelse af programmer på andre tidspunkter end i vinduerne mellem kl. 9 og 12. I København og Esbjerg findes kanalen allerede, idet den i København i henhold til radio- og fjernsynsloven skal gives til andre stationer end networking-stationen. I de øvrige byer vil forslaget forbedre forholdene for græsrods-tv.

Det foreslås, at krav til programvirksomheden i græsrods-tv, der udsendes på de ekstra frekvenser i de 5 største byer, stilles af det lokale nævn.

Det henstilles til nævnene, at der ikke udstedes så mange tilladelser til de ikke-kommercielle frekvenser, som der i dag udstedes til Kanal København. Forslaget om at reducere antallet af tilladelseshavere på de fem græsrodskanaler kan medføre, at der ikke udsendes programmer døgnet rundt, hvilket dog i modsætning til radio, hvor det er vigtigt, at der ikke er "tom æter", ikke skulle være af betydning for tv, hvor det afgørende er, at der udsendes programmer i prime-time.

- Større nævnsområder (Mogens Videbæk)

Mogens Videbæk ønsker de lokale nævn afløst af større, regionale nævn for at øge kvaliteten i nævnenes arbejde og sikre hensyn til mindretal, som ikke altid kan gøre sig gældende i de lokale nævn.

- Tilskud (Bård Hornekær og Mogens Videbæk)

Bård Hornekær støtter modellen for et flerårigt tilskud (tilskudsmodel 4), der knyttes til tilladelserne, hvor kriterierne for at opnå tilladelse indeholder krav om lokal information og debat, imødekommelse af mindretalsgruppers og mediesvage gruppers behov samt public access, idet han i den forbindelse lægger vægt på at stationerne skal arbejde på kvalitetsforbedringer gennem uddannelse af medarbejdere.

Bård Hornekær lægger vægt på, at tilskudsbevillingen udgør en passende størrelse, der afspejler behovet og ikke nedsættes år for år. Mogens Videbæk lægger vægt på, at tilskuddene til lokalradio og -tv igen øges til mindst 50 mio. kr. om året plus 10 mio. kr. til uddannelse af stationernes frivillige og til medieskolevirksomhed. De peger begge på, at forskerne Ole Prehn og Per Jauert allerede i 1995 skønnede, at 100 mio. kroner om året var nødvendigt, hvorfor Mogens Videbæk anfører, at det

samlede tilskud bør øges til 100 mio. kr. om året, idet bevillingens størrelse dog også afhænger af adgangen til reklamer og sponsorering. Hvis der gives fuld adgang til sponsorering kan støtten stige langsommere, idet det afgørende er at der sikres den alsidighed og kvalitet, der lokalt anses for optimalt.

- Antallet af tilskudsberettigede timer pr. uge sættes op (Mogens Videbæk)

Mogens Videbæk foreslår, at antallet af tilskudsberettigede timer sættes op til 7 om ugen fra de nuværende 3.

- Forenkling af reglerne for tilskud (Mogens Videbæk)

Mogens Videbæk ønsker en afbureaukratisering af tilskudsordningen, evt. således at stationerne blot afgiver tro og love erklæringer om, at tilskuddet er brugt til det ansøgte formål.

- Fra ”kludetæppe” til ”regnbuer” (Mogens Videbæk)

Mogens Videbæk er enig i, at græsrodskanaler (på både radio og tv) ofte minder om kludetæpper med uhensigtsmæssige skift i udsendelsernes karakter til skade for lytterne (og seerne). De bør afløses af mere ensartede kanaler (som farverne i ”regnbuer”), hvor det er muligt. F.eks. kanaler med beslægtede idébaserede stationer. Der bør gives en tydelig henstilling til navnene om at følge dette princip ved placeringen af stationerne. Videbæk ønsker desuden, at stationernes sendesamvirker får større kompetence til at fordele sendetiden mellem stationerne, også for at kunne udvikle ”regnbuer”.

Gennemførelse af ændringsforslag til tv-scenarior 1

Der er tale om et implementerings-scenarior, der af IT- og Telestyrelsen vurderes til frekvensmæssigt at kunne realiseres som beskrevet på baggrund af den allerede i dag eksisterende frekvensplan på lokalradioområdet.

Den beskrevne variant med selvstændige græsrods-tv-stationer i landets 5 største byer vurderes som gennemførlig i Århus, om end der må forventes at opstå problemer med modtagelse og fordeling af lokal-tv-programmer i områdets fællesantennelanlæg. Kanal 23 i Aalborg vil få begrænset dækning på grund af forstyrrelser fra lokal-tv i Århus og København, især hvis effekten øges på disse lokaliteter. Tilsvarende vil anvendelse af kanal 23 i Aalborg give anledning til forstyrrelser i udkanten af dækningsområderne for lokal-tv-senderne i Århus og København. Kanal 38 vil kunne benyttes til græsrods-tv i Odense. Hvis det jordbaserede digitale tv-sendenet skal udbygges med flere sendemuligheder, er kanal 38 imidlertid planlagt som erstatningsfrekvens til analogt lokal-tv i Odense, og der vil derfor senest på dette tidspunkt skulle tages stilling til den videre anvendelse af denne sendemulighed.

Tv-scenarior 2 - forslag fra Bent Helvang og Peter A. Petersen
 repræsentanter for de kommercielle interesseorganisationer
 (forslagene vedlægges som bilag 10 og 11)

1. Målsætning	Markedsmålsætning kombineret med lokalsamfund og public service.	
	Kommercielt tv	Græsrods-tv
2. Frekvenser/områder	Sendemulighed på det næsten landsdækkende tv-netværk (nu TvDanmark 2) udbydes af medienavn til centralt fastlagte ca. 15 områder (amter) i	Kabel og i vinduer. Evt. på særlige kanaler i storbyer. Must carry
3 a. Krav til tilladelseshaver	Alle kan få tilladelse Beautycontest. Ingen ejerskabsbegrænsninger	Lokale foreninger med hjemsted i det pågældende område. Sendetidsfordeling afgøres evt. af de lokale medienavn
3 b. Krav til programvirksomheden	Lokalt indhold, hvor der kan samarbejdes med op til 4 nabostationer. Networking i øvrigt tilladt. Særordning for København	Reel public access. Networking ikke tilladt
4. Administration	Ca. 15 medienavn udsteder tilladelse efter beautycontest. En tilladelse pr. frekvens for 8 år, mulighed for forlængelse. Ankemulighed til Radio- og tv-nævnet	Medienavnene. Lokal-tv på kabel skal registreres hos medienavnene. Tilladelse til lokal-tv i vinduer eller på særlige kanaler i storbyer gives medienavnene for 4 år med mulighed for forlængelse. Én eller flere (men ikke for mange) tilladelser i sendesamvirke. Ankemulighed til Radio- og tv-nævnet
5. Økonomi og finansiering	Alle former for finansiering. Reklame og sponsering.	Alle former for finansiering, dog ikke reklamer for stationer, der sender i vinduer. Tilskud fra stat og/eller kommune

Uddybende om Bent Helvang og Peter A. Petersens forslag

1. Målsætning

Markedsmålsætning med forbedrede forhold for kommercielle stationer, der får mulighed for at skabe en fornuftig forretning, der kan gøre det realistisk at stille krav om lokalt indhold. Samtidig fastholdes de lokale samfunds engagement og indflydelse på frekvenser, der kan sikre lokalt indhold i lokal-tv.

2. Frekvenser og områder

Lokal-tv's sendestyrke optimeres ved gennemførelse af en af de to følgende modeller, idet der tages hensyn til eksisterende lokale tv-stationer:

- Model 1, der optimerer sendenet via bedre udnyttelse af lokal-tv-frekvenser og forudsætter:
 - ombytning – efter aftale med DR – af de få frekvenser, hvor DR2 medbenytter lokal-tv-frekvenser, herunder særligt kanal 60 i Mariager, der ombyttes til f.eks. kanal 55 med tilsvarende lav sendestyrke. Dette vil udsætte behovet for at overdrage DR2's frekvenser til lokal-tv i marts 2004
 - flytning af lokal-tv's sendepositioner til højere og bedre antenne-master i samme amt eller nabo-amt
 - adgang til at ændre lokal-tv's frekvenser til vandret polarisation, således at signalet kan modtages på husstandenes eksisterende TV 2-tagantenner, der stort set alle modtager signaler vandret
 - adgang til udskiftning af enkelte lokale frekvenser (der forstyrrer hinanden) med nogle af hærens "ledige" højeffekt-frekvenser
- Model 2, der optimerer sendenet via bedre udnyttelse af lokal-tv-frekvenser *samt ledige analoge frekvenser*. Modellen forudsætter:
 - anvendelse af alle hærens "ledige" højeffekt-frekvenser (61-69)
 - anvendelse, i en længere periode, af den del af de analoge frekvenser, der efter planen skulle være anvendt til Mux 2, 3 og 4 i den nu aflyste DTT-plan
 - anvendelse af de lokal-tv-frekvenser, der indtil 2. marts 2004 er stillet til rådighed for DR med henblik på analog udsendelse af DR 2
 - anvendelse af de frekvenser, som IT- og Telestyrelsen har reserveret til erstatning for de lokal-tv-frekvenser, der indgik i den oprindelige, men nu aflyste, DTT-plan

Græsrods-tv sendes enten i vinduer, på særlige kanaler i 5 storbyer, hvis frekvenser kan stilles til rådighed uden at berøre andre lokale tv-stationer, eller på kabel.

3 a. Krav til tilladelseshaver

Ingen krav til kommerciel tv-virksomhed. Lokale foreninger med hjemsted i sendeområdet kan alene eller i et sendesamvirke få tilladelse til græsrods-tv, enten i vinduer eller på særlige kanaler i storbyer eller på kabelanlægget med must carry.

3 b. Krav til programvirksomheden

Vinduer for kommercielle programmer fra de lokale områder i det kommercielle netværks-tv. Samarbejde tilladt mellem op til 4 nabostationer. Networking i øvrigt tilladt. Reel public access i græsrods-tv. Networking er ikke tilladt for græsrods-tv.

4. Administration

Medienævnene udsteder tilladelse til både kommerciel tv og græsrods-tv. Tilladelse til kommerciel tv udstedes for 8 år efter beautycontest, hvor man lokalt vurderer, hvem der er den mest seriøse udbyder af det lokale indhold. Mulighed for forlængelse. Klagemulighed til Radio- og tv-nævnet.

Tilladelse til græsrods-tv udstedes ligeledes af medienævnene, hvor medlemmer er kommunalbestyrelsesmedlemmer i de omfattede kommuner og valgt af kommunerne (formand og sekretariat placeres i den største kommune i nævnsområdet) KOMM skal have sæde i nævnene. Medienævnene registrerer græsrods-tv, der sender i kabel. Tilladelse til græsrods-tv udstedes for 4 år, med mulighed for forlængelse..

Sanktion er i første omgang påtale herefter bøde og endelig evt. inddragelse af tilladelsen.

5. Økonomi og finansiering

Al finansiering er tilladt for de kommercielle stationer og for græsrodsstationerne, idet græsrodsstationer, der sender i vinduer dog ikke må sende reklamer. Tilskud til græsrods-tv som fast basis-tilskud pr. time eller evt. efter den af Bård Hornekær foreslåede model, hvor der ydes flerårige tilskud til stationer, som lever op til visse kriterier for at opnå en tilladelse, hvortil er knyttet et basistilskud.

Fordele og Ulemper ved Bent Helvangs og Peter A. Petersens forslag

Fordele

De lokale kommercielle tv-stationer sikres en levedygtig fremtid. Det lokale samfunds engagement fastholdes.

Optimering af ressourcerne vil være til fordel for stationerne og seerne.

Administrativ forenkling gennem reduktion af antallet af lokale nævn, og hermed koncentration af ekspertise og viden. Forbedring af stationernes økonomi, hvis rettigheder til beskyttet musik frit kan købes i EU til markedspris.

Ulemper

Færre områder, hvilket gør det vanskeligere for de enkelte stationer af få tilladelse. Mindre incitament til lokalt arbejde, når områderne er relativt store. Ulempe for græsrodsstationerne, at alene KOMM skal have sæde i nævnene. En optimering af

ressourcerne, hvor der anvendes analoge frekvenser, der er planlagt anvendt i Mux 2, 3 og 4 (eller som erstatningsfrekvenser for analoge frekvenser der er planlagt anvende i Mux 2,3 og 4) vil umiddelbart hindre etableringen af sendenet til digital tv udover det første multiplex.

Gennemførelse af tv-scenarior 2

Undersøgelsesscenario. Der henvises til IT- og Telestyrelsens generelle kommentarer, hvorefter de frekvensmæssige muligheder og konsekvenser for de øvrige brugere vil afhænge af følgende forhold:

- om det nuværende kvalitetsniveau på tv skal bevares
- om frekvenser til jordbaseret digitalt tv kan tages i anvendelse til analogt tv
- om DR1 og DR2 samt TV2 må berøres
- om DR2 skal bestå i analog form efter marts 2004 og evt. have udvidet sin analoge dækning
- om nabolandsmodtagning af tv (fra Sverige og Tyskland) skal beskyttes som hidtil
- hvordan hensynet til beredskabsmeddelelser til befolkningen skal tilgodeses

IT- og Telestyrelsen skønner, at scenariet kan gennemføres, idet antallet af nye eller forbedrede sendemuligheder dog først vil kunne opgøres efter en konkret prøveplanlægning baseret på mediepolitisk fastlagte rammer. For så vidt angår forslaget (der fremgår af bilag 11) om, at det skal pålægges IT- og Telestyrelsen at se på hvordan sendestyrkerne kan øges for tilladelser i hele landet, oplyser IT- og Telestyrelsen, idet man henviser til at en undersøgelse foretaget i 2002, at man er villig til at foretage en ny undersøgelse, baseret på et nyt sæt mediepolitisk fastsatte forudsætninger.

For så vidt angår de to modeller for optimering af frekvensressourcerne er forslag herom først udsendt efter Arbejdsgruppens sidste møde, og IT- og Telestyrelsen har derfor ikke haft tid til eller mulighed for at undersøge, om de efter IT- og Telestyrelsens vurdering vil kunne gennemføres.

For så vidt angår udgifter i forbindelse med græsrods-tv i kabel, har Bent Helvang oplyst, at det er muligt, at give græsrods-tv 24 timers sendetid i døgnet samtidig med at udgifterne til link i stedet for sender betyder en reduktion for stationerne. Endvidere indgår kanalen herefter i den sædvanlige kabelmarkedsføring.

Det er oplyst, at kabelpenetration i Århus svarer til 60 % af befolkningen, hovedsagelig fordelt på to store anlæg, Stofa og TDC. Efter det oplyste er de nuværende årlige sendekomkostninger for græsrodsstationerne i Århus 200.000 kr. Et direkte link til de to anlæg vil samlet koste 120.000 kr. pr. år, idet udgiften kan reduceres til 50.000 kr. pr. år ved indkøb af links.

Det er endvidere oplyst, at der i Odense er to net, ejet af beboerne selv, og ét ejet af TDC, samt at penetrationen er 40 %. I Esbjerg er penetrationen i et kommunalt net knap 100 %, og i Ålborg 60 % i et kommunalt net, der drives af Stofa.

For så vidt angår lokal-tv via DTT se under tv-scenarior 3.

Tv-scenario 3 – Digital terrestrisk tv (DTT)

Baggrund

Det fremgår af tillægsaftale nr. 2 af 4. september 2003 til den mediepolitiske aftale for 2002-2006 af 3. juni 2002, om introduktion af jordbaseret, digitalt tv, at DTT i Danmark på baggrund af udenlandske erfaringer introduceres ved, at public service-programmerne DR1, DR2 og TV 2 (med regionale udsendelser) udsendes i såvel analog som digital form.

Det fremgår af aftalen, at der i udlandet er stigende opmærksomhed på – og tendens til – at DTT primært introduceres i kraft af ”free-tv”, hvor man udnytter DTT’s væsentligste fordel i forhold til øvrige distributionsformer: muligheden for nem portabel modtagelse med billigt modtageudstyr. Herved synes der at være bedre mulighed for at få nuværende analoge seere til at anskaffe digitalt modtageudstyr og dermed skabe grundlaget for slukning af de analoge signaler på sigt.

I henhold til tillægsaftalen forpligtes DR og TV 2/DANMARK i de digitale tilladelser til at samarbejde om opbygning af det digitale sendenet. Det lægges til grund, at sendenet skal være fuldt udbygget og taget i brug senest 1. juli 2005, idet kulturministeren om nødvendigt og efter ansøgning kan forlænge denne frist.

Det fremgår endelig af aftalen, at det ikke kan udelukkes, at der efter udløbet af indeværende aftaleperiode vil vise sig at være grundlag for et udbud af digitale sendemuligheder efter ”gate-keeper-modellen” (som oprindeligt forudsat i den mediepolitiske aftale). DR’s og TV 2’s digitale udsendelsesvirksomhed vil derfor blive betinget af, at den efterfølgende kan integreres i en alternativ model for DTT i Danmark.

DTT-Scenario

1. Målsætning	Som hovedscenariet .
2. Frekvenser/områder	En regionaliseret kanal til kommerciel lokal-tv og en til græsrods-tv i sendenet 1 (MUX 1)
3 a. Krav til tilladelseshaver	Som i hovedscenariet
3 b. Krav til programvirksomheden	Som i hovedscenariet
4. Administration	Som i hovedscenariet
5. Økonomi og finansiering	Som i hovedscenariet

Uddybning af DTT-scenario

1. Formål

Det foreslås at DTT skal følge samme retningslinier som det valgte hovedscenario for analog lokal-tv.

2. Frekvenser og områder

Den Multipleks (Mux 1) som DR og TV 2 har fået rådighed over er regionaliseret, idet der skal være mulighed for at udsende TV 2's regionale udsendelser i Mux'en. Mux 1 vil således være velegnet til desuden at udsende kommercielt og ikke-kommercielt lokal-tv. Det foreslås derfor, at der gives lokal-tv adgang til 2 sendemuligheder på DTT, når Mux 2 er klar til at tage i brug og når det skønnes, at DTT har en sådan udbredelse, at det er relevant, at udsende kommercielt lokal-tv. Baggrunden for at afvente starten på Mux 2, er at DR vil kunne overflyttes til denne Mux, medens lokal-tv kan udnytte muligheden for at sende regionalt i Mux 1.

3 a og b. Krav til tilladelseshaver og programvirksomhed

Som hovedscenariet.

4. Administration

Tilladelserne til lokalt/regionalt DTT kan – ligesom for DAB – enten udstedes af regionale nævn, hvis de oprettes til analogt lokal-tv, eller af Radio- og tv-nævnet, dvs. som hovedscenariet.

5. Økonomi og finansiering

Som hovedscenariet. DTT skal finansieres af stationerne, men der kan evt. af tilskudsbevillingen stilles midler til rådighed for de ikke-kommercielle tv-stationer til dækning af udgifter til sendefaciliteter.

Fordele og ulemper ved DTT-scenario

Som hovedscenariet.

Ligesom for digital radio (DAB) afhænger de reelle muligheder for et digitalt scenario for lokal tv af, hvornår billige, simple bokse købes af forbrugerne i større tal. De potentielle fordele for lokal tv i DTT er meget store, idet både kommercielt og græsrods lokal tv bliver landsdækkende med hver én kanal, og "græsrod" på landsplan kan blive til "community of interests" eller en Åben kanal. Der vil til den tid være tale om et reformeret lokal-tv efter de analoge scenarier ovenfor. Med must carry for digitalt græsrods-tv bliver distributionsproblemet i forhold til det rent kabelfødte analoge græsrods-tv løst. Dette indebærer samtidigt, at alle stationer med analog sendetilladelse i Danmark får plads i det digitale tv system.

Der er imidlertid en vigtig forskel mellem DAB og DTT, idet den næste Mux forudsætter ombytning af en række af lokal tv's nuværende analoge frekvenser, bl.a. i København.

Det er ikke muligt for lokal tv forsat at råde over de nuværende frekvenser og samtidig få adgang til digitalt tv. Imidlertid vil lokal-tv få anvist nye analoge sendemuligheder til erstatning for de nuværende. Men eksempelvis får Kanal 60 ad-

gang til en analog erstatningsfrekvens, som er noget svagere end den nuværende. Derfor udtrykker lokal-tv stor bekymring for sin fremtid i en sådan overgangssituation, hvor et skift til nye analoge frekvenser og siden hen til DTT-frekvenser vil medføre en reduktion af penetration og dermed seere, hvilket efter lokal-tv's vurdering i værste fald vil medføre en lukning af lokal-tv i Danmark.

Situationen kan ud fra modtagerforholdene beskrives således: Af HT-områdets 850.000 husstande kan de 714.000 husstande iflg. Gallup modtage TV Danmark 2 (Kanal 60). Langt de fleste, 607.000 har kabel-tv, som til den tid vil sprede DTT, men da der er tale om mange små, uafhængige anlæg, der skal indrette først ny analog og siden hen digital distribution, kan indtrængningen tænkes at tage noget tid, selvom der fortsat er must carry. Andre 107.000 husstande modtager lokal tv på egen antenne og vil også kunne anvende denne til DTT evt. med en mindre tilretning. Tilbage i HT-området er 136.000 husstande, der i dag ikke kan se TV Danmark 2, enten fordi det analoge signal ikke er stærkt nok, eller de ikke har den relevante antenne. De vil få mulighed for at modtage lokal-tv via DTT.– Men alt forudsætter, at de enkelte husstande anskaffer en set-top-boks eller evt. et nyt tv-apparat, der er indrettet for DTT-modtagelse. En enkel set-top-boks koster aktuelt 800 kr. i Tyskland og England.

Skemaoversigt over forslag til scenarier

RADIO I (Ikke-kommercielle)	Nuværende ord- ning	Bård Hornekær (BH) og Mogens Videbæk(MV)	To-lag-i-et plan	Bent Helvang (BHE) og Peter A. Petersen (PAP)	Stig Hartvig
Mål	Lokalsam- fund/public ac- cess	Lokalsam- fund/public ac- cess	Lokalsamfund/ public access	Lokalsamfund/ public access	Lokalsamfund/ public access
Frekvenser:					
- Replanlægning	Nej	Nej	Nej	Ja – delvis replan- lægning	Ja
- område	1 kommune	1 kommune	1 eller flere kom- muner	Handelsdistrikter (PAP), kommuner (BHE)	Bydel, by, kom- mune
- antal områder	270	270 (BH), 35 nævsområder (MV)	Mange – afhænger af frekvensmæssi- ge muligheder	35-40 områder (større byer).	Mange
- frekvenser pr. områ- de	Mindst 1	Mindst 1	1	Mindst 1	Flere efter behov
- sendestyrke	160W	160W	160W eller svage- re	30-160W	10W-1KW
- Tilladelser pr. fre- kvens	En eller flere	En eller flere	En. Fortrinsvis til paraply-radio	En eller flere	En
Krav til til.haver:					
Ejerskabsbegrænsnin- ger	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
-Reklamer tilladt?	Ja	Nej (BH), be- grænset ad- gang(MV) og sponsorering som DR	Nej	Ja	Ja – i begrænset omfang
- Network tilladt?	Ja	Nej (BH), Ja(MV)	Nej – evt. begr.	Nej	Nej
- andet				Lokal foreninger	Genreopdelt i Kbh.
Krav til program- virksomhed:	Ja, som evt. vilkår ved tilladelsen	Ja, som evt. vilkår ved tilladelsen	Ja, alsidig/lokalt	Ikke-kommercielt	Ja – public access for støttede radio- er
Administration:					
- Hvem udsteder tilla- delsen?	Lokalt nævn	Lokalt nævn	Lokalt nævn	Lokale medie- nævn i 35-40 om- råder (PAP), 15- 20 politisk valgte fællesnævn (BH)	Centralt nævn
- Metode ved tildeling	Skønhedskonkur- rence/først til mølle	Skønhedskonkur- rence/først til mølle	Skønhedskonk.	Skønhedskonkur- rence	Skønhedskonk.
-Varighed	5 år	5 år	4 år	4 år	8 år
Tilskud:	Ja, til ikke- kommercielle	Som nu, men mindst 60 mio. årligt i alt til radio	Ja, evt. krone-til- krone modellen	Tilskud fra stat og/eller kommu- ne, ikke program-	Ja: fx gratis facili- teter og max. 1 tilskud pr. områ-

		og tv, stigende til 100 mio. kr. årligt. (MV)tilskudsmodel nr. 4 med flereårige tilskud. Passende bevilling, (BH)		tilskud i nuværende form. Evt. basistilskud som fast beløb pr. time	de. Niveau med 60 mio. kr. Tilskudsmodel 5
Andet		Udsendelsesmulighed for idébase-ret lokalradio (MV)			

RADIO 2: (Kommercielle)	Peter A. Petersen(PAP) og Bent Helvang (BHE)	Stig Hartvig	To lag i et plan
Mål	Marked/ lokalsamfund	Marked/ lokalsamfund	Marked/ lokalsamfund
Frekvenser:			
- Replanlægning	Ja, delvis replanlg.	Ja – Zero Base	Nej
- område	Handelsdistrikter, 20-40.000 indbyggere	Øvre grænse: handelsdistrikt Ingen nedre grænse	100.000-500.000 indbg.
- antal områder	35-40 områder	Mange	25-35
- frekvenser pr. område	190 frekvenser fordelt på områderne. Min. ét 2-format system til samme udbyder i hvert område	1-3 ”gode” frekvenser. I øvrigt ingen restriktioner	Mange, i netværk
- sendestyrke	1- 3kW	500W-5kW	160W
-Tilladelser pr. frekvens	1 pr. system	1	1 tilladelse pr. netværk
Krav til tilladelsehaver:			
- Ejerskabsbegrænsning	Nej	Ja	Nej
-Reklamer tilladt?	Ja	Ja	Ja
- Networking tilladt?	Ja	Ja – kun regionalt	Ja
- andet			
Krav til programvirksomhed:	Ja, lokalt stof 10% af sendetid i prime time	Nej- principielt ikke	Ja, lokalt stof
Administration:			
- Hvem udsteder tilladelsen?	35-40 lokale nævn, udpeget af berørte kommuner (PAP), 15-20 regionale, politisk valgte nævn med organisationsrepr. (BHE)	Centralt nævn	25-30 medienævn
- Metode ved tildeling	Skønhedskonk.	Gode frekvenser: skønhedskonk. Andre frekvenser: Først til mølle	Skønhedskonkurrence
-Koncessionsafgift?	Nej	Nej	Ja
Tilskud:	Nej	Nej	Nej
Tilladelsesperiode:	8 år	8 år	8 år

TV (1): Nuværende ordning m. variationer	Scenarie 1 Nuværende ord- ning:	Bård Hornekær (BH) og Mogens Videbæk (MV)
Mål	Marked/ lokal- samfund/public access	Public access/lokalsamfund
Frekvenser:		
- Replanlægning		Nej
- område	Støre byområde	Som nu
- antal områder	Ca. 50 – ikke alle udnyttet	Som nu
- frekvenser pr. område	1 – i København 2	Græsrodsfrekvenser i Kbhvn., Århus, Odense, Ålborg og Esbjerg
- sendestyrke		Som nu
-Tilladelser pr. frekvens	Mange – ikke- kommercielle i vinduer	Som nu
Krav til tilladelsesha- ver:	Lokal-tv hoved- formål	Som nu
- Ejerskabsbegrænsning	Nej	Nej
-Reklamer tilladt?	Ja -	Ja - dog ikke græsrodder i vinduer, Nej (BH)??
- Networking tilladt?	Ja	Ja Nej (BH)??
- andet	Vinduer til ikke- kommercielle sta- tioner	Vinduer til ikke-kommercielle stationer
Krav til programvirksomhed:	Lokalt indhold	Lokalt indhold
Administration:		
- Hvem udsteder tilladel- sen?	Lokalt nævn	Kommunale (BH) eller regionale nævn (MV)
- Metode ved tildeling	Skønhedskon- kur./først til mølle	Skønhedskonkur./først til mølle
-Koncessionsafgift?	Nej	Nej (MV), ja for kommercielle (BH)
Tilskud:	Ja, til ikke- kommercielle	Loftet for tilskudsgivende timer øges til 7 pr. uge Tilskud: 60 mio. om året stigende til 100 mio. kr. (" (MV), model 4 og passende tilskudsbevilling, der ikke nedsættes år for år (BH)

TV (2): Nye scenarier Peter A. Petersen (PAP) og Bent Helvang (BH)	Kommercielle tv- stationer	Græsrodder i kab- ler	Øvrige græsrod- der
Mål	Marked/ lokalsamfund	Public Access/ lokalsamfund	Public Access/ lokalsamfund
Frekvenser:			
- Replanlægning	Optimering af ressourcer. 2 modeller	Nej	Nej
- område	Områder svarende til amter)	Primært større byområde	I vinduer i de kommercielle stationer. 15 områder. Evt. på kanaler i 5 større byer
- antal områder	15 område	Mange	8
- frekvenser pr. område	1 dækkende hele område	Kabel	-
- sendestyrke			
-Tilladelser pr. frekvens	1	Registrering	Flere
Krav til tilladelseshaver:	Ingen	Lokale foreninger	Lokale foreninger har adgang
- Ejerskabsbegrænsning	Nej	Nej	Nej
-Reklamer tilladt?	Ja	Nej	Ikke græsrodder i vinduer
- Networking tilladt?	Ja, og mellem op til 4 nabostationer om lokale nyheder	Nej	Nej
- andet			
Krav til programvirksomhed:	Lokalt indhold i prime time	Lokalt indhold	Lokalt indhold
Administration:			
- Hvem udsteder tilladelsen?	Regionalt nævn	Registrering hos Regionale nævn	Regionale nævn
- Metode ved tildeling	Skønhedskonkurrence	Skønhedskonkurrence	Skønhedskonkurrence
-Koncessionsafgift?	Nej	Nej	Nej
Tilskud:	Nej	Ja	Fra stat og eller kommune
Tilladelsesperiode:	8år		4 år

Tidsplan

Oversigt over elementer, der indgår i en proces om ændring af lokalradio- og tv-ordningen samt skøn over de enkelte scenariers tidsperspektiv

1. Aflevering af Arbejdsgruppen rapport

3. november 2003

2. Politisk beslutning

Valg af scenarier – radio og tv

Heri indgår beslutning om evt. delvis eller total replanlægning efter hollandsk model samt spørgsmålet om der skal foretages en opnormering af tv-frekvenser

Beslutningen kan træffes i løbet af ganske kort tid, men i skøn over tidsperspektiv forudsættes, at der skal forhandles også med de partier, der ikke har deltaget i den gældende mediepolitiske aftale.

3. Forberedelse af en eventuel replanlægning på radio-området Dette punkt udgår, hvis der vælges et scenario, der ikke forudsætter replanlægning

4. Fastsættelse af nye medie-områder

Afhængigt af hvilket scenario, der vælges skal der udarbejdes et forslag til opdeling af landet i medieområder (evt. baseret på handelsområder eller amter). Det foreslås, at der i givet fald nedsættes en arbejdsgruppe bestående af interesseorganisationerne, Kommunernes Landsforening og Radio- og tv-nævnet.

Det forslag, som denne arbejdsgruppe når frem til, skal sendes i høring i kommunerne og efterfølgende evt. justeres i henhold til høringssvarene. Kulturministeren træffer endelige afgørelse.

5. Fastsættelse af kriterier for replanlægning

Der skal politisk tages stilling til de øvrige kriterier for planlægningen, herunder følgende:

- om det nuværende kvalitetsniveau på FM og tv skal bevares
- om DR's P1 – P4 og FM5 og FM6 må berøres og i givet fald hvordan
- om FM6 som forudsat skal udbygges med SFN og NSFN-sendere og i givet fald i hvilket omfang
- om der skal tilvejebringes yderligere (næsten) landsdækkende FM-sendemuligheder
- om frekvenser til jordbaseret digitalt tv kan tages i anvendelse til analogt tv
- om DR1 og DR2 samt TV2 må berøres
- om DR2 skal bestå i analog form efter marts 2004 og evt. have udvidet sin analoge dækning

- om nabolandsmodtagning af tv og radio (fra Sverige og Tyskland) skal beskyttes som hidtil
- hvordan hensynet til beredskabsmeddelelser til befolkningen skal tilgodeses

Politisk beslutning herom kan forhandles samtidig med at den ovenfor nævnte arbejdsgruppe om opdeling af landet i medieområder arbejder, hvorfor der ikke skal afsættes yderligere tid hertil. Noget lignende gælder evt. individuelle forudsætninger i henhold til det konkrete scenario, der vælges.

4. Evt. nationalt eller EU-udbud af replanlægningen

Hvis dette er nødvendigt i henhold til reglerne herom

Forberedelse og gennemførelse af evt. udbud på grundlag af de opstillede forudsætninger

Det forudsættes i skøn over de enkelte scenariers tidsperspektiv, at forberedelser startes, medens der arbejdes på forudsætningerne for en eventuel replanlægning

5. Replanlægningen af radioområdet efter hollandsk model

Enten delvis (der er alene omfatter lokale frekvenser) eller total replanlægning. Tidsplan ifølge Broadcast Partners skøn. Inkluderer nabolandskoordinering

6. Optimering af tv-frekvenserne

Det undersøges, om lokal-tv-frekvenserne kan optimeres efter en af to følgende modeller:

Model 1, der optimerer sendenetten via bedre udnyttelse af lokal-tv-frekvenser og forudsætter:

- ombytning – efter aftale med DR – af de få frekvenser, hvor DR 2 medbenytter lokal-tv-frekvenser, herunder særligt kanal 60 i Mariager, der ombyttes til f.eks. kanal 55 med tilsvarende lav sendestyrke. Dette vil udsætte behovet for at overdrage DR 2's frekvenser til lokal-tv i marts 2004
- flytning af lokal-tv's sendepositioner til højere og bedre antennemaster i samme amt eller nabo-amt
- adgang til at ændre lokal-tv's frekvenser til vandret polarisation, således at signalet kan modtages på husstandenes eksisterende TV 2-tagantenner, der stort set alle modtager signalerne vandret
- adgang til udskiftning af enkelte lokale frekvenser (der forstyrrer hinanden) med nogle af hærens "ledige" højeffekt-frekvenser

Model 2, der optimerer sendenetten via bedre udnyttelse af lokal-tv-frekvenser *samt ledige analoge frekvenser*. Modellen forudsætter:

- anvendelse af alle hærens "ledige" højeffekt-frekvenser (61-69)

- anvendelse, i en længere periode, af den del af de analoge frekvenser, der efter planen skulle være anvendt til Mux 2, 3 og 4 i den nu aflyste DTT-plan
- anvendelse af de lokal-tv-frekvenser, der indtil 2. marts 2004 er stillet til rådighed for DR med henblik på analog udsendelse af DR 2
- anvendelse af de frekvenser, som IT- og Telestyrelsen har reserveret til erstatning for de lokal-tv-frekvenser, der indgik i den oprindelige, men nu aflyste, DTT-plan

7. Lovændring

Skal finde sted et sted i processen – og senest, således at en nyordning kan træde kraft samtidig med afslutningen af replanlægningen, således at implementering kan finde sted umiddelbart derefter . Denne del medfører ikke en forlængelse af processen.

8. Evt. inddragelse af frekvenser

Frekvenserne inddrages normalt med et års varsel, dvs. ca. et år før en replanlægning forventes afsluttet. Indebærer ikke nogen forlængelse af processen.

Evt. kan inddragelsesfristen forkortes. Evt. forhandlinger med de implicerede lokale medier, DR og øvrige aktører, herunder SKY og Talpa.

9. Implementering

Implementering forudsættes startet – med evt. nedsættelse af nævn – umiddelbart efter der er vedtaget en lovændring, således at implementeringen ”lapper ind” over nogle af de øvrige tiltag. Implementering af delvis replanlægning kan igangsættes via eksisterende nævn såfremt frivillig medvirken fra lokal radioer opnås.

NB Der er ikke taget stilling til spørgsmålet om evt. inddragelse af eksisterende programtilladelser, idet tilladelser, der er udstedt i henhold til den gældende og tidligere lovgivning kan udløbe så sent som 31. december 2007 (radio) og 31. december 2009 (tv)

Tidsplan for de enkelte scenarier

På grundlag af ovenstående skønnes det, at de foreslåede scenarier i teorien vil kunne gennemføres - efter politisk beslutning om valg af scenario er truffet - som nedenfor anført (der er taget hensyn til evt. sideløbende planlægning og aktiviteter):

Radio-scenarier 1. Den nuværende ordning - umiddelbart

Fortsættelse af eksisterende tilstand kræver ingen ændringer. For så vidt angår varianten af den nuværende ordning vil hovedparten af forslagene kunne gennemføres

res umiddelbart, idet der dog kan blive tale om lovændringer på enkelte punkter, eksempelvis Mogens Videbæks forslag om større nævnsområder, der ligeledes indebærer en vis implementeringsfase. Lovændring skønnes at kunne foretages i løbet af 6 måneder.

Radio-scenario 2. To lag i et plan (sekretariatets forslag) – 18-22 måneder

Scenariet forudsætter replanlægning i form af omfordeling af eksisterende frekvenser, lovændring og inddragelse af frekvenser samt implementering.

Radio-scenario 3 og 4. To-lags-struktur (forslag fra Bent Helvang og Peter A. Petersen og forslag fra Stig Hartvig) – 20-32 måneder

Scenarierne forudsætter forberedelse af henholdsvis delvis og total replanlægning efter hollandsk model, evt. nationalt eller EU-udbud, gennemførelse af den henholdsvis delvise og totale replanlægning, inddragelse af frekvenser, lovændring og implementering

Tv-scenario 1. Den nuværende ordning - umiddelbart

Fortsættelse af eksisterende tilstand kræver ingen ændringer.

Variant af den nuværende ordning (forslag fra Bård Hornekær og Mogens Videbæk) – 12-16 måneder

Lovændring og implementering.

Tv-scenario 2. Forslag fra de kommercielle interesseorganisationer, ændring af områder og evt. græsrods-tv i kabel – 12-22 måneder

Opdeling af landet i tv-områder, lovændring og implementering. Forudsætter optimering af ressourcer efter model 1 eller 2. Kan måske ske frivilligt.

Bilagsliste

til rapport fra Arbejdsgruppen vedrørende den fremtidige lokalradio- og tv-ordning

- Bilag 1: Statusrapport af 4. august 2003 med bilag
- Bilag 2: Referater af møder med nævnene
- Bilag 3: Referat af møde med advokat Bjarke Vejby
- Bilag 4: Undersøgelse af ikke kommercielle radiostationers lyttertal foretaget af Gallup i 2. kvartal 2003
- Bilag 5: Notat om udviklingen på radiomarkedet siden 1. januar 2003
- Bilag 6: Tilskudsbevillingens fordeling (Mogens Videbæk)
- Bilag 7: Forslag til scenarier fra Bård Hornekær
- Bilag 8: Forslag til scenarier fra Mogens Videbæk
- Bilag 9: Notat om handelsdistrikter
- Bilag 10: Forslag til scenarier fra Bent Helvang
- Bilag 11: Forslag til scenarier fra Peter A. Petersen
- Bilag 12: Forslag til Radio-scenario 4 – Mangfoldighed fra Stig Hartvig